

Stockholms stads hälsovårdsnämnd och i samband därmed stående institutioner.

Hälsovårdsnämnden.

Vasagatan 6, C. (postadress: postfack, Stockholm 1; postgirokonto nr 50324); t. »hälsovårdsnämnden». Nämnden sammanträder i regel varannan tisdag kl. 14.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

1862 års kommunalförordning upptog bland stadens verkställande myndigheter en sundhetsnämnd för handläggning av frågor rörande allmänna hälsotillståndet och sjukvården. Fr. o. m. år 1878 övertogs dessa bestyr, bl. a. jämlikt 1874 års hälsovårdsstadga, av *Stockholms stads hälsovårdsnämnd*.

Enligt hälsovårdsstadgan för riket den 19 juni 1919 skall varje stad utgöra ett hälsovårdsområde. Inom varje sådant område skall finnas en hälsovårdsnämnd, vilken det äligger att ägna uppmärksamhet och tillsyn åt allt, som kan inverka på allmänna hälsotillståndet i staden. Hälsovårdsnämnden skall sända övervaka efterlevnaden av i hälsovårdsstadgan m. fl. författningar givna föreskrifter om den allmänna hälsovården, verka för åstadkommande av goda sanitära förhållanden med avseende å behovet av vatten- och avloppsledningar, bostäder och badmöjligheter m. m.

Genom beslut den 22 dec. 1932 har stadskollegiet, enligt bemyndigande av stadsfullmäktige, uppdragit åt hälsovårdsnämnden i Stockholm att, jämte de nämnden enligt allmänna författningar tillkommande uppgifter, handhåva förvaltningen av stadens laboratorier, desinfektionsanstalt, isoleringsanstalt, avlusningsanstalt och karantänsstallar samt de fristående poliklinikerna, polikliniken för könssjuka å S:t Görans sjukhus samt tuberkulosbyrån, ävensom att handlägga ärenden rörande distriktsläkarnas, stadssjuksköterskornas, förlösningsläkarnas och de kommunalt anställda barnmorskornas verksamhet.

Epidemisjukhusets förvaltning skall enligt epidemilagens bestämmelser jämval handhåvas av hälsovårdsnämnden. Emellertid har nämnden anmodat sjukhusdirektionen (se sid. 145) att å nämndens vägnar ombesörja upphandling av förnödenheter för Epidemisjukhuset liksom för stadens övriga sjukhus.

Beträffande stadens sjukhusvård i övrigt, vilken omhänderhaves av sjukhusdirektionen, se sid. 149.

Hälsovårdsnämnden består, enligt k. brev den 19 mars 1920, förutom av ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, av polismästaren och förste stadsläkaren såsom självskrivna ledamöter samt fyra andra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter för de valda ledamöterna utses av stadsfullmäktige för en tid av fyra år. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande.

Av de nuvarande ledamöterna och suppleanterna äro resp. två utsedda för tiden t. o. m. år 1939 och två för tiden t. o. m. år 1941.

Författningar m. m. Hälsovårdsstadga 19 juni 1919, med ändr. 19 mars 1920, 26 sept. 1921, 30 maj 1930, 5 juni 1931, 30 dec. 1932 28 juni 1935 och 26 juni 1936. Epidemilag 19 juni 1919, med ändr. K. brev 19 mars 1920 med särskild föreskrift rörande sammansättningen av hälsovårdsnämnden i Stockholm. Instruktion för Stockholms stads hälsovårdsnämnd 9 april 1920, med ändr. 23 okt. 1924 och 6 juli 1930. Stadskollegiets beslut 22 dec. 1932 ang. fördelning av vissa förvaltnings- och arbetsuppgifter mellan hälsovårdsnämnden och sjukhusdirektionen. Hälsovårdsnämndens beslut 10 jan. 1933 ang. uppdrag åt sjukhusdirektionen att ombesörja viss upphandling för Epidemisjukhuset. Instruktion för hälsovårdsnämndens sekreterare, antagen av nämnden 8 febr. 1922. Reglemente för de under Stockholms stads hälsovårdsnämnd lydande befattningshavare, vilkas löneförhållanden äro reglerade genom kollektivavtal, fastställt av hälsovårdsnämnden 14 febr. 1939. Kollektivavtal och specialbestämmelser ang. löneförhållanden för sköterske- och baderskebiträden, arbets-, köks-, tvätt- och städerskepersonal vid stadens sjukhus och polikliniker, gällande från och med 1 jan. 1939. Allmänna bestämmelser och specialbestämmelser för vissa biträden vid hälsovårdsnämnden, gällande från och med 1 jan. 1939. Allmänna bestämmelser och specialbestämmelser för sköterske- och köksbiträden vid Orhems barnkoloni, gällande från och med 1 jan. 1937.

Stat år 1939. Utgifter: 4,594,649 kr.; inkomster: 540,790 kr. (därav bidrag och ersättning av statsmedel 133,000 kr.).

Hälsövarðsnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Karlsson, Wictor E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset vardagar 11—12.

Vice ordförande.

Carlsson, Abel E., kamrerare.

Övriga ledamöter.

Ros, A. K. E., polismästare (självskr.).

Rietz, A. E., förste stadsläkare (självskr.).

*Andersson, J. Eric, spårvägsman.

Ekdahl, f. Hoffman, Alma E. E., handelsidkerska, stadsfullm.

*Johansson-Visborg, Anna S., fru, stadsfullm.

Suppleanter.

Ivarsson-Pauli, R. Gulli, fru, prakt. läkare, stadsfullm.

*Hermansson, K. T. E., vaktmästare, stadsfullm.

Mattsson, S., skötare.

*Wallenberg, G. O., byråingenjör, stadsfullm.

Kassaförvaltare.

Rietz, A. E.; Johansson-Visborg, Anna S. (suppl.).

Sekreterare (23)

(gemensam med sjukhusdirektionen).

(Nuv. inneh. åtnjuter avlöning enl. lönegrupp 24.)

Tham, K. G. K. M.

E. o. notarie (XIX).

Häggmark, C. L. A.

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse årligen i december fem revisorer jämte tre suppleanter för granskning av hälsövarðsnämndens, sjukhusdirektionens, Sachsska barnsjukhusets och Eastmandirektionens räkenskaper och förvaltning under nästföljande år.

Andersson, A. H., snickare.

Clason, C. E. S., med. d.r., docent.

Holm, K. I., järnarbetare, ordf.

Källqvist, O. V. R., förste byråinspektör.

Ohlson, V. G. H., tjänsteman.

Suppleanter:

Eriksson, Sigrid H. E., ombudsman, stadsfullm.

Hertlitz, Ingeborg, försäkringstjänsteman, stadsfullm.

Hjertén, H. I., civilingenjör.

Hälsövarðsnämndens byrå och expedition.¹⁾

Vasagatan 6, C. (postgirokonton nr 50324); t. »hälsövarðsnämnden»; expeditionstid: 10—12, 12,30—14,30.

Den dagliga ledningen av hälsövarðsförvaltningen tillkommer förste stadsläkaren (se sid. 129), som varje söckendag å av nämnden bestämd tid är tillstädes å nämndens expedition, varest även sundhetsinspektörerna (se sid. 139), förste och andre stadsveterinärerna (se sid. 139), bostadsinspektören (se sid. 144) och byråingenjören (se sid. 139) träffas dagligen å vissa tider (se nedan).

Instruktioner. Instruktioner för ombudsmannen och bitr. ombudsmannen hos fattigvarðsnämnden, hälsövarðsnämnden och sjukhusdirektionen samt aktuarierna [och kontorsskrivaren] å ombudsmansexpeditionen, fastställda av fattigvarðsnämnden 6 mars, av hälsövarðsnämnden 27 mars och av sjukhusdirektionen 13 april 1934.

Stat år 1939. Utgifter: 354,460 kr.; inkomster: 50,000 kr.

Förste stadsläkare (D).

Rietz, A. E.; t. »hälsövarðsnämnden»; mottagningstid: 14—15 (lördagar 13—14).

Sundhetsinspektör (26).

Ströman, R. A.; t. »hälsövarðsnämnden»; mottagningstid: 14—15 (lördagar 13—14).

E. o. biträdande sundhetsinspektör (XXI).

Bjurström, O. E.; t. »hälsövarðsnämnden»; mottagningstid: 13—14.

Förste stadsveterinär (24).

Larsson, R.; t. »hälsövarðsnämnden»; mottagningstid: 13—14.

Andre stadsveterinär (22).

von Zweigbergk, K. G.; t. 23 05 65; mottagningstid: 15—16.

Bostadsinspektör (23).

Engstrand, G. N.; t. »hälsövarðsnämnden»; mottagningstid: 13—14.

Byråingenjör (22).

Ericsson, G. J. I.; t. »hälsövarðsnämnden»; mottagningstid: 13—15.

Extra ingenjör.

Blomberg, T. H.

¹⁾ Viss personal är t. v. gemensam för hälsövarðsnämndens byrå och expedition samt sjukhusdirektionens expedition; jfr sid. 148.

Ombudsman (22)

(befattningen uppförd å fattigvårdsnämndens stat.)

Hellichius, N. M.; expedition och mottagnings-
tid: se under fattigvårdsnämnden, sid. 181.**Aktuarie (19)**

(å ombudsmansexpeditionen)

(befattningen uppförd å fattigvårdsnämndens stat.)

Lindquist, C. G. A. (se sid. 182).**Aktuarie (19)**

(föreståndare för pensionsbyrån)

(befattningen uppförd å fattigvårdsnämndens stat.)

Jacobsson, C. M. (se sid. 182).**Kamrerare (1 kl.) (21).****Lundberg, I.;** t. »hälsovårdsnämnden» och
11 90 80; mottagningstid: 10—12, 12,30—
14,30.**Förste kammarskrivare (17).****Malmström, E. A.****Kontorsassistent (13).****Sjögren, Marta.****Extra kontorsassistent (5,640 kr.).****Ahnfelt, Inga L., fru.****Förste kontorsskrivare och kassör
(11).****Ahnfelt, Inga L., fru, tjl. (se ovan), tf. Ersson,
Kerstin M.**Två kontorsskrivare (9), tre första kon-
torsbiträden (7), två e. o. kontorsbiträden
(V), ett extra kontorsbiträde (2,220 kr.),
en förrädsförvaltare (360 kr.).**Förste expeditionsvakt (8).****Haegerstolpe, K. G. A.**En expeditionsvakt (6), tre automobil-
förare (7), två å dessa åtnjuta avlöning enl.
lönegrupp 8, en e. o. automobilförare (VII),
en e. o. expeditionsvakt (VI), två e. o. tele-
fonister (IV).**Stads- och distriktsläkare m. fl.**(Ang. sjukhusläkarna se under de särskilda
sjukhusen, sid. 133, 152 ff.; ang. sundhetsinspek-
tören, förste och andre stadsveterinären, bostads-
inspektören m. fl. se under hälsovårdsinspektio-
nen, sid. 139, och bostadsinspektionen, sid. 144.)Förste stadsläkaren i Stockholm tillsät-
tes jämlikt k. brev den 17 juni 1881 av
en valnämnd, bestående av överståthållaren, vil-
ken i nämnden förer ordet, sex av och bland
stadsfullmäktige särskilt för varje gång ut-
sedda ledamöter samt hälsovårdsnämndens leda-

möter utom förste stadsläkaren eller den, som i
hans ställe tjänstgör i hälsovårdsnämnden. Veder-
börandes kompetens prövas dessförinnan av me-
dicinalstyrelsen; fullmakt för den utnämnde ut-
färdas av överståthållarämbetet. Förste stads-
läkaren, som är självskriven ledamot i hälsovårds-
nämnden, åligger att ägna sorgfällig uppmärk-
samhet åt allt, som kan inverka på sundheten
och allmänna hälsotillståndet i huvudstaden, och
han bör för sådant ändamål vidtaga behövliga
undersökningar samt från distriktsläkarna för-
skaffa sig noggrann kännedom om hälsotillståndet
i stadens olika delar och samråda med dem i
sådana viktigare hälsovårdsfrågor, som ligga inom
deras verksamhetsområde. Förste stadsläkaren är
chef för personalen vid den hälsovårdsinspektion,
som lyder under hälsovårdsnämnden. Han skall
hava tillsyn över stadens allmänna sjukvård och
äger i följd härav att hålla sammanträden med di-
striktsläkarna. Finner han därvid brister, vilka det
icke ankommer på honom att avhjälpa, skall
han hos hälsovårdsnämnden föreslå nödiga åtgärder.
Han är förman för andre stadsläkaren
och distriktsläkarna samt har inseeende över i
staden praktiserande fältskärer, tandläkare och
barnmorskor. Förste stadsläkaren åligger att be-
reda och införa hälsovårdsnämnden föredraga alla
ärenden, som angå stadens allmänna hälsovård och
sjukvård (utom sjukhusen). Å tid, som hälso-
vårdsnämnden bestämmer, bör han i allmänhet
varje söckendag vara tillstädd å nämndens byrå
för att tillhandagå med erforderliga upplysningar.
Han må icke innehava eller förestå annan tjänste-
befattning.

Andre stadsläkaren tillsättes på enahanda
sätt som förste stadsläkaren. Honom åligger
bland annat, att på förordnande av överståt-
hållarämbetet eller rådhusrätten verkställa inom
staden och dess område förekommande rättsme-
dicinska besiktningar och liköppningar i enlighet
med gällande föreskrifter, att meddela erforderligt
läkarbetyg för inträde å vårdhem, att på
begäran av enskild person afgiva utlåtande eller
betyg över beskaffenheten av sjukdom och kropps-
skada. I övrigt har andre stadsläkaren att ställa
sig till efterrättelse överståthållarämbetets sär-
skilda föreskrifter i tjänsten samt att lämna det
tjänstebiträde, som hälso- och fattigvårdsnäm-
nderna av honom äska till fullgörande av vad
honom enligt instruktion åligger.

Distriktsläkarna tillsätts av hälsovårds-
nämnden medelst förordnanden tills vidare. Di-
striktsläkares huvudsakliga åligganden äro: att
utan särskild ersättning med läkarehjälptill-
handagå alla i distriktet boende fattiga sjuka,
vilkas medellöshet blivit behörigen styrkt, att
utfärda betyg för sådana i distriktet boende sjuka,
som söka fattigunderstöd eller skola intagas å
fattigvårdsanstalt, samt för person, som söker
inträde å vårdhem och vilkens tillstånd icke
tillåter honom att inställa sig å andre stadsläka-
rens tjänsterum. Distriktsläkare bör hava sin
bostad inom det honom anvisade distriktet.

HN

För att med sjukvård i hemmen tillhandagå obemedlade och mindre bemedlade hava av staden anställt femton s. k. stadssjuksköterskor. Vården lämnas kostnadsfritt åt obemedlade; mindre bemedlade erlägga däremot viss nedsatt avgift, lämpad efter råd och lägenhet. Med denna verksamhet avses såväl att bereda bättre vård i hemmen för sjuka inom nämnda befolkningsgrupper som ock att minska kraven på sjukhusvård. (Jfr även nedan sid. 132.)

I Brännkyrka finnes dessutom anställd en sjukvårdssyster, och i Bromma finnas två fattigvårdssystrar, gemensamma för hälsovårds- och fattigvårdsnämnderna.

Förlossningsläkare antagas av hälsovårdsnämnden för beredande av tillgång till erforderlig läkarbehandling i hemmen vid barnsbörd eller missfall samt för biträde vid tillsyn över barnmorskor. Åt medellösa lämnas biträde kostnadsfritt.

Betr. av staden tillhandahållen barnmorskevård se sid. 132.

Instruktioner m. m. K. brev till ÖÅ ang. förändrade bestämmelser för tillsättning av stadsläkare i Stockholm 17 juni 1881. Instruktion för förste stadsläkaren i Stockholm 3 dec. 1881. Instruktion för andre stadsläkaren i Stockholm 3 dec. 1881. Hälsovårdsnämndens instruktion för distriktsläkarna i Stockholm 19 mars 1883, med ändr. 26 nov. 1897. Instruktion för förlossningsläkare, antagen av hälsovårdsnämnden 11 febr. 1910. Instruktioner för läkarna inom förutvarande Brännkyrka socken, fastställda av hälsovårdsnämnden 17 jan. 1913.

Förste stadsläkare (D).

Rietz, A. E. (se sid. 128); hälsovårdsnämndens expedition, Vasagatan 6, C.; t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 14—15 (lördagar 13—14).

Andre stadsläkare (21)

(nuv. inneh. åtnjuter avlöning enl. lönegrupp 23).
Hultkvist, G. E.; Kornhamnstorg 4, St.; t. 10 05 11; mottagningstid: 9,30—10,30.

Läkardistriktet. 1)

Nikolai läkardistrikt

(omfattande Storkyrkoförsamlingen).

Distriktsläkare (1 kl.) (19).

Engström, R. O.; mottagning: Kornhamnstorg 4, St.; t. 10 46 92 (bostaden: 40 35 37); mottagningstid: 9—10.

1) Stadens nuvarande indelning i läkardistrikt är bestämd genom hälsovårdsnämndens beslut den 9 okt. 1934 (Kf 1934: nr 24); vissa provisoriska förändringar i distriktsindelningen hava dock därefter under hand vidtagits.

Klara och Jakobs läkardistrikt

(omfattande Klara och Jakobs församlingar samt södra delen av Adolf Fredriks församling, med gräns i Tegnérgatan från Döbelnsgatan, samt Upplandsgatan, Kammakargatan och dess förlängning till Barnhusviken).

Distriktsläkare (2 kl.) (18).

Heineman, I. D.; Kungsgatan 3, C.; t. 10 65 50; mottagningstid: 10—11.

Kungsholms läkardistrikt

(omfattande Kungsholms församling).

Distriktsläkare (2 kl.) (18).

Österberg, J. H.; Kungsholmstorg 16, K.; t. 50 20 40; mottagningstid: vardagar 8,30—9,30, sön- och helgdagar 9,30—10,30.

S:t Görans läkardistrikt

(omfattande östra delen av S:t Görans församling, med gräns i Igeldammsgatan, Mariebergsgatan och [provisoriskt] Lindhagensgatan till Mälaren).

Distriktsläkare (1 kl.) (19).

Ottander, C. O. C.; S:t Eriksgratan 23, K.; t. 50 28 05; mottagningstid: 9,30—10,30, fredagar 11—11,30.

Fredhälls läkardistrikt

(omfattande västra delen av S:t Görans församling, med gräns i Igeldammsgatan, Mariebergsgatan och [provisoriskt] Lindhagensgatan till Mälaren, ävensom av Bromma församling Stora och Lilla Essingen).

E. o. distriktsläkare (2 kl.) (XVIII).

Friberg, C. F. S.; Drottningholmsvägen 78, K.; t. 53 50 45; mottagningstid: vardagar 9—10 och 15—16, sön- och helgdagar 9,30—10.

Adolf Fredriks västra läkardistrikt

(omfattande västra delarna av Matteus och Gustav Vasa församlingar samt nordvästra delen av Adolf Fredriks församling, med gräns för distriktet i Hälsingegatan, Frejgatan, Upplandsgatan, Kammakargatan och dess förlängning till Barnhusviken).

Distriktsläkare (1 kl.) (19).

Magnusson, Å. B. F.; Odengatan 70, Va. (fr. o. m. 1/10 1939: Rörstrandsg. 3, 1 tr., Va.); t. 33 65 28; mottagningstid: 8,30—9,30.

Adolf Fredriks östra läkardistrikt

(omfattande östra delarna av Matteus och Gustav Vasa församlingar samt nordöstra delen av Adolf Fredriks församling, med gräns för distriktet i Hälsingegatan, Frejgatan, Upplandsgatan och Tegnérgatan österut).

Distriktsläkare (2 kl.) (18).

Kåge, G. M.; Drottninggatan 108, Va.; t. 30 49 99; mottagningstid: vardagar 8,30—9,30, sön- och helgdagar 8,30—9.

Johannes läkardistrikt

(omfattande Johannes församling samt den del av Engelbrekts församling, som ligger norr om Odengatan och väster om järnvägen Stockholm—Rimbo, kv. Roslagsbanan dock [provisoriskt] i sin helhet tillhörande Östermalms västra läkardistrikt).

Distriktsläkare (1 kl.) (19).

Dalén, K. L. E.; Tegnérsgatan 15, Va.; t. 10 52 23; mottagningstid: 9—10.

Östermalms västra läkardistrikt

(omfattande den del av Engelbrekts församling, som ligger söder om Odengatan och öster om järnvägen Stockholm—Rimbo, med kv. Roslagsbanan [provisoriskt] i sin helhet inräknat, även som västra delen av Hedvig Eleonora församling, med gräns i Sibyllegatan från Strandvägen, samt Storgatan och Jungfrugatan).

Distriktsläkare (2 kl.) (18).

Rülcker, E. R. A. O.; Nybrogatan 28, 4 tr., Ö.; t. 60 10 15; mottagningstid: vardagar 8,30—9,30, sön- och helgdagar 9,30—10.

Östermalms östra läkardistrikt

(omfattande Oscars församling samt östra delen av Hedvig Eleonora församling, med gräns i Sibyllegatan från Strandvägen, samt Storgatan och Jungfrugatan).

Distriktsläkare (2 kl.) (18).

Floom, J. A.; Storgatan 10, Ö.; t. 61 01 44; mottagningstid: 9—10.

Katarina norra läkardistrikt

(omfattande norra delen av Katarina församling och östra delen av Maria församling, med gräns för distriktet i Folkungagatan från Renstiernas Gata, samt Götgatan, Högbergsgatan, Kvarngatan och Maria Trappgränd).

Distriktsläkare (2 kl.) (18).

Rasch, F. W.; Folkungagatan 61, 2 tr., Sö.; t. 40 00 58; mottagningstid: 9—10.

Katarina södra läkardistrikt

(omfattande den del av Katarina församling, som begränsas i norr av Folkungagatan från Renstiernas Gata, Götgatan och församlingsgränsen västerut samt i söder av Sofiagatan från Renstiernas Gata och Blekingegatan).

Distriktsläkare (1 kl.) (19).

Sandborgh, L. A.; Götgatan 58, t. h., 4 tr., Sö.; t. 40 45 50; mottagningstid: 9—10.

Sofia östra läkardistrikt

(omfattande norra delen av Sofia församling med gräns i Skånegatan och Danvikskanalen).

Distriktsläkare (1 kl.) (19).

Åkerberg, C. L. K.; Folkungagatan 110, 3 tr., Sö.; t. 40 06 04; mottagningstid: vardagar 9—10, sön- och helgdagar 8,30—9.

Hammarby läkardistrikt

(omfattande den del av Katarina församling, som begränsas i norr av Sofiagatan och i väster av Södermannagatan, ävensom av Sofia församling den del, som ligger söder om Skånegatan och öster om Södermannagatan, samt området öster och söder om Hammarbyleden eller stadsdelen Norra Hammarby).

E. o. distriktsläkare (2 kl.) (XVIII).

Pettersson, H. T.; Ringvägen 112, Sö.; t. 42 09 20; mottagningstid: 10—11.

Sofia västra läkardistrikt

(omfattande den del av Sofia församling, som ligger väster om Södermannagatan samt den del av Katarina församling, som ligger väster om Södermannagatan och söder om Sofiagatan och Blekingegatan till församlingsgränsen).

Distriktsläkare (1 kl.) (19).

Knaust, O. W.; Folkungagatan 50 (Götgatsplatset), 3 tr., Sö.; t. 41 52 26; mottagningstid: vardagar 10—11, sön- och helgdagar 8,30—9,30.

Maria läkardistrikt

(omfattande västra delen av Maria församling med gräns i Maria Trappgränd, Kvarngatan och Högbergsgatan till Banbrinken).

Distriktsläkare (1 kl.) (19).

Edrén, F. G.; Hornsgatan 29 B, Sö.; t. 41 48 50; mottagningstid: 9—10.

Högalids läkardistrikt

(omfattande Högalids församling).

Distriktsläkare (1 kl.) (19).

Hulting, C. G.; Hornsgatan 57, Sö.; t. 41 47 88; mottagningstid: vardagar 9—10, sön- och helgdagar 10—11.

HN

Liljeholmens läkardistrikt

(omfattande [provisoriskt] stadsdelarna Aspudden, Midsommarkransen, Hägersten, Mälarhöjden, Jakobsberg och Sättra).

Distriktsläkare (1 kl.) (19).

Berg, Henny M.; Liljeholmsvägen 2, Liljeholmen, Stockholm 9; t. 40 88 55; mottagningstid: vardagar 9—10, sön- och helgdagar 8,30—9.

Gröndals läkardistrikt

(omfattande stadsdelarna Gröndal, Liljeholmen, Reimersholme, Nybohov och Årsta).

E. o. distriktsläkare (2 kl.) (XVIII).

Vakant, *tf.* Bexelius, J. G., Varvsgatan 4, Sö.; t. 43 65 14; mottagningstid: 9—10.

Älvsjö läkardistrikt

(omfattande av Brännkyrka församling stadsdelarna Älvsjö, Långbrodal, Långsjö, Herrängen, Långbro, Västberga, Östberga, Liseberg och Örby).

Distriktsläkare (1 kl.) (19).

Malmgren, G. W. K.; Johan Skyttes Väg 200, Älvsjö 1; t. Älvsjö 1 04; mottagningstid: vardagar 9—10, sön- och helgdagar 10—11 (sept.—maj), 9—10 (juni—aug.).

Enskede läkardistrikt

(omfattande Enskede församling).

Distriktsläkare (1 kl.) (19).

Ericsson, V. A.; Handelsvägen 20, 1 tr., Enskede 1; t. 49 13 44; mottagningstid: vardagar 9—10, sön- och helgdagar 10—10,30.

Bromma läkardistrikt

(omfattande Bromma församling med undantag av Stora och Lilla Essingen).

Distriktsläkare (2 kl.) (18).

Zandén, S. A.; Alviksvägen 1, Äppelviken; t. 25 05 02; mottagningstid: vardagar 9—10, sön- och helgdagar 10,30—11.

Stadssjuksköterskor.

För vård i hemmen av obemedlade och mindre bemedlade sjuka finnas anställda femton *stadssjuksköterskor*, varav elva å ordinarie stat (jfr ovan sid. 130). Biträde av dessa sjuksköterskor kan av läkare rekvideras hos sjukhuscentralen, se

sid. 149 (t. »hälsovårdsnämnden»: »sjukhuscentralen»).

I Brännkyrka är anställd en *sjukvårdssystem*, varjämte i Bromma finnas anställda två *fattigvårdssystrar*, gemensamma för hälso- värds- och fattigvårdsnämnderna.

(Sjukvårdssystrar, för vård av fattiga sjuka i hemmen, finnas även anställda hos vissa sjukvårdsföreningar, av vilka flera erhålla understöd av ett på fattigvårdsnämndens stat uppfört anslag till vård av fattiga sjuka i hemmen; se sid. 375.)

Avlöningar. Elva stadssjuksköterskor: lönegrupp 7; två fattigvårdssystrar i Bromma: lönegrupp 7; en e. o. stadssjuksköterska: lönegrad VII; en e. o. sjukvårdssystem i Brännkyrka: lönegrad VI; tre extra stadssjuksköterskor (2,856 kr.).

Barnmorskor.

Enligt lag om anställande av distriktsbarnmorskor m. m. den 4 juni 1937, vilken lag trädde i kraft den 1 jan. 1938, skall riket för tillgodoseende av barnaföderskors behov av förlösningshjälp vara indelat i barnmorskedistrikt, var och ett med medlem en fast anställd distriktsbarnmorska. Distriktsindelningen fastställs av medicinalstyrelsen, som även bestämmer antalet barnmorskor för varje distrikt.

Medicinalstyrelsen har den 14 febr. 1938 bestämt, att Stockholms stad skall utgöra ett barnmorskedistrikt med fyra distriktsbarnmorsketjänster. Angående distriktsbarnmorskans station och verksamhetsområde har barnmorskestyrelsen för Stockholm (se nedan) att besluta.

Inom varje stad, som ingår i distriktsindelningen men ej deltagar i landsting, skall finnas en barnmorskestyrelse med uppgift att handlägga ärenden rörande barnmorskeväsendet inom staden. Styrelsen skall bestå av förste stadsläkaren som ordförande samt två av stadsfullmäktige för fyra år i sänder valda ledamöter jämte enahanda antal för samma tid utsedda suppleanter. På framställning av staden äger k. m:t medgiva den ändring av styrelsens sammansättning, som kan finnas påkallad.

Efter framställning av stadsfullmäktige har k. m:t den 3 mars 1938 medgivit, att hälso- värdsnämnden tills vidare må vara barnmorskestyrelse i Stockholm.

Det åligger distriktsbarnmorska att utan ersättning lämna förvård åt havande kvinnor, biträda vid förlösning i hemmet, ävensom lämna eftervård åt kvinnor, som förlösts i hemmet.

Distriktsbarnmorska skall åtnjuta dels konstant lön av minst 1,500 kr. för år jämte tre ålderstillägg, vardera å 100 kr. efter 3, 6 och 10 års väl vitsordad tjänstgöring, dels ock kostnadsfritt möblerad bostad jämte värme och lyse eller ersättning för dessa naturaförmåner efter ortens pris. Härutöver äger distriktsbarnmorska, som under ett kalenderår biträtt vid mer än 25

förlossningar åtnjuta visst lönetillägg. Distriktsbarnmorska skall tillika kostnadsfritt erhålla alla för förlossningsbiträde erforderliga förbrukningsartiklar jämte fri telefon.

Till distriktsbarnmorskas årliga avlönning, som bestrides av staden, bidrager staten med 1,500 kr. jämte utgående ålderstillägg och lönetillägg.

Epidemisjukhuset.

Valhallavägen, nära Roslagsgatan, upp-fartsväg från Ingemarsgatan, Va. (post-girokonto nr 1082); t. 23 54 20 (växel).

Mottagningstid: sjuka intagas alla tider på dygnet.

Besökstid: För anhöriga finnes tillfälle att efter erhållet tillstånd i besöksrummen tisdagar, torsdagar, lördagar och söndagar kl. 13,30—14 samtala med de patienter, vilkas tillstånd det medger. Upplysningar om patienternas tillstånd meddelas till anhöriga varje helgfri dag kl. 12,30 av sjukhusets överläkare. Telefonupplysningar angående patienterna lämnas kl. 9,30—10,30 och 18—19.

Sjukvårdsavgifter: se sid. 149.

Enligt epidemilagen den 19 juni 1919 skall varje epidemidistrikt äga tillgång till erforderligt antal platser å särskilda epidemisjukhus för vård av personer, som äro behäftade med sådan smittsam sjukdom, som omförmäles i nämnda lag (jfr nedan).

I Stockholm, som utgör eget epidemidistrikt, lämnas sådan sjukvård å stadens epidemisjukhus, som för närvarande har 494 platser. En nybyggnad, vartill anvisats ett anslag av 1,387,000 kr., är under uppförande och beräknas tagas i bruk våren 1939.

Vissa andra arbeten med modernisering och tillbyggnad av sjukhuset pågå.

De sjukdomar för vilka enligt epidemilagen (med följdförfattningar) vård skall beredas å epidemisjukhus äro: pest, kolera, smittkoppor, fläckfeber, nervfeber, paratyfus, scharlakansfeber, difteri, akut barnförlamning, smittsam hjärnfeber, återfallsfeber, sömnsjuka, undulantfeber, rödsot och Weils sjukdom. I mån av utrymme behandlas dessutom mässling, kikhosta, vattenkoppor, epidemisk influensa m. fl. sjukdomar.

Vid sjukhuset meddelas av överläkaren klinisk undervisning i epidemiologi åt medicine kandidater, som å sjukhuset fullgöra assistenttjänstgöring.

Till sjukhusets driftkostnader utgår statsbidrag med 2 kr. per underhållsdag för varje enligt epidemilagen kostnadsfritt vårdad sjuk.

Författningar. Epidemilag 19 juni 1919, med ändr. K. kung. 7 sept. 1920 ang. statsbi-

drag för driften av epidemisjukhus. Instruktion för kommissarien (numera sysslomannen) vid Epidemisjukhuset, fastställd av hälsovårdsnämnden 11 maj 1894. Avtal mellan hälsovårdsnämnden och Karolinska institutet ang. klinisk undervisning i epidemiologi vid Epidemisjukhuset 5 maj 1911, med ändr. Reglemente för de under Stockholms stads hälsovårdsnämnd lydande befattningshavare, vilkas löneförhållanden äro reglerade genom kollektivavtal, fastställt av hälsovårdsnämnden 14 febr. 1939. Kollektivavtal och specialbestämmelser ang. löneförhållanden för sköterske- och baderskebiträden, arbets-, köks-, tvätt- och städskespersonal vid stadens sjukhus och polikliniker, gällande från 1 jan. 1939.

Stat år 1939. Utgifter: 1,170,403 kr. (därav att täckas med låneandel 200,000 kr.; dessutom inom linjen fört, år 1938 beviljat låne-medelsanslag 907,000 kr.); inkomster: 288,300 kr. (därav statsbidrag 127,000 kr.).

Styrelse.

Hälsovårdsnämnden (jfr sid. 127, 128).

Styresman och överläkare (23)

(dessutom styresmansarvode 1,500 kr. och undervisningsarvode från Karolinska institutet 4,000 kr.).

Bergman, R. K. (förordn. t. o. m. ³¹/₅ 1944); mottagningstid: vardagar kl. 13—13,30.

E. o. underläkare (XXI).

Lindström, B. G.; Lindahl, J. O.; Nordenfelt, P. Y.

Öronläkare (6,780 kr.).

Sjöberg, A. A:son.

E. o. röntgenläkare (XXI)

(tjänsten gemensam med upplysnings- och understödsbyrå för tuberkulossjuka).

Jäderholm, K. B.

Läkare för elektrokardiografiska undersökningar.¹⁾

Værnéus, A. G.

Obducent.²⁾

Wahlgren, F. F.

Elva epidemisjuksköterskor (7), en e. o. operationssköterska (VII), tre e. o. epidemisjuksköterskor (VII), två extra epidemisjuksköterskor (2,856—2,700 kr.), en laboratorie-sköterska (6), femton assistentsköterskor

¹⁾ Anslag i staten 1,200 kr.

²⁾ » » » 1,750 kr.

HN

(2,580 kr. jämte bostad och kost), ett e. o. röntgenbiträde (IV), en lektörräddare¹⁾. — Åttiofem sjuksköterskebiträden (1 b).

Predikant (1,000 kr.).

Vakant.

Sysselman (2 kl.) (20).

Åhlin, A. Hj. D.; t. 23 54 20; mottagningstid: 9 —13.

Kammarskrivare (15).

Marchander, T. K. V.

En kontorsskrivare (9), ett extra kontorsskrivare (1,980 kr.).

Maskinist (2 kl.) (13).

Hallström, O. H.

Preparator, tillika vaktmästare (9).

Wahlström, S. L.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Frisk, G. A. E.; Jansson, N. J.

En biträddande maskinist (2 kl.) (11), två hantverkare (7), en vaktmästare (2 kl.) (6), en husmoder (2 kl.) (8), en köksförestånderska (2 kl.) (8), en biträddande köksförestånderska (2 kl.) (6), en tvättförestånderska (2 kl.) (6), två e. o. telefonister (IV), en portvakt (2 kl.) (2). — Fem eldare (2 c), en bilförare (2 c), fyra gårdskarlar (2 a), en första kokerska (1 d), två kokerskor (1 c), en kallskänka (1 b), tre första köksbiträden (1 b), fyra matsalsbiträden (1 b), två sömmerskor (1 b), ett första tvättbiträde (1 b), en strykerska (1 b), sex köksbiträden (1 b), sju tvättbiträden (1 a), åtta städerskor (1 a).

Stockholms stads desinfektionsanstalt.

Epidemisjukhuset, Valhallavägen, nära Roslagsgatan, uppfartsväg från Inge-marsgatan, Va.; t. 23 54 20 (växel); expeditionstid: 8—17.

Å anstalten desinfekteras i ugn gång- och sängkläder från allmänna inrättningar och från enskilda personer. Desinfektioner och transporter av persedlar äro kostnadsfria, då de företagas vid tuberkulos och i enlighet med bestämmelserna i epidemilagen. Eljest erlägges avgift enligt fastställd taxa.

Beträffande desinfektion i bostäder se nedan under hälsovårdsinspektionen (sid. 140).

¹⁾ Anslag i staten 2,070 kr.

Skolhemmet för astmasjuka.

Årsta folkskola, Stockholm 9; t. 45 01 51.

Hemmet har till ändamål att bereda astmasjuka skolbarn lämplig omgivning och avlägsna de faktorer, särskilt de, som i hemmet framkalla astma. Skolhemmet har bedrivit sin verksamhet sedan början av höstterminen 1936, till en början med medel, som erhållits från stiftelsen Karin och Ernst August Bångs minne samt stiftelsen Therese och Johan Anderssons minne. Sedan 1938 har hälsovårdsnämnden övertagit driften av skolhemmet. Folkskoledirektionen upplåter för ändamålet vissa lokaler i Årsta folkskola, vilka försetts med lämplig inredning.

Skolhemmet, som har plats för 22 barn, förvaltas av en styrelse, utsedd av hälsovårdsnämnden.

Stat år 1939. Utgifter: 14,300 kr.

Styrelse.

Rietz, A. E., förste stadsläkare, ordf.; Andersson, Paul, överläkare; Hulting, C. G., distriktsläkare; Jonzon, B. A. S., förste folkskolinspektör; Salén, E. B., överläkare.

Suppleanter: Wehlou, f. Andersson, K. O (Stina); en vakant.

Sekreterare, tillika redogörare.

Malmström, E. A. (se sid. 129).

Läkare (2,000 kr.).

Nordenfors, B. G.

Föreståndarinna (2,856 kr.).

Liedholm, H. Valborg.

Ett sköterskebiträde (motsvarande 1 a) samt städerskehjälp i mån av behov.

Polikliniker.

Så kallade polikliniker, varmed förstas läkarmottagningar, där behandling meddelas åt fattiga sjuka, som ej behöva sluten anstaltsvård, äro anordnade dels vid olika sjukhus i staden, dels ock såsom fristående institutioner, utan sammanhang med sjukhus. De sistnämnda poliklinikerna hava efter hand blivit av staden och hälsovårdsnämnden helt övertagna. Staden underhåller f. n. tre fristående polikliniker (se nedan). Under hälsovårdsnämnden hör därjämte könssjukpolikliniken vid St Görans sjukhus (sid. 136). Avdelningarna för behandling av könssjukdomar vid dessa polikliniker motsvara de i § 5 av lagen den 20 juni 1918 angående åtgärder mot utbredning av könssjukdomar omförmälda polikliniker.

Beträffande avgifter vid de fristående poliklinikerna gäller, att medellösa personer erhålla kostnadsfri behandling; därjämte må efter läkares beprövande därtädes även behandlas bemedlade personer, av vilka uppbäres ersättning intill 2 kr. för varje besök, dock högst 1 kr. fr. o. m. sjätte besöket. Vid polikliniken för köns- och hudsjukdomar vid St Görans sjukhus sker behandling av könssjukdomar i smittsam skede kostnadsfritt och behandling av hudsjukdomar mot en avgift för stockholmsbo av 1 kr. pr gång och för landsortsbo av 2 kr. pr gång eller mot avlämnande av vederbörligt intyg om medellöshet.

Staden lämnar även bidrag till andra poliklinikker (se å avd. 4): Serafimerlasarettets, Diakonissjukhusets, Kronprinsessan Lovisas vårdanstalts, Karolinska institutets barnpoliklinik å Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt, Tandläkarinstitutets ävensom Vanförelanstaltens poliklinikker. Dessutom har staden egna poliklinikker i förening med vissa sjukhus, nämligen Sabbatsbergs, St Görans, St Eriks och Maria sjukhus, Norrtulls sjukhus, Sachsska barnsjukhuset samt Södra barnbördshuset (se sid. 151, 154, 156, 157, 159, 161, 162). Dessa förvaltas emellertid gemensamt med vederbörande sjukhus av sjukhusdirektionen.

Instruktioner m. m. Instruktion för läkare vid de av Stockholms stads hälsovårdsnämnd inrättade poliklinikker, fastställd av hälsovårdsnämnden 24 jan. 1919. Lag 20 juni 1918 ang. åtgärder mot utbredning av könssjukdomar, med ändr. Instruktion för läkare vid de, jämlikt gällande lag ang. åtgärder mot utbredning av könssjukdomar 20 juni 1918, i Stockholm inrättade poliklinikker, fastställd av hälsovårdsnämnden 24 jan. 1919. K. kung. 19 maj 1933 ang. ersättning av statsmedel för läkarundersökning, läkemedel m. m. enligt § 6 i lagen 20 juni 1918 ang. åtgärder mot utbredning av könssjukdomar, med ändr.

Stat år 1939. Utgifter: 217,088 kr.; inkomster: 2,790 kr.

Stadens poliklinik vid Kornhamnstorg.

Kornhamnstorg 4, 2 och 3 tr., St.; t. 10 46 92 (avd. för ögonsjukdomar), 10 2216 (övriga avdelningar).

(Betr. skyddskoppymningen se sid. 138.)

Föreståndare (240 kr.).

Hæggström, A. E.

Hudsjukdomar.

Mottagningstid: måndagar, torsdagar och lördagar 10—11.

Läkare (2,400 kr.).

Breide, C. H.

Kvinnosjukdomar.

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fredagar 9—9,30.

Läkare (2,400 kr.).

Nilsson, Ada K.

Könssjukdomar (kvinnliga patienter).

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18—19, tisdagar, torsdagar och lördagar 11—12.

Läkare

(7,000 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).

Salén, f. af Klintberg, S. A. M. (Signe).

Assistentläkare

(5,000 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).

Rossander, Gunhild.

Könssjukdomar (manliga patienter).

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fredagar 11—11,30, tisdagar och torsdagar 18,30—19 samt lördagar 13,30—14.

Läkare

(6,300 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).

Grönqvist, K. J. R.

Ögonsjukdomar.

Mottagningstid: måndagar och torsdagar 18—19, tisdagar, onsdagar och fredagar 12—13.

Läkare (5,100 kr.).

Lindblad, A. Y.

Öron-, näs- och halssjukdomar.

Mottagningstid: vardagar 13—13,30.

Läkare (5,100 kr.).

Flodquist, L. G.; Hæggström, A. E.

En polikliniköversköterska (7), två sjuk-sköterskor (6), ett e. o. kontorsbiträde (V), en städerska (1,380 kr.). — Tre sköterskebiträden (1 a), en städerska (1 a).

Stadens poliklinik å Norrmalm.

Döbelnsgatan 59/61, n. b., Va.; t. 33 40 34.

Könssjukdomar (kvinnliga patienter).

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fredagar 9,30—10, tisdagar och torsdagar 18,30—19, lördagar 14—14,30.

Läkare

(7,300 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).
Sjöquist-Rhodin, Tyra M.

Assistentläkare

(3,600 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).
Tenlén, Saga.

Könssjukdomar (manliga patienter).

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fredagar
18,30—19, tisdagar, torsdagar och lördagar
11—11,30.

Läkare

(6,300 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).
Almkvist, S. L.

Assistentläkare

(3,000 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).
Feuk, G. A.

Ögonsjukdomar.

Mottagningstid: tisdagar, torsdagar och lördagar
16—16,30.

Läkare (2,400 kr.).

Uddgren, Gerda S.

En *sjuksköterska* (6), en *extra sköterska* (900 kr.), ett *extra kontorsbiträde* (2,220 kr.), en *städerska* (750 kr.). — Ett *sköterskebiträde* (1 a).

Stadens poliklinik å Östermalm.

Jungfrugatan 27, n. b., Ö.; t. 60 15 85.

Hudsjukdomar.

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fredagar
12—12,30.

Läkare.

Janzon, B. I. (jfr nedan).

Öron-, näs- och halssjukdomar.

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fredagar
9—9,30, tisdagar och torsdagar 13—13,30.

Läkare (4,260 kr.).

Björlin, O. S., stadsfullm.

Könssjukdomar (kvinnliga patienter).

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fredagar
18,30—19, tisdagar, torsdagar och lördagar
9,30—10.

Läkare

(7,000 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).
Magnell-Nauciér, Valborg V. E.

Assistentläkare

(3,600 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).
Palmgren, Dagmar F.

Könssjukdomar (manliga patienter).

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fredagar
11,30—12, tisdagar och torsdagar 18,30—19, lördagar 14—14,30.

Läkare

(6,300 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).
Janzon, B. I.

En *sjuksköterska* (6), ett *e. o. kontorsbiträde* (V), en *städerska* (810 kr.). — Ett *sköterskebiträde* (1 a).

Polikliniken för köns- och hudsjukdomar vid S:t Görans sjukhus.

Stadshagen, K. (postgirokonto nr 1083); t. »S:t Görans sjukhus» (växel).

Mottagningstider:

Könssjukdomar:

för män: vardagar (utom lördagar) 12,30—13,30, 18,30—19, lördagar 12,30—13,30, 16—16,30;

för kvinnor: vardagar (utom lördagar) 11,30—12,30, 18,30—19, lördagar 11,30—12,30, 16—16,30.

Hudsjukdomar:

för män: vardagar 12,30—13,30;

för kvinnor: vardagar 11,30—12,30.

Läkare

(avlönade av statsmedel med var och en 6,500 kr.; bidrag från staden 1,000 kr. åt var och en för behandling av hudsjukdomar).

Kjellberg, Gerda E.; **Rhodin**, N. J.; **Willners**, K. G.; **Tarras-Wahlberg**, B. B.

Tre *assistentläkare* vid polikliniken för könssjukdomar (avlönade av statsmedel med var och en 1,800 kr.).

En *vaktmästare* (7) [nuv. inneh. (10)], två *sjuksköterskor* (6), ett *e. o. första kontorsbiträde* (VII), ett *e. o. kontorsbiträde* (V). — Sju *sköterskebiträden* (1 a).

Stockholms stads tuberkulosbyrå.

Herkulesgatan 1, C.; t. 23 23 95, 23 23 96, 23 23 97, 23 23 98; expeditionstid: vardagar 9—14.

Mottagningstider:

för vuxna: måndagar, tisdagar, torsdagar, fredagar 9—10, 18—19 (olika tider för olika församlingar);

för barn över 3 år: onsdagar och lördagar 9—14 (olika tider för olika församlingar);

för barn under 3 år (småbarnspoliklinik): onsdagar och lördagar 11—12.

Tuberkulosbyrån har till uppgift att lämna råd och upplysningar till bekämpande av tuberkulos och till förekommande av smittospridning samt att, om den sjuke är medellös eller mindre bemedlad, lämna nödigt understöd. Byrån förvaltas under hälsovårdsnämndens överinseende av en särskild dispensärstyrelse, bestående av fem ledamöter jämte två suppleanter, utsedda av hälsovårdsnämnden. Förste stadsläkaren utövar närmaste tillsynen över byråns verksamhet. Byråns arbete ledes av en föreståndare, som skall vara en legitimerad och i tuberkulosjukdomens diagnos, behandling och profylax kunnig läkare.

Understöd åt sjuka, som anlita byråns hjälp, bestämmas av ett förtroenderåd, bestående av byråns föreståndare och fyra personer med fyra suppleanter, varav hälften utses av hälsovårdsnämnden och hälften av fattigvårdsnämnden, med iakttagande, att upplysning inhämtas från fattigvårdsnämnden, innan understöd utdelas, och att anmälan göres, då utdelning av understöd ägt rum. Ej må understöd lämnas åt sjuk, som icke äger hemortsrätt i Stockholm.

Reglemente. Reglemente för Stockholms stads tuberkulosbyrå, fastställt av hälsovårdsnämnden 12 dec. 1933. Instruktion för underläkaren vid tuberkulosbyrån, fastställd av hälsovårdsnämnden 26 jan. 1937.

Stat år 1939. Utgifter: 722,727 kr.; inkomster: 20,400 kr. (likvider från stadens egna myndigheter).

Dispensärstyrelse.

Ivarsson-Pauli, R. Gulli, fru, prakt. läkare, stadsfullm.; Gullbring, A. G., överläkare; Johansson-Visborg, Anna S., fru, stadsfullm.; Jonson, Agnes A., fröken; Rietz, A. E., förste stadsläkare, ordf.

Suppleanter: Petersson, f. Dahl, E. Å. R. (Ella), fru; Hedelius, A. H., lärare vid stadens tekniska mellanskola, stadsfullm.

Förtroenderåd.

Jansson, f. Kling, Beda F., fru, Kjellin, G. V., överläkare (se nedan), Nordgren, f. Johansson, Anna V., fru (utsedda av hälsovårdsnämnden); Carlsson, B. A. B., fattigvårdsinspektör, Johns-

son, A., redaktör (utsedda av fattigvårdsnämnden).

Suppleanter: Lindley, f. Jonsson, Elin J., fru, Wassén, f. Pettersson, Amy K., fru (utsedda av hälsovårdsnämnden); Nilsson, f. Gäfvert, Ingegerd A. M., fru, Ström, f. Hånes, Hildgard A., fru, stadsfullm. (utsedda av fattigvårdsnämnden).

Överläkare (21).

Kjellin, G. V. (förordn. t. o. m. 27/5 1943), föreståndare; mottagningstid: 11—13.

Läkare (19).

Lindvall, A. H.

E. o. läkare (XIX).

Naucclér, R.; Erlandsson, S. G. G.; Björkquist-Wolontis, Sigrid; Wallén, H. F.; Gentz, C. M. A.

Extra läkare (5,400 kr.).

Vakant.

E. o. röntgenläkare (XXI)

(tjänsten gemensam med Epidemisjukhuset).

Jäderholm, K. B.

Underläkare (5,700 kr.).

Löfgren, S. H.; en vakant.

Läkare vid barnpolikliniken (1,140 kr.).

Gunther, J. G. A.; Jacobsohn, G. L.

Röntgensköterska (7).

Jonsson, f. Molander, Helga M. P.

E. o. expeditionsvakt (VI).

Magnusson, C. L.

Sex dispensärassistenter (9), en *e. o. dispensärassistent* (IX), en *extra dispensärassistent* (2,940 kr.), två *e. o. byråsköterskor* (VI), en *extra byråsköterska* (2,664 kr.), en *kontorsskrivare* (9), ett *e. o. första kontorsbiträde* (VII), ett *e. o. kontorsbiträde* (V), ett *extra kontorsbiträde* (1,980 kr.), ett *extra skrivbiträde* (1,860 kr.), ett *e. o. laboratoriebiträde* (VI), ett *extra kontorsbiträde å röntgenavdelningen* (1,980 kr.), tre *städerskor* (1,824 kr.).

Orhems barnkoloni.

Orhems gård, Enskede 2; t. Södertörns villastad 213.

För tuberkuloshotade barn har tuberkulosbyrån anordnat en barnkoloni vid Orhems gård i Enskede församling med plats för 20 barn vintertid och 30 barn sommartid.

HN E. o. föreståndarinna (2 kl.) (VII).

Johansson, V. M. M. (Greta).

En *kokerska* (1 d), ett *köksbiträde* (1 b), tre (sommartid fyra) *sköterskebiträden* (1 b).

Vårby konvalescenthem.

Vårby gård, Fittja; t. Fittja 136.

För vuxna kvinnliga konvalescenter, lidande av lungtuberkulos. Hemmet har 40 platser och intagning sker genom tuberkulosbyråns överläkare.

Redogörare.

Herrman, N. V. A., syssloman (se sid. 163).

Extra föreståndarinna (2,856 kr.).

Olsson, Märta A. C.

En *bitr. föreståndarinna* (2,664 kr.), en *kokerska* (1 c), tre *köksbiträden* (1 a), tre *städerskor* (1 a), en *gårdskar*.

Stockholms stads ymningsväsen.

Grundvalen för stadens nuvarande ymningsväsen bildar lagen den 2 juni 1916, som stadgar, att varje barn skall ympas, senast under det kalenderår, då det fyller sex år. I vissa fall kan dock undantagande från ymningsplikt medgivast.

Staden är f. n. indelad i tio ymningsdistrikt. För vart och ett av dessa är anställd en (undantagsvis två) *ympare* (i regel vederbörande distriktsläkare), som under den blidare årstiden en gång i veckan på av hälsovårdsnämnden upplåtta lokaler i de skilda stadsdelarna går allmänheten till handa med kostnadsfri skyddskoppymning. *Ympare* skall göra anteckning om varje av honom utförd ymning i en ymningsjournal. Utdrag av denna journal skall enligt lagen före den 10 januari varje år för näst föregående år insändas till vederbörande pastorsämbete för anteckningar i församlingsboken. Enligt medicinalstyrelsens medgivande insändas emellertid i Stockholm samtliga utdragen enligt särskilda formulär till förste stadsläkaren och överlämnas sedermera till mantalskontoret för anteckning i folkregistret.

Ympare förordnas av hälsovårdsnämnden och erhåller ersättning av statsmedel.

Offentlig vaccination förrättas under tiden 6 maj—15 juni och 1—30 sept. å nedan angivna lokaler och tider. Ymning sker å andra tider vid de mottagningar vederbörande läkare i förekommande fall håller i egenskap av distriktsläkare (se sid. 130) ävensom under hela året å polikliniken Kornhamnstorg 4, 3 tr., torsdagar 16—16,30.

Författningar. Lag 2 juni 1916 ang. skyddskoppymning, med ändr. K. instruktion 24 nov. 1916 för de i lagen om skyddskoppymning avsedda *ympare* och besiktningsförrättare, med ändr.

Ympare.

(Betr. mottagning å polikliniken vid Kornhamnstorg se texten ovan.)

1:a ymningsdistriktet

(omfattande Klara, Jakobs och Adolf Fredriks församlingar).

Bjurström, O. E., e. o. biträdande sundhetsinspektör; mottagning: bakteriologiska laboratoriet, Vasagatan 11, gårdshuset, 1 tr., tisdagar 16—16,30.

2:a ymningsdistriktet

(omfattande Johannes, Gustav Vasa och Matteus församlingar).

Vakant; mottagning: Norrtulls sjukhus: barnpolikliniken, Norrtullsgatan 14, tisdagar och fredagar 16—16,30.

3:e ymningsdistriktet

(omfattande Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars församlingar).

Floom, J. A., distriktsläkare; mottagning: polikliniken, Jungfrugatan 27, onsdagar och fredagar 15,30—16.

4:e ymningsdistriktet

(omfattande Nikolai, Katarina och Maria församlingar).

Bjurström, O. E., e. o. biträdande sundhetsinspektör; mottagning: polikliniken Kornhamnstorg 4, 3 tr., torsdagar 16—16,30.

5:e ymningsdistriktet

(omfattande Kungsholms och St Görans församlingar samt Stora och Lilla Essingen).

Appelberg Ulfsparré, Elsa I., prakt. läkare; mottagning: polikliniken å Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn, Polhemsgatan 30, fredagar 13—14.

6:e ymningsdistriktet

(omfattande Högalids församling samt stadsdelarna Liljeholmen, Aspudden och Mälarhöjden i Brännkyrka församling).

Hulting, C. G., distriktsläkare; mottagning: Mjölkdroppens lokal, Högalids församlingshus, onsdagar 14,30—15.

7:e ymningsdistriktet

(omfattande Enskede församling).

Ericsson, V. A., distriktsläkare; mottagning: Enskede östra folkskola, läkarrummet, fredagar 8—8,30.

8:e ymningsdistriktet

(omfattande Brännkyrka församling med undantag av stadsdelarna Liljeholmen, Aspudden och Mälarhöjden).

Malmgren, G. W. K., distriktsläkare; mottagning: posthuset, 1 tr., Älvsjö, fredagar 11—12.

9:e ymplingsdistriktet

(omfattande Sofia och Katarina församlingar).

Åkerberg, C. L. K., distriktsläkare; mottagning: arbetsstugans lokal, Nytorgsgatan 40, torsdagar 12—12.30.

Svedenar, C. G., prakt. läkare, stadsfullm.; mottagning för späda barn: Mjölkdroppens lokal, Nytorgsgatan 44, lördagar 10—11.

10:e ymplingsdistriktet

(omfattande Bromma församling med undantag av Stora och Lilla Essingen).

Sylvan, H. O. K., prakt. läkare; mottagning: folkskolan vid Klövervägens hållplats, torsdagar 16—17.

Karantänsstationen i Stockholm.

Anmälningar angående besiktning m. m. göras å hälsovårdsnämndens expedition, Vasagatan 6, C; t. hälsovårdsnämnden.

Enligt k. karantänskungörelsen den 4 maj 1934 skall fartyg, som från utrikes ort ankommer till riket och på grund av beröring med område, vilket förklarats smittat av pest, kolera, fläckfeber eller smittkoppor, eller av annan anledning medför risk för sådan sjukdoms införande i riket, jämte passagerare, besättning och last underkastas besiktning, isolering m. m. å karantänsstation. Karantänsstationer skola vara anordnade i vissa hamnstäder, bland dem Stockholm. I enlighet med förslag av hälsovårdsnämnden har medicinalstyrelsen föreskrivit, att karantänsstation skall vara förlagd till plats i Värtahamnen strax söder om Lidingöbron. Platsen utmärkes med gulmålad boj. Karantänsläkare (samt ställföreträdare) förordnas av medicinalstyrelsen. I stad skall särskild byrå vara anordnad för mottagande av anmälningar angående besiktning och efterbesiktning.

Författningar. K. karantänskungörelse 4 maj 1934, med ändr. 31 aug. 1938. Medicinalstyrelsens instruktion 18 juni 1934 för besiktningmän, som omförmäles i karantänskungörelsen 4 maj 1934. Medicinalstyrelsens instruktion för läkare vid karantänsstation 23 juni 1934. K. kung. 4 maj 1934 om råttutrotning å fartyg.

Karantänsläkare.

Rietz, A. E., förste stadsläkare.

Ställföreträdande karantänsläkare.

Ströman, R. A., sundhetsinspektör.

Hälsovårdsinspektionen.

Vasagatan 6 (rörintspektionen: Klara Västra Kyrkogata 3 B, 3 tr.), C; t. hälsovårdsnämnden; expeditionstid: 8—18 (lördagar 8—16).

Hälsovårdsinspektionen avser att bereda hälsovårdsnämnden biträde vid tillsynen över ord-

ningen i staden, vad hälsovården angår. Inspektionens chef närmast under förste stadsläkaren är sundhetsinspektören, som tillsättes av hälsovårdsnämnden. Till hälsovårdsinspektionen räknas också byråingenjören, förste och andre stadsveterinärerna samt förste veterinären och veterinären vid nämndens anstalter för födoämneskontroll, vilka hava sin huvudsakliga verksamhet vid födoämneskontrollen (se sid. 141); de antagas av hälsovårdsnämnden och skola vara legitimerade veterinärer med för besiktningssman vid offentlig köttkontroll stadgad kompetens.

Sundhetsinspektören åligger huvudsakligen: att åt hälsovårdsinspektionens tillsyningsmän lämna nödig undervisning i allmän hälsovårdslära och annat, som till deras yrke hör, att själv eller genom den övriga personalen såväl under systematiskt anordnade som tillfälliga besök i stadens olika delar undersöka de sanitära förhållandena, att särskilt ägna sin uppmärksamhet åt infektionssjukdomarnas förhållanden i staden och att dagligen hålla förste stadsläkaren underrättad om inträffade fall av i epidemilagen omförmälda sjukdomar och i anledning därav vidtagna åtgärder, att utöva ledningen av stadens desinfektions-, isolerings- och avlusningsanstalter, att varje helgfri dag på bestämd tid vara för allmänheten tillgänglig å nämndens expedition. Vid förfall för förste stadsläkaren är sundhetsinspektören skyldig att hans tjänstställiganden bestrida, såvida han därtill förordnas.

Förste stadsveterinären åligger att hålla tillsyn över kött, mjölk och andra animala födoämnen, som i staden hållas till salu eller dit införas för sådant ändamål, över transporter av hithörande födoämnen samt över sådana lägenheter och platser, där animala födoämnen försläpas eller till försäljning bearbetas eller förvaras, att lämna hälsovårdsinspektionens personal nödig undervisning i födoämneskontroll och tillse, att densamma äger god kännedom om sina skyldigheter härutinnan och om de författningar och föreskrifter, varpå dessa grundas. Han skall därjämte förestå stadens karantänsanstalter för från utrikes orter sjöledes införda djur samt ägna sorgfälligt uppmärksamhet åt sådana förhållanden inom staden, som kunna menligt inverka på husdjurens sundhet eller bland dem befördra uppkomsten och spridningen av smittsamma sjukdomar. Han skall på kallelse närvara vid nämndens sammanträden samt äger även bevisa slakthus- och saluhallsstyrelsens sammanträden.

Andre stadsveterinären har att biträda förste stadsveterinären i honom tillkommande göromål. Han skall därjämte vid förfall för förste stadsveterinären eller förste veterinären vid anstalterna för födoämneskontroll bestrida deras tjänstställiganden.

Byråingenjören åligger att granska förslag och ritningar till rörlednings- och s. k. sanitära installationsarbeten samt att utöva kon-

HN

troll över dylika arbeten ävensom att å nämndens vägnar avgiva yttrande till industriverksstyrelsen över ansökningar om entreprenörsrättigheter för avloppsledningar. Sådana ansökningar må icke av industriverksstyrelsen beviljas, med mindre hälsövardsnämnden tillstyrkt desamma (jfr sid. 294). Ingenjören har vidare att förrätta till hälsövardsnämndens område hörande undersökningar i fråga om teknisk hygien beträffande bostäder, samlingslokaler, fabriker och näringar samt att häröver avgiva utlåtande, ävensom att i övrigt utföra de andra uppdrag och undersökningar, som nämnden, förste stads-läkaren eller sundhetsinspektören påkallar.

Förste veterinären och veterinären vid hälsövardsnämndens anstalter för födoämneskontroll åligger att å nämndens mjölkhygieniska laboratorium samt dess kontrollbyråer för importerade, anhöllna och inlämnade födoämnen utföra erforderliga undersökningar samt handhåva närmaste ledningen i fråga om mjölkkontrollen. Förste veterinären åligger därjämte att ansvara för att influtna medel i föreskriven ordning till nämnden inlevereras samt att granska inkomna räkningar och anstaltarnas räkenskaper. Han skall vid förfall för förste och andre stadsveterinärerna bestrida deras åligganden. Veterinären är skyldig att vid förfall för förste veterinären bestrida hans åligganden.

I övrigt utgöres hälsövardsinspektionen av en inspektör, en underinspektör, 9 förste tillsyningsmän (därav 2 å extra ordinarie stat) och 36 tillsyningsmän (därav 8 å extra ordinarie stat och 3 å extra stat).

Inspektören utövar det närmaste förmanskapet över tillsyningsmännen och vägleder dessa vid deras arbete, övervakar, att hälsövardsnämndens uppmaningar angående avhjälpande av sanitära olägenheter efterkommas, samt är efter förordnande åklagare i sundhetsmål.

Underinspektören är anställd som förman vid den år 1908 tillkomna *rörinspektionen* för tillsyn över rörlednings- och s. k. sanitära installationsarbeten.

Av förste tillsyningsmännen tjänstgöra två vid rörinspektionen, en vid mjölkkontrollen, en vid kommunala yrkesinspektionen och fem vid övrig hälsövardsinspektion.

Tillsyningsmännen åligger huvudsakligen: att vaksamt efterspana befintliga sanitära olägenheter samt att även hava uppmärksamheten fäst på efterlevnaden av de föreskrifter rörande sundheten och snyggheten i staden, vilkas övervakande författningsenligt tillhör allmänna polisen, samt, om de finna något i detta avseende att anmärka, därom till inspektören avgiva rapport.

Desinfektion i bostäder verkställes av hälsövardsinspektionen jämlikt epidemilagen den 19 juni 1919 samt lagen den 4 sept. 1914 angående vissa åtgärder mot utbredning av lungrot, ävensom i andra fall på begäran av enskilda eller där särskilda omständigheter anses påkalla en dylik åtgärd. Desinfektorer äro tillsynings-

männen vid hälsövardsinspektionen med biträde av extra personal.

Författningar. Hälsövardsstadga 19 juni 1919, med ändr. 19 mars 1920, 26 sept. 1921, 30 maj 1930, 5 juni 1931, 30 dec. 1932, 28 juni 1935 och 26 juni 1936. Vissa tillämpningsbestämmelser till hälsövardsstadgan 24 okt. och 10 nov. 1919. Reglemente ang. avloppsledningar för spillvatten inom hus och tomter, fastställt av ÖA 8 juli 1908, med ändr. 19 maj 1930. Särskilda föreskrifter ang. avloppsledningar för spillvatten m. m. inom hus och tomter i Stockholm, antagna av hälsövardsnämnden 6 dec. 1918. Instruktion för Stockholms [hälsopolis], fastställd av hälsövardsnämnden 8 okt. 1880. Instruktion för sundhetsinspektören, fastställd av hälsövardsnämnden 5 maj 1931. Instruktion för förste och andre stadsveterinärerna i Stockholm, fastställd av medicinalstyrelsen 19 jan. 1935. Allmän veterinärinstruktion, fastställd av k. mt 17 nov. 1933, med ändr. Kollektivavtal och specialbestämmelser ang. löneförhållanden för biträden vid desinfektion, cyanväterökning och utläggning av rättgift, gällande från 1 juli 1937.

Stat år 1939. Utgifter: 515,143 kr.

Sundhetsinspektör (26).

Ströman, R. A.; t. »hälsövardsnämnden»; mottagningstid: 14—15 (lördagar 13—14).

E. o. biträdande sundhetsinspektör (XXI).

Bjurström, O. E.; t. »hälsövardsnämnden»; mottagningstid: 13—14.

Förste stadsveterinär (24).

Larsson, R.; t. »hälsövardsnämnden»; mottagningstid: 13—14.

Andre stadsveterinär (22).

von Zweigbergk, K. G.; t. 23 05 65; mottagningstid: 15—16 å Östra Järnvägs-gatan 8.

Byråingenjör (22).

Ericsson, G. J. I.; t. »hälsövardsnämnden»; mottagningstid: 13—15 (lördagar 13—14).

Extra ingenjör.

Blomberg, T. H.

Förste veterinär vid hälsövardsnämndens anstalter för födoämneskontroll (22).

Kempe, E. H. (se nedan).

Inspektör (2 kl.) (18).

Lindén, A. G.; t. »hälsövardsnämnden»; mottagningstid: 13—14.

Underinspektör (15).

Larsson, J. Hj.

Förste tillsyningsmän (14).

Andersson, A. (vid rörispektionen); Wedin, E. W.; Rosén, G. A.; Eklund, P. F. (den sistnämnde för kommunala yrkesinspektionen); Carlblom, B. O. (för mjölkkontrollen); Tell, E. G.; Hellsén, J. A.

E. o. förste tillsyningsmän (XIV).

Holmér, C. E. (vid rörispektionen); Sandblom, J.

Tjugufyra tillsyningsmän (12), sex e. o. tillsyningsmän (XII), varav tre å rörispektionen och två å mjölkkontrollen, tre extra tillsyningsmän (2,880 kr.) och ett extra skrivbiträde (1,860 kr.).

Anstalter för födoämneskontroll.

I enlighet med hälsovårdsstadgan samt andra författningar och hälsovårdsföreskrifter åligger det hälsovårdsnämnden att hålla tillsyn över i staden till salu hållna födoämnen och dryckesvaror och att övervaka, att endast enligt lagen ang. köttbesiktning och slakthus besiktigt och stämplat, färskt kött hålles till salu.

Dessutom skall nämnden enligt förordningen ang. kontroll vid införsel till riket av köttvaror och djurfett handhåva undersökning och stämpling av sådana varor samt därjämte enligt hälsovårdsstadgan utöva kontroll över andra från utlandet till eller över Stockholm importerade födoämnen.

För utövande av denna kontroll har nämnden bl. a. inrättat ett mjölkhygieniskt laboratorium samt kontrollbyråer för undersökning dels av utav allmänheten inlämnade eller av hälsovårdsinspektionen anhållna födoämnen, dels ock av importerade födoämnen.

Författningar. Hälsovårdsstadgan 19 juni 1919, med ändr. Giftstadgan 7 dec. 1906, med ändr. Medicinalstyrelsens kung. 20 dec. 1930 ang. undersökning och bedömning av mjölk. Lag 11 maj 1934 ang. köttbesiktning och slakthus. K. förordn. 29 juni 1917 ang. förbud i vissa fall mot användande av vilseledande varubeteckningar vid handel med födoämnen, med ändr. K. förordn. 14 juni 1928 ang. högsta tillåtna vattenhalten i smör. K. förordn. 30 sept. 1921 ang. kontroll vid införsel till riket av köttvaror och djurfett, med ändr. Medicinalstyrelsens kung. 6 mars 1922 med föreskrifter ang. veterinärundersökning vid införsel till riket av köttvaror och djurfett, med ändr. Medicinalstyrelsens kung. 22 mars 1922 och senare beträffande stämplat och märken, som under vissa förhållanden berättiga till införsel i riket utav köttvaror och djurfett. Taxa å avgifter för i Stockholm verkställd undersökning och stämpling av till riket införda köttvaror och djurfett, fastställd av medicinalstyrelsen 2 maj 1938. Taxa å avgifter för undersökning av importerade födoämnen (med undantag

av köttvaror och djurfett) samt för undersökning av inlämnade mjölkprov, antagen av hälsovårdsnämnden 24 nov. 1920.

Stat år 1939. Utgifter: 218,940 kr.; inkomster: 52,600 kr.

Kontrollbyråerna för importerade, anhållna och inlämnade födoämnen samt mjölkhygieniska laboratoriet.

Östra Järnväggsgatan 8, C.; t. 23 05 65 (växel); expeditionstid: 9—16, lördagar 9—15 (kassan 10—14, lördagar 10—13).

Undersökningen av importerade födoämnen verkställs under ordinarie tulltid, och skall anmälan därom göras mellan kl. 9 och 10.

Förste veterinär (22).

Kempe, E. H. (se ovan); t. 23 05 65 (växel), efter kl. 17 11 06 00; mottagningstid: 13—14.

Veterinär (20).

Plazikowski, U. E. M.

En assistent (1 kl.) (12), två e. o. tillsyningsmän (XII), åtta mikroskopister (5; fem av nuv. innehavarna avlönas enl. lönegrupp 6), två e. o. mikroskopister (V), en kontors-skrivare (9), ett e. o. kontorsbiträde (V), två laboratoriestäderskor (1,884—1,824 kr.), tre vaktmästare (1 kl.) (8), en expeditiöns-vakt (6), tre e. o. vaktmästare (1 kl.) (VIII). Dessutom extra veterinärer, mikroskopister och stämplare i mån av behov mot av hälsovårdsnämnden fastställd eller i varje särskilt fall bestämd timavlöning.

Kontroll av ladugårdar, från vilka försäljes »kontrollerad mjölk».

Utan hälsovårdsnämndens tillstånd får mjölk icke säljas under benämning »barnmjölk», »kontrollmjölk» eller annan beteckning, som angiver antingen en särskilt sund beskaffenhet hos mjölken eller ock att den varit föremål för särskild kontroll. Sådant tillstånd meddelas endast under villkor, dels att läkare och veterinär, som av hälsovårdsnämnden antagits för utövande av tillsyn å produktionen av kontrollerad mjölk, efter verkställd besiktning av ladugården intygat, att de sanitära förhållandena inom och omkring ladugården med därtill hörande inrättningar samt hälsostillståndet hos den med mjölken sysselsatta personal och de hygieniska förhållanden, under vilka densamma lever, äro fullt tillfredsställande, ävensom att ladugården med avseende på såväl inredning som skötsel tillfredsställer hygienens fordringar och att samtliga de i ladugården uppställda djuren äro friska, och dels att anordningar, som av hälsovårdsnämnden kunna godkännas, äro vidtagna för mjölkens behandling inom Stockholm.

HN

Har dylikt tillstånd meddelats, skall ladugården stå under tillsyn av läkare och veterinär, som av hälsövarðsnämnden för detta ändamål antagits.

För tillstånd att sälja mjölk såsom barnmjölk erfordras dessutom, att ladugårdsbesättningen icke visat tecken till tuberkulos.

Kostnaden för kontrollen skall av ladugårdens ägare eller innehavare gäldas enligt av hälsövarðsnämnden fastställt taxa.

Instruktioner m. m. Instruktion för kontrollläkare och kontrollveterinär för ladugårdar, från vilka försäljning sker av kontrollerad mjölk, fastställd av hälsövarðsnämnden 30 juni 1905. Program för ladugårdar, från vilka försäljes kontrollerad mjölk, av hälsövarðsnämnden fastställt 30 juni 1905. Taxa för kontrollläkare och kontrollveterinär för ladugårdar, från vilka försäljning sker av kontrollerad mjölk, av hälsövarðsnämnden fastställd 9 april 1920. Hälsövarðsnämndens beslut 5 jan. 1932 ang. bemyndigande för förste stadsläkaren att i förekommande fall återkalla tillstånd till leverans av »kontrollerad mjölk».

Kontrollläkare.

Rietz, A. E., förste stadsläkare; Ströman, R. A., sundhetsinspektör.

Kontrollveterinärer.

Kempe, E. H.; von Zweigbergk, K. G.

Hälsövarðsnämndens laboratorium.

Stat år 1939. Utgifter: 238,274 kr.; inkomster: 58,500 kr. (därav 27,100 kr. likvider från vissa stadens egna myndigheter).

Kemiska avdelningen.

Vasagatan 13, gårdshuset, 2 tr., C.; t. 11 90 82; laboratoriet öppet: 9—16.

På avdelningen utföras kemiska undersökningar av vatten och angående till salu hållna födoämnen, dryckesvaror och njutningsmedel samt i övrigt analyser och andra arbeten av hygienisk-kemisk art, som äro behöfliga för hälsövarðsnämndens och de under nämnden lydande anstaltarnas verksamhet.

Instruktioner. Hälsövarðsnämndens instruktioner för [föreståndaren] för nämndens kemiska laboratorium 5 nov. 1929 och för [assistent] vid nämndens kemiska laboratorium 7 juni 1922.

Laboratorieföreståndare (21).

Sundberg, T.; mottagningstid: 14—15.

Laboratorieassistent (18).

Vakant, tf. Ahlberg, E. G.

E. o. laboratorieassistent (XVIII).

Ljungholm, S. E.

E. o. analysbiträde (XII).

Tullström, f. Everitt, Berit J.

En laboratoriestäderska (2) samt tillfälliga biträden i mån av behov.

Bakteriologiska avdelningen.

Vasagatan 13, gårdshuset, 1 tr. (postadress: postfack 177, Stockholm 1); t. 10 15 02, 10 15 14, 20 52 62; laboratoriet öppet: vardagar utom lördagar 9—16, lördagar 9—14, sönd- och helgdagar 9—11.

På avdelningen utföras bakteriologiska undersökningar rörande till nämndens verksamhet hörande frågor, ävensom utredningar i hälsövarðs-ärenden, för vilkas bedömande bakteriologisk sakkunskap erfordras, samt undersökningar i diagnostiskt syfte (beträffande halsprov för difteri och upphostningsprov [utstrykningspreparat] för tuberkulos kostnadsfritt för i Stockholm boende personer, eljest enligt taxa) av de prov, som för dylikt ändamål från sjukhus och praktiserande läkare i staden eller landsorten till laboratoriet insändas.

Instruktioner. Hälsövarðsnämndens instruktioner för överläkaren vid nämndens bakteriologiska laboratorium 13 mars 1934 och för assistent 24 okt. 1933.

Överläkare (21).

Davide, H. L. (förordn. t. o. m. ^{30/9} 1944); mottagningstid: 12—12,30.

Assistenten (7,680 kr.).

Malmström, F. K. B.; Varenius, S. R. P.

Preparator, tillika vaktmästare (9).

Lundgren, D. A.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Törnqvist, A. H.

Två laboratoriebiträden (6), en e. o. vaktmästare (1 kl.) (VIII), två e. o. laboratoriebiträden (VI), två städerskor (1,752 kr.) samt tillfällig personal i mån av behov.

Biologiska avdelningen.

Vasagatan 13, gårdshuset, n. b., C.; t. 11 90 84; svampkontrollen t. 11 35 99; laboratoriet öppet: 9—16.

Avdelningen verkställer undersökningar av livsmedel, vatten m. m.

Laboratorieföreståndare (21).

Huss, H. A.; mottagningstid: 14—15.

E. o. laboratorieassistent (XVIII).

Widell, S. H.

En laboratoriestäderska (1,824 kr.).

Kliniska avdelningen.

Vasagatan 13, gårdshuset, n. b. och 2 tr., C.; t. 11 90 85; prov emottagas 9—16; undersökningar utföras 9,30—12,30 och 15—16.

På avdelningen utföras olika medicinsk-kemiska undersökningar (å blod, urin m. m.) samt undersökningar av basalomsättningen, allt enligt av hälsovårdsnämnden fastställd taxa (den senaste av 29 april 1938). Enligt hälsovårdsnämndens beslut äro undersökningarna kostnadsfria för personer, som styrkt sin medellöshet eller av vissa läkare prövas vara i behov av kostnadsfri undersökning.

E. o. läkare (XIX).

Andreen, E. Andrea; mottagningstid 9,30—10,30.

Ett *laboratoriebiträde* (6), ett *extra laboratoriebiträde* (1,600 kr.), en *städerska* (1,260 kr.).

Stockholms stads isoleringsanstalt.

Brännkyrkagatan 62, Sö.; t. 41 57 79; expeditionstid: hela dygnet.

Isoleringsanstaltens ändamål är att härbärgera och ställa under observation personer från smittade hem. Anstalten rymmer, förutom kök, förrådsrum, bostad för förestånderskan, expeditionsrums samt tvenne badavdelningar, en för män och en för kvinnor, elva rum med olika ingångar samt en särskild avdelning på tre sovrum och matrum, avsedd att vid utrymmande av någon större lägenhet bereda tillflykt även åt en större familj. Å hela anstalten kan samtidigt intagas ett fyrtiotal personer. Tillsynen över anstalten utövas av sundhetsinspektören.

Stat år 1939. Utgifter: 32,020 kr.

Redogörare.

Malmström, E. A. (se sid. 129).

Förestånderska (2,070 kr.).

Carlsson, Märta E.

Anstalter för cyanvätebehandling.

För norra stadsdelarna: anstalten vid Ropsten, Värtan; t. 61 00 35.

För södra stadsdelarna: anstalten vid Lignagatan (väster om vårdhemmet Högalid), Sö.; t. 41 05 80; anstalten vid Nürnbergsfastigheterna, Högbergsgatan 73, 1 tr., Sö.; t. 40 02 12.

Anstalterna hållas öppna kl. 9—16.

Hälsovårdsnämndens anstalter för cyanvätebehandling mottaga möbler m. m. för gasbe-

handling mot ohyra. Vid anstalten vid Ropsten kan även verkställas viss behandling, som enligt gällande karantänskungörelse skall kunna verkställas vid karantänstation i Stockholm.

På begäran av allmänheten verkställas av hälsovårdsnämnden undersökning av bostäder och bohag med avseende å förekomst av vägghyrra, varvid intyg om undersökningens resultat utfärdas. Undersökning rekvrireras hos cyanväteanstalternas föreståndare å hälsovårdsnämndens expedition vardagar (utom lördagar) 14—16, lördagar 12—14; t. »hälsovårdsnämnden».

Författning. Taxa för cyanvätebehandling av möbler, kläder o. dyl., fastställd av hälsovårdsnämnden 11 juni 1935 med tillägg 9 febr. 1937 och 13 dec. 1938. Taxa för undersökning med avseende å förekomst av vägghyrra, fastställd av hälsovårdsnämnden 9 febr. 1937.

Stat år 1939. Utgifter: 42,800 kr.; inkomster: 12,500 kr.

Föreståndare.

Lindahl, C. J.; mottagning: Vasagatan 6, C., kl. 14—16.

Stockholms stads karantänsstallar.**F. d. järnvägen å Djurgården, Ö.**

Enligt k. kungörelserna den 1 maj 1885 och 18 maj 1894 får införsel sjöledes av nötboskap och andra kreatur icke ske annorstädes än i de städer, som ha för djuren inrättade karantänslokaler. Staden har i anledning härav inrättat ett karantänsstall å Djurgården (inom f. d. järnvägen) med plats för tolv större djur. Vidare har en särskild karantänsanstalt inrättats vid slakthuset, avsedd för från Finland och Estland importerade slaktdjur, varjämte visst område vid slakthuset upplåtits som reservkarantänsstall.

Huvudstadens karantänsanstalter för kreatur stå enligt stadsfullmäktiges beslut den 16 sept. 1898 under hälsovårdsnämndens överinseende och förvaltning.

Reglemente. Hälsovårdsnämndens ordningsregler för karantänsanstalter för sjöledes från utrikes ort införda djur 14 sept. 1921, med ändr. 24 nov. 1936.

Stat år 1939. Utgifter: 2,300 kr.; inkomster: 4,000 kr.

Avlöningar m. m. Djurimportörerna betala efter av hälsovårdsnämnden fastställd taxa.

Karantänsveterinär.

Larsson, R., förste stadsveterinär.

Karantänsveterinärssuppleant.

von Zweigbergk, K. G., andre stadsveterinär.

En *karantänsvakt* samt tillfällig arbetskraft.

HN Stockholms stads bostadsinspektion.

*Vasagatan 6, C.; t. »hälsovårdsnämnden»;
expeditionstid: 14—15 (lördagar och dag
före helgdag 13—14).*

Allmänna bestämmelser angående bostadsinspektion finnas numera i hälsovårdsstadgan den 19 juni 1919, i vilken stadgas, att återkommande besiktning genom hälsovårdsnämndens försorg skall anordnas av byggnader, som inrymma boningsrum, ävensom boningsrum i allmänhet, därvid särskild hänsyn skall ägnas beskaftenheten och skötseln av sådana bostäder, där missförhållanden i sanitär hänseende mest kunna befaras. Stadens bostadsinspektion har till uppgift att i enlighet med hälsovårdsnämndens närmare föreskrifter biträda nämnden vid denna tillsyn. Det åligger i sådant avseende bostadsinspektionens personal att övervaka, att uthyrda bostäder och till desamma hörande utrymmen, såsom kök, avträden, förstugor, trappor, källare, vindar samt andra i nära förbindelse med bostaden stående utrymmen, befinna sig i ett sunt och snyggt skick, ävensom att verka för att bostäderna av invånarna användas på ett sätt, som överensstämmer med sundhetens fordringar. Bostadsinspektionens personal har därvid särskilt att övervaka efterlevnaden av föreskrifterna i hälsovårdsstadgan och andra gällande författningar eller ordningsföreskrifter rörande bostädernas i huvudstadens sundhet och snygghet, såvida icke deras övervakande enligt lag tillkommer annan myndighet. Dock skall det även i sistnämnda fall vara bostadsinspektionens skyldighet att söka uppmärksamma förhåndenvarande brister och därom meddela vederbörande myndighet underrättelse.

Bostadsinspektionen avsynar, ur sundhetssynpunkt, nyuppförda byggnader och större ombyggnader, upptager och företager utredning över klagomål i fråga om dåliga lägenheter samt undersöker såväl under systematiskt anordnade som tillfälliga besök i stadens olika delar bostädernas sanitära förhållanden och tillser därvid, att bostäder icke till följd av olämpligt byggnadssätt, bristande underhåll, överbefolkning eller dålig skötsel äro hälsovådliga. Finnes något att i detta hänseende anmärka, söker bostadsinspektionen genom råd och anvisningar ernå nödig rättelse eller anmälér förhållandet genom förste stadsläkaren till hälsovårdsnämnden.

Bostadsinspektören, som skall vara legitimerad läkare, är förman för personalen vid bostadsinspektionen. Det åligger honom, bland annat, att lämna assistenterna undervisning i allmän hälsovårdslära. särskilt beträffande bostädernas hygien. Han har även att verkställa de besiktningar, som kräva hans erfarenhet eller

annars på grund av sin grannliga natur böra av honom utföras. Han skall varje söckendag å bestämd tid vara för allmänheten tillgänglig å nämndens expedition samt vid förfall för förste stadsläkaren eller sundhetsinspektören uppehålla den av dessa tjänster, vartill han förordnas.

Författningar. Hälsovårdsstadga 19 juni 1919, med ändr. 19 mars 1920, 26 sept. 1921, 30 maj 1930, 5 juni 1931, 30 dec. 1932, 28 juni 1935 och 26 juni 1936. Instruktion för bostadsinspektionen 25 febr. 1910. Hälsovårdsnämndens instruktion för bostadsinspektören, fastställd av hälsovårdsnämnden 24 nov. 1931.

Stat år 1939. Utgifter: 68,990 kr.

Bostadsinspektör (23).

Engstrand, G. N.; t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 14—15 (lördagar och dag före helgdag 13—14).

Assistent (1 kl.) (12)

(nuv. inneh. åtnjuter avlöning enl. lönegrupp 13).
Flodin, E. J. O. (Elsa).

Assistenter (2 kl.) (10).

Österberg, A. K. (Karin); Ahlzén, Ebba B.; Eriksson, C. Dagmar K.; Perman, Birgit; Hamrin, May I.

Extra assistenter (2,880—2,640 kr.).

Bjurner, f. Nyman, Gunvor M.; Evers, f. Hedberg, Dagny I. K.

Utrotandet av råttor.

Hälsovårdsinspektionen, Vasagatan 6, C.; t. »hälsovårdsnämnden»; expeditionstid: 8—18 (lördagar 8—16).

sedan långt tillbaka hava hälsovårdsmyndigheterna i huvudstaden vidtagit åtgärder av olika slag i syfte att motverka smittospridning och skadegörelse genom råttor. F. n. har ett årsanslag på 22,000 kr. ställts till hälsovårdsnämndens förfogande för åtgärder till utrotande av dessa djur. Anslaget användes till systematisk utläggning av råttgift. De fastighetsägare och övriga personer, vilka önska inköpa råttgift, kunna erbålla sådant hos hälsovårdsinspektionen till självkostnadspris.

Genom en ändring den 30 maj 1930 i hälsovårdsstadgan hava hälsovårdsnämnderna i riket dessutom bemyndigats att, i den mån så anses av behovet påkallat, meddela föreskrifter om vidtagande från fastighetsägarnas sida av erforderliga åtgärder för utrotande av råttor och möss.

Stockholms stads sjukhusdirektion och i samband därmed stående institutioner.

Sjukhusdirektionen.

Vasagatan 6 (postadress: Stockholm 1; postgirokonton nr 50324); t. »hälsovårdsnämnden». Direktionen sammanträder i regel varannan fredag kl. 14,30.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Enligt lag den 22 juni 1928 om vissa av landsting eller kommun drivna sjukhus (sjukhuslagen) åligger det stad, som ej deltagit i landsting, att för dem, som hava sin vistelseort eller hemort inom staden, ombesörja anstaltsvård för sjukdom, skada eller kroppsfel, i den mån icke annan drager försorg om sådan vård. I enahanda omfattning bör stad, som nyss nämnts, ombesörja anstaltsvård vid barnsbörd.

I anslutning till nämnda sjukhuslag utfärdade k. m:t den 16 sept. 1932 reglemente för Stockholms stads sjukhus, varigenom förordnades, att de stadens sjukhus eller avelningar därav, vid vilka meddelas vård, som avses i sjukhuslagen, fr. o. m. den 1 jan. 1933 skola förvaltas av en gemensam sjukhusdirektion, såframt icke beträffande visst sjukhus hinder häremot möter i donationsbrev eller stadsfullmäktige annorlunda besluta. *Stockholms stads sjukhusdirektion* skall enligt beslut av stadsfullmäktige den 21 nov. 1932 bestå av sju ledamöter, av vilka en, ordföranden, utses av stadskollegiet bland borgarråden och de övriga sex jämte fyra suppleanter för de valda ledamöterna utses av stadsfullmäktige för en tid av fyra år. Direktionen utser årligen inom sig en vice ordförande.

Nuvarande ledamöter och suppleanter äro utsedda för tiden t. o. m. år 1940.

Med avseende å sinnessjukvården har staden i ett år 1925 mellan staten och staden ingått avtal förbundet sig att för framtiden (med vissa undantag) omhänderhåva anstaltsvården för i staden hemortsberättigade sinnessjuka, mot viss ersättning här för av statsmedel. Angående sinnessjukhus, som staden jämlikt berörda avtal

upprätthåller, gäller vad i stadgan angående sinnessjukvården i riket den 19 sept. 1929 är föreskrivet angående kommunala sinnessjukhus. Genom k. brev den 11 mars 1932 bemyndigades hälsovårdsnämnden att beträffande sinnessjukhus, som avses i § 104 i nyssberörda stadga och för vars driftskostnad staden i sista hand ansvarar, meddela vissa erforderliga föreskrifter. I kraft av detta bemyndigande uppdrog hälsovårdsnämnden år 1933 åt sjukhusdirektionen att å hälsovårdsnämndens vägnar jämval handhåva förvaltningen av stadens sinnessjukhus. Enligt av k. m:t den 6 dec. 1935 utfärdade särskilda bestämmelser för Stockholms stads sinnessjukhus har emellertid nämnda befogenhet för hälsovårdsnämnden upphört, och förvaltningen av stadens sinnessjukhus har fr. o. m. år 1936 inordnats under sjukhusdirektionen.

Undantaget från sjukhusdirektionens förvaltning är Epidemisjukhuset, som jämlikt epidemilagen förvaltas av hälsovårdsnämnden. Emellertid har hälsovårdsnämnden enligt beslut den 10 jan. 1933 uppdragit åt sjukhusdirektionen att ombesörja upphandling av förnödenheter för Epidemisjukhuset. Sachsska barnsjukhuset förvaltas jämlikt donationsbestämmelserna av en särskild styrelse men tillhör organisatoriskt stadens sjukhusförvaltning. En särskild sjukhusdirektion har även av stadsfullmäktige tillsatts för avelningen för öron-, näs- och hals-sjukdomar vid Eastmaninstitutet (se sid. 176). Denna förvaltning är i övrigt samordnad med den övriga förvaltningen av Eastmaninstitutet.

Genom beslut den 22 dec. 1932 har stadskollegiet, jämlikt bemyndigande av stadsfullmäktige, uppdragit åt sjukhusdirektionen att, jämte de direktionen enligt allmänna författningar tillkommande uppgifter, handhåva förvaltningen av konvalescenthemmen, sjuktransportväsendet och centraltvättinrättningen samt handlägga ärenden angående öppen vård av psykiskt sjuka, utackordering av konvalescenter samt bidrag till och ersättningar åt främmande sjukvårdsinrättningar, sjukkasor och andra föreningar eller enskilda anstalter för sjukvård.

För förvaltningen av konvalescenthemmen, barnsanatoriet Tjärnan och den öppna vården

SJD

av psykiskt sjuka har direktionen tillsatt särskilda styrelser (se nedan).

Direktionen handhar sjukhusförvaltningen med biträde av en sjukhusdirektör. Denne har enligt reglementet för Stockholms stads sjukhus att leda förvaltningen av sjukhusen och söka befordra deras ändamålsenliga skötsel och utveckling.

Författningar m. m. Lag om vissa av landsting eller kommun drivna sjukhus (sjukhuslagen) 22 juni 1928, med ändr. K. stadga ang. lasarett, sjukstugor och tuberkulosvårdsanstalter (sjukhusstadga) 22 juni 1928, med ändr. K. reglemente för Stockholms stads sjukhus 16 sept. 1932, med ändr. 6 dec. 1935, 19 nov. 1937 och 12 mars 1938. Särskilda bestämmelser angående Stockholms stads sinnessjukhus, fastställda av k. m:t den 6 dec. 1935, med ändr. 19 nov. 1937. Stadskollegiets beslut 22 dec. 1932 ang. fördelning av vissa arbetsuppgifter mellan hälsovårdsnämnden och sjukhusdirektionen. Spisordning och utspisningsstat för stadens sjukhus, antagen av hälsovårdsnämnden 19 febr. 1909, med ändr. 28 nov. 1913. (Ang. avgiftsreglemente se nedan.) Instruktioner för vissa befattningshavare hos Stockholms stads sjukhusdirektion, fastställda av direktionen 5 juni 1936. Reglemente för de vid sjukhusdirektionens underlydande anstalter anställda befattningshavare, vilkas löneförhållanden äro reglerade genom kollektivavtal, fastställt av sjukhusdirektionen 22 nov. 1935 och 8 maj 1936. Allmänna bestämmelser och specialbestämmelser ang. löneförhållanden för sköterske- och baderskebiträden, arbets-, köks-, tvätt- och städerskepersonal vid Stockholms stads sjukhus och polikliniker, gällande från 1 jan. 1939.

Stat år 1939. Utgifter: 36,731,733 kr. (däruv att täckas med lånemedel 5,695,500 kr.; dessutom inom linjen fört, år 1938 beviljat lånemedelsanslag 1,725,000 kr.); inkomster: 11,076,110 kr. (däruv bidrag och ersättning av statsmedel 3,038,780 kr.).

Sjukhusdirektionens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Karlsson, Victor E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset vardagar 11—12.

Vice ordförande.

Wallenberg, G. O., byråingenjör, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Anderson, Knut HJ., tjänsteman, stadsfullm.
Björlin, O. S., prakt. läkare, stadsfullm.
Ivarsson-Pauli, R. Gulli, fru, prakt. läkare, stadsfullm.
Johansson, Erik G., förbundskassör, stadsfullm.
Höjer, Gerda, sekreterare, stadsfullm.

Suppleanter.¹⁾

Clason, I. G., arkitekt.
Johansson-Visborg, Anna S., fru, stadsfullm.
Wikström, Märta, advokat.
Öhman, H. G., prakt. läkare.

Kassaförvaltare.

Högberg, A. G., intendent; Ohlson, G. A., notarie (ställföreträdare).

Sekreterare (23)

(nuv. inneh. åtnjuter avlöning enl. lönegrupp 24).
(Gemensam med hälsovårdsnämnden. Befattningen uppförd å hälsovårdsnämndens stat.)
Tham, K. G. K. M.

Upphandlingsdelegerade för stadens sjukhus.

Sjukhusdirektören ombesörjer jämte tvenne delegerade upphandlingen för stadens sjukhus.

Delegerade.

Johansson-Visborg, Anna S., fru, stadsfullm.;
Wallenberg, G. O., byråingenjör, stadsfullm.

Suppleanter: Ivarsson-Pauli, R. Gulli, fru, prakt. läkare, stadsfullm.; Wikström, Märta, advokat.

Sekreterare (420 kr.).

Tham, K. G. K. M. (se ovan).

Sjukhusdirektionens sjukhuskommittéer.

Sjukhuskommittén.

Vasagatan 6 (postadress: Stockholm 1); t. »hälsovårdsnämnden».

I anledning av förslag av den år 1926 av stadskollegiet tillsatta sjukhuskommittén beslöt stadsfullmäktige den 18 juni 1934 uppdraga åt sjukhusdirektionen att snarast möjligt utarbeta och framlägga förslag till ett för de södra stadsdelarna avsett nytt centralsjukhus, förlagt å plats i Årstalunden, som ur anläggnings- och driftkostnadssynpunkt befunnas vara den lämpligaste. Sjukhusdirektionen beslöt på grund härav den 6 juli 1934 tillsätta en kommitté på fem personer, med uppgift att utarbeta och till direktionen inkomma med definitivt förslag till

¹⁾ Ordföranden samt ledamöterna hrr Anderson och Johansson samt fru Ivarsson-Pauli skola vid förfall i första hand ersättas av suppleanterna fru Johansson-Visborg och hr Öhman i nu nämnd ordning och vice ordföranden samt ledamöterna hr Björlin och fröken Höjer i första hand av suppleanterna hr Clason och fröken Wikström i nu nämnd ordning.

det nya sjukhuset. Den 14 dec. 1934 beslöt sjukhusdirektionen utse ytterligare tvenne ledamöter i kommittén.

Betänkande med förslag till nytt central-sjukhus för de södra stadsdelarna avgavs av kommittén den 31 okt. 1936 (Bih. nr 56 för 1936).

Sedan den omförmälda subkommittén den 9 jan. 1939 till sjukhuskommittén avlämnat betänkande med förslag till ombyggnad och utvidgning av Sabbatsbergs sjukhus (Bih. nr 6 för 1939), har sjukhuskommittén den 18 febr. 1939 överlämnat detta förslag till sjukhusdirektionen.

Med överlämnande av ovannämnda förslag har sjukhuskommittén fullgjort sina av sjukhusdirektionen erhållna uppdrag och därmed avslutat sitt arbete.

Ledamöter.

Anderson, Knut Hj., tjänsteman, stadsfullm., vice ordf., tillika ställföreträdande kassaförvaltare; **Broman**, U. (Ulla), husmoder; **Ivarsson-Pauli**, R. Gulli, fru, prakt. läkare, stadsfullm.; **Karlsson**, Wictor E., borgarråd, stadsfullm., ordf., tillika kassaförvaltare; **Olsson**, E. V., syssloman; **Rietz**, A. E., förste stadsläkare; en vakant.

Sekreterare.

Ohlson, G. A., notarie.

Byggnadskommittén för Söder-sjukhuset.

Stadsfullmäktige beslöt den 26 april 1937 ställa visst område i Årstalunden till sjukhusdirektionens förfogande för sjukhusändamål samt uppdraga åt direktionen att ombesörja uppförandet i huvudsaklig överensstämmelse med det av direktionen framlagda förslaget av dels ett centralsjukhus för de södra stadsdelarna, dels en centraltvättinrättning för vissa stadens anstalter ävensom att för ändamålet bevilja sjukhusdirektionen ett anslag av 21,049,000 kr. att utgå av låne-medel. (Jfr Bih. nr 56 för 1936, Utl. nr 131 för 1937.)

I anledning härav beslöt sjukhusdirektionen den 28 maj 1937 att tillsätta en byggnadskommitté, bestående av fem personer, med uppdrag att ombesörja uppförandet av det sålunda beslutade nya centralsjukhuset.

Ledamöter.

Anderson, Knut Hj., tjänsteman, stadsfullm.; **Bergström**, K., byggnadsingenjör; **Clason**, I. G. arkitekt; **Karlsson**, Wictor E., borgarråd, stadsfullm., ordf.; **Wallenberg**, G. O., byråingenjör, stadsfullm., vice ordf.

Sekreterare.

Lindström, E. L. A., tf. e. o. sekreterare (se sid. 94).

Byggnadskontor.

Torkel Knutssonsgatan 22, Sö.; t. 23 26 85.

Arkitekt.

Cederström, C. Hj., ingenjör.

Arbetschef.

Hansen, F. H. R., civilingenjör.

Dessutom ytterligare personal av växlande antal.

Utredningen angående Sabbatsbergs sjukhus' ombyggnad.

Sjukhusdirektionen uppdrog den 10 maj 1935 åt sjukhuskommittén (se ovan) att inkomma till direktionen med utredning och förslag rörande Sabbatsbergs sjukhus' ombyggnad. I anledning härav utsåg kommittén en subkommitté med uppdrag att verkställa och till sjukhusdirektionen ingiva utredning samt förslag i detta hänseende.

Vid utredningen biträder ett arkitektkontor.

Ledamöter.

Karlsson, Wictor E., borgarråd, stadsfullm.; **Sälén**, E. B., överläkare; **Simon**, M. H. J., överläkare; **sjukhusdirektören**.

Sekreterare.

Zettergren, E. R., syssloman.

Arkitektkontor.

Kungsgatan 66, 4 tr., C.; t. 23 47 35.

*E. o. arkitekt och föreståndare
(XXIV).*

Johanson, A. Waldemar.

E. o. byråingenjör (XXII).

Karlsson, K. J.

Extra arkitekter (9,900—6,060 kr.).

Hedberg, A. G.; **Thorsell**, E. G.

Extra ingenjör (5,760 kr.).

Thorsell, B. R.

Ett e. o. ritbiträde (VII), en kontors-skrivare (3,120 kr.).

Revisorer.

Gemensamma för hälsovårdsnämnden m. fl. (se sid. 128).

Sjd Sjukhusdirektionens expedition.¹⁾

Vasagatan 6 (postadress: Stockholm 1; postgirokonto nr 50324); t. »hälsovårdsnämnden»; expeditionstid: 10—12, 12,30—14,30.

Instruktioner. Sjukhusdirektionens beslut den 21 dec. 1932 ang. sjukhusdirektörens åligganden. Instruktioner för sjukhusdirektören och [sjukhus]intendenten, fastställda av sjukhusdirektionen 5 juni 1936. Instruktioner för ombudsmannen och biträdande ombudsmannen hos fattigvårdsnämnden, hälsovårdsnämnden och sjukhusdirektionen samt aktuarierna och kontorskrivaren å ombudsmansexpeditionen, fastställda av fattigvårdsnämnden 6 mars 1934, av hälsovårdsnämnden 27 mars 1934 och av sjukhusdirektionen 13 april 1934.

Stat år 1939: Utgifter: 540,305 kr.; inkomster: 800 kr.

Sjukhusdirektör (D).

Hansson, N. H. (förordn t. o. m. ³¹/₁₂ 1943); t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 14—15 (lördagar 13—14).

E. o. intendent (1 kl.) tillika biträdande sjukhusdirektör (XXV).

Vakant.

Intendent (2 kl.) (21).

Högberg, A. G.; t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 14—15 (lördagar 13—14).

E. o. näringskonsulent (XXI).

Klarin, Edith N.

Extra byggnadsinspektör.

Vakant.

Notarie (19).

Ohlson, G. A.

Läkarassistent (6,780 kr.).

Lindborg, N. E.

E. o. kammarskrivare (XV).

Ljungdahl, K. F. G.

Kontorsassistent (13).

Pehrson, C. G.

Extra kontorsassistent (4,020 kr.).

Ericsson, A. B.

¹⁾ Viss personal är t. v. gemensam för hälsovårdsnämndens byrå och expedition samt sjukhusdirektionens expedition, jfr sid. 128.

Kurator (12)¹⁾.

Norén, Jane; mottagningstid: alla vardagar utom lördagar 14—15.

Ett första kontorsbiträde (7), en e. o. automobilförare (VII), ett e. o. kontorsbiträde (VI), tre extra kuratorer, två extra kontorsbiträden, en extra expeditionsvakt.

För sjukhusdirektionen och hälsovårdsnämnden gemensamma befattningshavare

(befattningarna uppförda å hälsovårdsnämndens stat) (se sid. 129).

Kamrerare (1 kl.) (21).

Lundberg, I.; t. »hälsovårdsnämnden» och 11 90 80; mottagningstid: 10—12, 12,30—14,30.

E. o. notarie (XIX).

Häggmark, C. L. A.

Förste kammarskrivare (17).

Malmström, E. A.

Kontorsassistent (13).

Sjögren, Marta.

Extra kontorsassistent.

Ahnfelt, Inga L., fru.

Förste kontorsskrivare och kassör (11).

Ahnfelt, Inga L., fru, tjl. (se ovan), tf. Ersson, Kerstin M.

Förste expeditionsvakt (8).

Haegerstolpe, K. G. A.

TVå kontorsskrivare (9), tre första kontorsbiträden (7), ett e. o. kontorsbiträde (V), en expeditionsvakt (6), en e. o. expeditionsvakt (VI), två e. o. telefonister (IV).

För sjukhusdirektionen, hälsovårdsnämnden och fattigvårdsnämnden gemensamma befattningshavare

(befattningarna uppförda å fattigvårdsnämndens stat).

Ombudsman (22).

Hellichius, N. M.; expedition och mottagningstid: se under fattigvårdsnämnden, sid. 181.

¹⁾ Med uppgift att bistå å sjukhusen intagna personer i fråga om vården av deras personliga angelägenheter samt med skyldighet att biträda sjukhusdirektionen vid utredningar rörande nedläggning i eller befrielse från sjukhusavgift.

Aktuarier (19).

Lindquist, C. G. A. (å ombudsmansexpeditionen) (se sid. 182); Jacobsson, C. M. (föreståndare för pensionsbyrån) (se sid. 182).

Stockholms stads sjukhus.

(Adresser, telefoner, expeditionstider: se nedan under respektive sjukhus.)

Stadens under sjukhusdirektionen lydande sjukhus äro f. n. följande: Sabbatsbergs sjukhus, S:t Görans sjukhus, S:t Eriks sjukhus, Maria sjukhus, Åsö sjukhus, Norrtulls sjukhus, Stigbergets sjukhus, Södra barnbördshuset, Söderby sjukhus, sanatoriet vid Hamra, barnsanatoriet Tjännan, Beckomberga sjukhus, Långbro sjukhus samt Rönäs sjukhus. Härtill kommer barnsjukhuset Simon och Mathilda Sachs' minne, som enligt donationsbestämmelser förvaltas av en särskild styrelse. — Epidemisjukhuset lyder under hälsovårdsnämnden.

Den för sjukvården vid visst sjukhus ansvarige läkaren eller, där flera sådana finnas, den av dem, som därtill av direktionen förordnas, är enligt sjukhuslagen mellan direktionens sammanträden sjukhusets inför direktionen ansvarige styresman. — För sjukvården vid sjukhus eller avdelning därav ansvariga läkare benämnas i sjukhusreglementet överläkare.

Vid varje sjukhus skall finnas en av direktionen tillsatt syssloman, som har att under direktionens förmanskaper och styresmannens inseende handhåva sjukhusets ekonomiska förvaltning m. m. samt att under styresmannens förmanskaper övervaka ordningen inom sjukhuset och mathållningen ävensom hålla uppsikt över underordnad personal.

Stadsfullmäktige hava år 1936 i princip biträtt ett förslag att vid stadens sjukhus upprätta patientbibliotek, som skulle skötas genom biblioteksstyrelsens försorg. Som första led i den planerade organisationen upprättades år 1937 ett sådant patientbibliotek vid S:t Eriks sjukhus, och år 1938 upprättades ett vid S:t Görans sjukhus (jfr sid. 261).

En utförlig redogörelse för Stockholms stads sjukhusväsen inzår i Bih. nr 60 till stadskollegiets utlåtanden och memorial 1933.

Sjukhuscentralen.

Vasagatan 6, 2 tr., C.; t »hälsovårdsnämnden»; »*sjukhuscentralen» (efter expeditionstidens slut »hälsovårdsnämndens 1:a eller 2:a linje» eller 10 7211); expeditionstid: 9—16 (telefonvakt hela dygnet).*

Sjukhuscentralen har till uppgift att med ledning av från sjukhusen erhållna uppgifter föra tabell över beläggningen å stadens sjukhus (med

undantag av epidemisjukhus, sanatorier och sinnessjukhus) samt att lämna anvisning å lediga platser å dylika sjukhus till personer, som innehåva läkarremiss för sjukhusvård. Dessutom åligger det sjukhuscentralen att lämna allmänheten upplysning om formerna och villkoren för intagning å stadens sjukhus och konvalescenthem, sjukhusens tider för intagning och besök, sjukhusavgifter, stadens distriktsläkare och i staden vakthavande läkare, stadssjuksköterskor och villkoren för deras anlitande, annan sköterskevärd för mindre bemedlade, stadens polikliniker, fattigvårdens distriktsbyråer och andra frågor rörande stadens sjukvård. Vidare skall sjukhuscentralen förmedla sjuktransporter i samarbete med brandkåren (jfr sid. 172) och medelst sjuktransportflygplan, stationerat vid 2:a flygkåven vid Hägernäs, huvudsakligen avsett för sjuktransporter från Stockholms skärgård (t. »flygambulansen»).

Författning. Bestämmelser m. m. rörande sjukhuscentralens verksamhet, fastställda av hälsovårdsnämnden 27 jan. 1931.

Chef.

Sjukhusdirektören.

Läkare.

Lindborg, N. E.

Tre *sjuksköterskor* (6), en *extra sjuksköterska*.

Avgifter å stadens sjukhus.

För att å sjukhus intagas bör den sjuke själv eller genom ombud på den för varje sjukhus bestämda mottagningstiden anmäla sig å sjukhusets mottagningsasal och därvid:

1:o förete läkares intyg om sjukdomens beskaffenhet och flyttnings- eller åldersbetyg;

2:o avlämna ansvarsförbindelse av vederhöftig person eller annan säkerhet för all sjukvårdsävensom annan kostnad, som av sjukhuset bestrides. Därest den sjuke eller, om denne är minderårigt barn (under 15 år), någon av föräldrarna är medlem av erkänd sjukkasse, som meddelar sjukvårdsförsäkring, skall sjukkassebooken företes. Är den sjuke medellös eller mindre bemedlad, skall han eller hans ombud på särskild blankett, som erhålles å sjukhusets syssломanskonto, skriva en ansökan om befrielse från, resp. nedsättning i sjukhusavgiften (jfr nedan).

Personer, träffade av olyckshändelse, eller sjukdomsfall, som fordrar hastig hjälp, intagas alla tider på dygnet; i sådant fall böra ovan angivna handlingar ofördröjligen därefter anskaffas.

Där ej på grund av allmän författning sjukhusvård skall kostnadsfritt åtnötas¹⁾ eller ned-

¹⁾ Vård å allmänt rum vid Epidemisjukhuset för epidemisk sjukdom samt vid S:t Görans sjukhus' avdelning för könsjuka är enligt gällande författningar kostnadsfri.

SJD

sättning beviljats av sjukhusavgiftsdelegerade (se nedan), utgå avgifterna för vård å stadens sjukhus enligt följande av stadsfullmäktige fastställda taxa.

Avgift för betalande sjuka per dag:

för stockholmsbor:

vid samtliga stadens sjukhus med undantag av nedan angivna sjukhus eller särskilda avdelningar:

å allmänt rum	2,50 kr.
» halvenskilt »	6 »
» helenskilt »	12,50 »

vid tuberkulosjukhusen (Söderby sjukhus samt Sabbatsbergs, St Görans och St Eriks sjukhus' tuberkulosavd.):

å allmänt rum	1 kr.
» halvenskilt »	5 »
» helenskilt »	10 »

vid Epidemisklinikhuset, Beckomberga och Långbro sjukhus:

å allmänt rum	2,50 kr.
» halvenskilt »	5 »
» helenskilt »	10 »

vid Södra barnbördshusets förlossningsavdelning:

å allmänt rum	1 kr.
» halvenskilt »	6 »
» helenskilt »	12,50 »

vid barnsanatoriet Tjärnan och stadens konvalescenthem (med undantag av Lamms konvalescenthem och 30 platser å Pålsons konvalescenthem, varest vården är avgiftsfri, samt Martin Gebers konvalescenthem; jfr sid. 171):

å allmänt rum	2 kr.
-------------------------	-------

vid Martin Gebers konvalescenthem:

å avd. för vuxna	2,50 kr.
» » barn	2 »

för landsortsbor (vid samtliga stadens sjukhus):

å allmänt rum	8 kr.
» halvenskilt »	13 »
» helenskilt »	20 »

För patient å halv- eller helenskilt rum, som åtnöjes med samma kost som patient å allmänt rum, minskas dagavgiften med 1,50 kr.

För vårdarinna, som medföljer patient å halv- eller helenskilt rum, betalas en avgift motsvarande 30 % av den för patienten utgående avgiften.

För digivande moder, som medföljer sjukt dibarn, erlägges:

å allmänt rum	ingen avgift
» halvenskilt rum: för stockholmsbor	1 kr.
» » landsortsbor	2 »
» helenskilt » : » stockholmsbor	2 »
» » landsortsbor	4 »

För dibarn, som åtföljer moder, som på grund av sjukdom intagits å sjukhus, erlägges icke någon avgift.

För övriga anhöriga, som med vederbörligt tillstånd åtfölja patienter å allmänt rum vid sta-

dens sjukhus, erlägges avgift för kost och logi med 3 kr. per dag.

För barn, som medföljer å Sachsska barnsjukhuset anställd amma, betalas 50 öre per dag.

Vid tillämpning av taxan anses som stockholmsbo a) den som enligt gällande fattigvårdslag äger hemortsrätt i Stockholm, b) utländsk undersåte, som under de två sistförflutna åren varit mantalsskriven i Stockholm och under denna tid ej åtnjutit fattigvård, c) i stadens tjänst anställda, inom eller utom staden boende personer och deras familjemedlemmar, d) den, som i Stockholm insjuknat i sjukdom, vilken enligt epidemilagen medför rätt till fri vård å allmänt rum å epidemisklinikhus, och på grund därav intagits å sjukhus samt e) den som utan att äga hemortsrätt i Stockholm är bosatt därstädes och för vilken avgiften icke erlägges av fattigvårdssamhälle eller kommun.

För behandling å röntgenavdelningarna vid Sabbatsbergs, St Eriks, Maria och Åsö sjukhus samt å finsen-, röntgen- och ljusavdelningarna vid St Görans sjukhus erläggas avgifter enligt särskilda av sjukhusdirektion den 20 nov. 1936 fastställda grunder.

För elektrokardiografiska undersökningar vid stadens sjukhus erläggas avgifter enligt av sjukhusdirektionen den 14 maj 1937 fastställda bestämmelser.

Poliklinikavgifter. För behandling å de vid vissa stadens sjukhus inrättade poliklinikerna gälla följande bestämmelser.

Behandlingen vid poliklinikerna är kostnadsfri för medellösa. Övriga besökande erlägga en avgift av 2 kr. för varje besök (fr. o. m. sjätte besöket 1 kr.). För behandling av olycksfall i arbete utgår avgiften 3—10 kr. för första besöket och 2—3 kr. per besök för efterbehandling. Icke medellösa patienter erlägga för poliklinisk behandling av olycksfall utom arbete vid samtliga kirurgiska sjukhuspoliklinikern avgift enligt de grunder, som gälla beträffande olycksfall i arbete. Vid poliklinisk behandling utom polikliniktid av å sjukhuset ej intagna, icke medellösa personer åger läkaren uppbära skäligt arvode efter eget bestämmande (varav en del tillfaller sjukhuset). — Beträffande avgifter vid St Görans sjukhus' poliklinik för köns- och hudsjukdomar samt vid de fristående poliklinikerna se sid. 134.

Författningar. Reglemente ang. avgifterna vid Stockholms stads under sjukhusdirektion och hälsovårdsnämnden lydande sjukhus, antaget av SF 20 febr. 1922, med ändr. 18 dec. 1922, 19 dec. 1923, 21 jan. 1924, 16 dec. 1929 och 17 dec. 1937 (nytt reglemente är under utarbetande). 17 § av lag om vissa av landsting eller kommun drivna sjukhus 22 juni 1928 (enligt lydelse av 13 maj 1932). § 33 av stadgarna för Stockholms stads sjukhus, utfärdade av hälsovårdsnämnden (enligt lydelse av 10 jan. 1923 och 17 juni 1925). Bestämmelser rörande avgifter m. m. vid behandling å poliklinikerna vid Sabbatsbergs och Maria sjukhus samt Sachs-

ska barnsjukhuset och S:t Görans sjukhus, fastställda av hälsovårdsnämnden 17 juni 1925, 6 juli 1927 och 16 juni 1931. Reglering av verksamheten vid vissa stadens sjukhuspolikliniker, antagen av SF 7 maj 1934.

Sjukhusavgiftsdelegerade.

Sjukhusavgiftsdelegerade, till antalet fyra jämte tre suppleanter, utses årligen i december månad av stadsfullmäktige med uppgift att jämte vederbörande borgarråd pröva frågor om nedsättning av sjukhusavgift. Ansökan om nedsättning i stadgade vårdavgifter (se ovan) inlämnas till sjukhusavgiftsdelegerade, vilka äga att med hänsyn till sökandens ekonomiska förhållanden besluta om nedsättning av sjukhusavgiften, dock ej till mindre än en krona per dag. Vid den undersökning, som bör föregå beslut om nedsatt avgift, skall biträde lämnas delegerade av fattigvårdsnämnden. — I fråga om fullständig befrielse från sjukvårdsavgift fattas beslut av vederbörande fattigvårdsstyrelse eller beträffande arbetslöshetsfall av fattigvårdsnämndens delegerade för understödsärenden.

Detta förfaringsätt tillämpas förutom för stadens egna sjukhus och konvalescenthem (samt vid stadens öppna vård av psykiskt sjuka se sid. 168) även, då det gäller vård av stockholmsbor, beträffande Serafimerlasarettet, Allmänna barnbörds- huset, Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn, Diakonissanstaltens sjukhus (Ersta), Radiumhemmet, sjukhuset Eira, konvalescenthemmen å Ribbingebäck, Tobo m. fl. samt vid utfärdande av ansvarsförbindelser för vård å lungsots- och skrofulossanatorier. Samma bestämmelser tillämpas därjämte vid utelående av bandager o. d. å stadens sjukhus och å Vanförestalten samt för erhållande av bad och behandling vid kurorter och brunnar.

Reglemente. Reglemente ang. avgifterna vid Stockholms stads under sjukhusdirektionen och hälsovårdsnämnden lydande sjukhus, antaget av SF 20 febr. 1922, med ändr. 18 dec. 1922, 19 dec. 1923, 21 jan. 1924 och 16 dec. 1929 och 17 dec. 1937 (nytt reglemente är under utarbetande).

Stat år 1939 (för sjukhusavgiftsdelegerades expedition). Utgifter: 51,460 kr. (utom rörligt tillägg).

Sjukhusavgiftsdelegerade.

Karlsson, Victor E., borgarråd, stadsfullm. (självskr.), ordf. och kassavårdare; **Cervin,** N. H., fabriksör, vice ordf.; **Engzelius,** f. Hansson, Ester K., fru, stadsfullm.; **Johansson,** f. Nilsson, J. V. E. (Thora), fru, stadsfullm.; **Nilsson,** O., direktör, stadsfullm., vice kassa- vårdare.

Suppleanter: **Jeansson,** f. Johansson, Alice, föreståndarinna, stadsfullm.; **Johansson,** T. I. E., annonsackvisitör; **Östlund,** A. E., ombudsman.

Sekreterare.

Anderson, K. E. H. (se nedan).

Expedition.

Regeringsgatan 11 B, 1 tr., C; t. (växel), 21 21 69 (inspektören), 11 96 95 (kammarskrivaren och expeditionen), 11 85 95 (assistenterna); mottagning för allmänheten: 9—14.

E. o. inspektör (1 kl.) (XIX).

Anderson, K. E. H. (partiellt tjl., se sid. 83).

E. o. kammarskrivare (XV).

Blom, Å. V. E.

E. o. assistenter (1 kl.) (XII).

Lundell, A. J. L.; **Claësson,** f. Fagerström, Anna M.

Extra assistent (4,320 kr.).

Broman, Eivor.

Ett *e. o. första kontorsbiträde* (VII), tjl., en *e. o. expeditionsvakt* (VI), tjl., ett *e. o. skrivbiträde* (IV).

Sabbatsbergs sjukhus.

Dalagatan 9 & 11, Va. (postgirokonto nr 1074); t. »Sabbatsbergs sjukhus» (växel); 32 47 91 (kontoret).

Mottagningstider (för intagning av patienter):

medicinska sjukdomar:	alla dagar	11—12
kirurgiska	»	» 10—11
gynekologiska	»	» 14—14,30
öron-, näs- och halssjukdomar:	alla dagar	8,30—9,30

ögonsjukdomar: vardagar 11,30—12, sön- och helgdagar 9,30—10.

Polikliniktider:

medicinska polikliniken

män: vardagar 13—13,30

kvinnor: » 10—10,30

kirurgiska polikliniken

män: vardagar 9,30—10,30

kvinnor » 13—14.

gynekologiska polikliniken: vardagar 14—14,30

öron- » : » 8,30—9,30

ögon- » : » 11,30—12

foniatriiska » : måndagar, onsdagar

och fredagar 11,30—12.

(Vid medicinska polikliniken mottagas i första hand patienter, som äro bosatta i andra delar av staden än Kungsholmen och Bromma.)

Besökstider:

allmänt rum: tisdagar, torsdagar och lördagar 14—15, sön- och helgdagar 13,30—15;

Sjd

halvenskilt rum: alla dagar 11—14, 17—18;
helenskilt rum: alla dagar 11—18;
isolerings- och tuberkulospaviljongerna: onsdagar
14—15, sön- och helgdagar 13,30—15.

Expeditionstid: å sysslomanskontoret 9—15.

Sjukvårds- och poliklinikavgifter: se
ovan sid. 150.

Sabbatsbergs sjukhus inrymmer sammanlagt 745 egentliga sjukhusplatser, fördelade på åtta avdelningar: två medicinska med 301, två kirurgiska med 259, en gynekologisk med 60, en (provisorisk) barnbördsavdelning med 28, en ögonavdelning med 40 samt en avdelning för öron-, näs- och halssjukdomar med 57 platser; dessutom finnas å sjukhusområdet en isoleringsbyggnad med 13, två sommarpaviljonger med 40, samt ett konvalescenthem med 60 platser (inalles sålunda 858 platser). Läkarevården vid den gynekologiska avdelningen och avdelningen för öron-, näs- och halssjukdomar bestrides, i förening med klinisk undervisning åt medicine kandidater, av Karolinska institutets lärare i dessa ämnen, med biträde å gynekologiska avdelningen av en underläkare och en amanuens samt å öronavdelningen av tre amanuenser, samtliga avlönade av Karolinska institutet, ehuru med viss tilläggsersättning från staden.

Inom sjukhusets område ligger Isidor Dannströms konvalescenthem, vilket tillkommit på grund av testamente av direktör Isidor Dannström och hans hustru, varigenom Sabbatsbergs sjukhusstyrelse år 1898 erhöil en summa av 140,000 kr. > till upprättande av ett konvalescenthem för huvudsakligen konvalescenter från Sabbatsbergs sjukhus, att förvaltas som en särskild fond och redovisas på samma sätt som andra sjukhuset tillkommande medel. Hemmet har 60 platser, varav 30 för män och 30 för kvinnor. Läkarevården bestrides av sjukhusets läkare och vid hemmet äro anställda en sköterska, fyra sjukbiträden, två städerskor och en gårdskar. I fråga om avgifter å konvalescenthemmet gälla samma bestämmelser som för sjukhuset.

Vid sjukhuset finnas inrättade polikliniker å kirurgiska, medicinska, gynekologiska, ögon- och öronavdelningarna. I anslutning till den sistnämnda har anordnats en foniatrik poliklinik för behandling av röst- och talrubbingar. Beträffande mottagningstider å poliklinikerna se ovan; rörande poliklinikavgifter se sid. 150. — Ångående sexualhygieniska polikliniken vid Sabbatsbergs sjukhus se sid. 167.

Enligt ett mellan stadsfullmäktige och Svenska röda korset ingånget avtal ångående upprättande och drivande av en sjuksköterskeskola vid Sabbatsbergs sjukhus, vilket avtal trädde i kraft den 1 okt. 1927, har röda korset förbundit sig att ställa för sjukvårdsarbetet inom Sabbatsbergs sjukhus erforderligt antal sjuksköterskeelever (f. n. 150) till förfogande, mot att staden tillhandahåller röda korset för sjuksköterskeskolan och elevhemmet erforderliga lokaler. I

enlighet med nämnda avtal har staden bekostat uppförandet vid sjukhuset av ett personalhus, huvudsakligen avsett till sjuksköterskeeleverhem. Elevhemmet har efter färdigställandet av staden ställts till stiftelsen Rödakorshemmets förfogande.

Vissa arbeten med om- och tillbyggnad av sjukhuset pågå.

Instruktioner m. m. Instruktioner och ordningsstadgar att gälla vid Sabbatsbergs sjukhus, antagna av dess styrelse 28 juli 1904. Kontrakt mellan Karolinska institutet och Stockholms stads hälsovårdsnämnd ang. gynekologisk klinik 22 aug. 1879. Kontrakt mellan Karolinska institutet och hälsovårdsnämnden ang. klinik för öronsjukdomar 15 okt. 1910. Stadgar för Isidor Dannströms konvalescenthem, antagna av hälsovårdsnämnden 13 nov. 1903. Avtal ang. upprättande och drivande av en sjuksköterskeskola vid Sabbatsbergs sjukhus, godkänt av SF 19 maj 1924 och av överstyrelsen för Svenska röda korset 16 jan. 1924. Instruktioner för styresman, överläkare, syssloman och husmoder vid Sabbatsbergs sjukhus, fastställda av sjukhusdirektionen 5 juni 1936.

Stat år 1939. Utgifter: 3,437,220 kr.; inkomster: 1,104,010 kr.

Styresman (arvode 2,520 kr.).

Simon, M. H. J. (se nedan).

Överläkare (21).

Vakant, *tf.* Nordenfors, B. G., mottagningstid: 10,30—11, *Salén*, E. B. (förordn. t. o. m. ^{30/6} 1946), mottagningstid: 11—12, å medicinska avd.; en vakant, *tf.* Lidström, F. O., mottagningstid: 10—10,30, *Giertz*, K. H. (förordn. t. o. m. ^{30/11} 1941), mottagningstid: 8,30—9, å kirurgiska avd.; *Simon*, M. H. J. (förordn. t. o. m. ^{31/s} 1944), mottagningstid: 11,30—12,30, å röntgenavd.; *Ploman*, K. G. (förordn. t. o. m. ^{30/6} 1946), mottagningstid: 11—11,30, å ögonavd.

Överläkare

(avlönade av Karolinska institutet).

Ahlström, E. O. M., mottagningstid: 12,30—13 (å gynekologiska avd.); *Holmgren*, N. G. F.son, mottagningstid: 10,30—11 (å öronavd.); *Frenckner*, F. J. P., biträdande (å öronavd.).

Extra överläkare

(arvode efter 8,520 kr. per år).

Björkman, S., mottagningstid: 9,30—10 (å medicinska avd.).

Biträdande överläkare.

Crafoord, C. (se nedan), *Lidström*, F. O. (se ovan) (å kir. avd.).

E. o. elektrokardiograf-läkare (1)
(XXI).

Værnéus, A. G.

Förste underläkare (8,040 kr.²).

Nordenfors, B. G., tjl., tf. överläkare (se ovan),
Juhlin-Dannfelt, C. H. G., Tisell, H. F. A.,
Hult, H. O. K., Röjdmarm, O. E., Claes, D. O.,
tf. (å medicinska avd.); Crafoord, C. (se ovan),
Lidström, F. O., tjl. (se ovan), tf. Snellman, B.,
Palmer, I., Björkroth, A. T., Linton, P. A.,
Boman, K. A. (å kirurgiska avd.); Odqvist, K. B.
(å ögonavd.); Santesson, L. J. H. (å patologiska avd.);
Lundström, C. E., Clausen, A. V. (å röntgenavd.).

Andre underläkare (6,000 kr.).

Rönström, B. K. Hj. (å ögonavd.); Ollén-Löfgren,
Märta E. (å medicinska avd.); Ekblad, E. G.,
Salén, E. F. (å röntgenavd.); Snellman, B.,
tjl. (se ovan), tf. Müllern-Aspegren, J. U. F.,
Widén, P. A. G. (å kirurgiska avd.); Eklund,
N. G. (å medicinska polikliniken).

Poliklinikföreståndare (4,560—
2,940 kr.³).

Hambraeus, C. M. (å öronpolikliniken); Kågén,
G. B. (å öronavdelningens foniatrika polikliniken).

En *underläkare* och fyra *amanuenser* (avlönade av Karolinska institutet), underläkaren och en amanuens å gynekologiska avd. samt tre amanuenser å öronavd.⁴)

Extra läkare vid barnbördsavdelningen (7,980 kr.).

Lennér, A. L.

Tandläkare (4,000 kr.).

Sundberg, S. E. G.

Obducent och patolog (6,240 kr.).

Bergstrand, K. J. H., professor.

¹) Med tjänstgöringsskyldighet dessutom vid St Görans och Åsö sjukhus.

²) Dessutom utgår till de å kirurgiska polikliniken tjänstgörande underläkarna särskilt arvode med sammanlagt högst 9,000 kr. per år, varå rörligt lönetillägg icke må beräknas, och till de å medicinska och ögonpoliklinikerna tjänstgörande underläkarna hälften av inflytande poliklinikavgifter.

³) Läkarna å medicinska polikliniken och å ögonpolikliniken äga därjämte uppbära hälften av inflytande poliklinikavgifter.

⁴) Till av Karolinska institutet avlönade underläkare och amanuenser å gynekologiska och öronavdelningarna utgår dessutom tilläggsersättning av stadens medel.

E. o. biträdande kurator (X).

Carlsson, Ida E. H., mottagningstid: 8,15—12,30.

Tre *e. o. sjukgymnaster* (X), åtta *operationssköterskor* (7), tre *röntgensköterskor* (7), två *e. o. röntgensköterskor* (VII), två *extra röntgensköterskor* (2,220 kr.), fyrtiofyra *sjuksköterskor* (därav en vid konvalescenthemmet) (6), fyra *laboratoriesköterskor* (6), ett *fotografiskt biträde* (6), tio *e. o. sjuksköterskor* (VI), ett *e. o. fotografiskt biträde* (VI), två *e. o. laboratoriesköterskor* (VI), sex *extra sjuksköterskor* (2,100 kr.), ett *extra fotografiskt biträde* (2,100 kr.), en *extra sköterska* å foniatrika polikliniken (2,664 kr.), två *e. o. ljusbadsbiträden* (IV), ett *e. o. röntgenbiträde* (IV), fyrtiofem *assistentsköterskor* (2,580 kr.), femtioen *biträdande sjuksköterskor* (570 kr. jämte bostad och kost). — Sju *sjukbärare* (2 a), trettioen *sjuksköterskebiträden* (1 a).

Predikant (2,280 kr.).

Wolffbrandt, E. G., komminister emeritus.

En *organist* (575 kr.).*Syssloman* (1 kl.) (21).

Zettergren, E. R.: t. »Sabbatsbergs sjukhus»; mottagningstid: 10—12.

Förste kammarskrivare (17).

Hägglund, B. A. K.

Kontorsassistenter (13).

Ericson, E. G.; Rune, P. F.

E. o. kontorsassistent (XIII).

Johansson, E. G. W.

Förste kontorsskrivare och kassör (11).

Holmberg, Olena.

Fyra *första kontorsbiträden* (7), två *e. o. första kontorsbiträden* (VII), två *extra kontorsbiträden* å röntgenavd. (1,980 kr.), två *extra kontorsbiträden* å överläkareexpeditionen (1,980 kr.), två *extra kontorsbiträden* å sysslomanskantoret (1,980 kr.), ett *extra kontorsbiträde* å journalarkivet (1,980 kr.), fyra *vaktmästare* (2 kl.) (6).

Maskinist (1 kl.) (14).

Swedman, N. H.

Husmoder (1 kl.) (9).

Beck-Friis, E. U. (Ulla).

Sjd Köksförestånderska (1 kl.) (9).

Westergren, M. K. (Maja).

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Andersson, A.; Jansson, C. O. K.; Almgren, G. V.

En *biträdande maskinist* (1 kl.) (12), en *extra biträdande maskinist* (2,760 kr.), två *hantverkare* (7), sex *e. o. hantverkare* (VII), en *tvättförestånderska* (1 kl.) (7), en *biträdande köksförestånderska* (1 kl.) (7), en *extra biträdande köksförestånderska* (2,220 kr.), en *extra biträdande husmoder* (2,220 kr.), en *extra vaktmästare* (2,100 kr.), en *biträdande tvättförestånderska* (2 kl.) (4), fyra *e. o. telefonister* (IV), en *e. o. djursköterska* (IV), en *extra djursköterska* (1,860 kr.), en *baderska* (3), två *portvakter* (2 kl.) (2). — Sex *eldare* (2 b), tre *gårdskarlar* (2 a), tre *manliga köksbiträden* (2 a), en *första kokerska* (1 d), två *kokerskor* (1 c), ett *första matsalsbiträde* (1 c), en *kallskänka* (1 b), sex *sömmerskor* (1 b), tjugutvå *tvättbiträden* (1 a), aderton *köksbiträden* (1 a), etthundra *städerskor* (1 a), sex *strykerskor* (1 b), elva *första biträden* (1 b), fem *badbiträden* (1 a), fyra *arbetsbiträden* (1 a).

S:t Görans sjukhus.

Stadshagen, K. (postgirokonton nr 1083);
t. »S:t Görans sjukhus» (växel).

Mottagningstider (för intagning av patienter):

invärtes sjukdomar:	alla dagar	11—12
kirurgiska	»	8,30—9,30
könssjukdomar		
män:	vardagar	12,30—13,30
kvinnor:	»	11,30—12,30
hudsjukdomar		
män:	»	12,30—13,30
kvinnor:	»	11,30—12,30
lungtuberkulos:	»	11—12
kirurgisk tuberkulos och ortopedi:	vardagar	11,30
centrala röntgen- och ljusavdelningen:		
finnseninstitutet:	vardagar	11—12
	»	12—13.

Polikliniktider:

invärtes sjukdomar:	vardagar	11—12
kirurgiska	»	8,30—9,30
kirurgisk tuberkulos och ortopedi:	måndagar och	
torsdagar	11—12.	
könssjukdomar		
män:	vardagar utom lördagar	12,30—13,30,
18,30—19, lördagar	12,30—13,30, 16—16,30	
kvinnor:	vardagar utom lördagar	11,30—
12,30, 18,30—19, lördagar	11,30—12,30, 16—	
16,30.		
hudsjukdomar		
män:	vardagar	12,30—13,30
kvinnor:	»	11,30—12,30.

Besökstider:

för patienter å helenskit rum: alla dagar 10—18;
för patienter å halvenskit rum: alla dagar
11—13,30, 18—19;
för patienter å allmänt rum:
å medicinska och kirurgiska avd.:
söndagar, tisdagar, torsdagar och lördagar
14—15;
å avd. för könssjuka och hudsjuka:
söndagar, tisdagar och torsdagar 14—15,
lördagar 16—16,30;
å avd. för tuberkulos och ortopedi:
söndagar och torsdagar 14—15.

Sjukvårds- och poliklinikavgifter: se
ovan sid. 150 samt beträffande viss poliklinisk
behandling sid. 134.

Antalet vårdplatser vid S:t Görans sjukhus
är f. n. 845, av vilka 194 komma på av-
delningen för könssjukdomar, 62 på avdel-
ningen för hudsjukdomar, 183 på avdelningen
för lungtuberkulos, 62 på avdelningen för ki-
rurgisk tuberkulos, 40 på ortopediska avdel-
ningen, 136 på medicinska avdelningen, 140 på
kirurgiska avdelningen samt 28 extra platser,
inrymda i en isoleringspaviljong.

Å avdelningarna för köns- och hudsjukdomar
finnas 36 platser för barn (därav 10 platser för
spädbarn). Intagna barn i skollåldern erhålla å
sjukhuset skolundervisning.

Förutom en röntgen- och ljusavdelning finnes
vid sjukhusets avdelning för hudsjukdomar ett
finnseninstitut. Ersättning för behandling å
nu nämnda institutioner utgår enligt särskilda av
hälsovårdsnämnden fastställda grunder (jfr sid.
150).

Vid sjukhuset hava upprättats en medicinsk och
en kirurgisk poliklinik samt en poliklinik för
kirurgisk tuberkulos och ortopedi, vid vilka till-
lämpas samma avgifter som vid stadens övriga
sjukhuspolikliniker (se sid. 150). Angående en
vid sjukhuset upprättad poliklinik för köns- och
hudsjukdomar se sid. 136. Beträffande mottag-
ningstider å sjukhusets polikliniker se ovan.

Enligt stadsfullmäktiges beslut upprättades
år 1938 vid S:t Görans sjukhus ett patient-
bibliotek, som skötes genom biblioteksstyrel-
sens försorg (se sid. 261).

En av överläkarbefattningarna å avdelningen
för köns- och hudsjukdomar uppehålls av pro-
fessorn i syfilidologi vid Karolinska institutet,
som där och å polikliniken, med biträde av en
underläkare och en amanuens, båda avlönade av
Karolinska institutet, meddelar undervisning åt
medicine kandidater; sådan undervisning med-
delas även av den av staden avlönade överläka-
ren för köns- och hudsjukdomar samt av en av
poliklinikläkarna, båda i egenskap av biträdande
lärare vid Karolinska institutet.

Vård av könssjuka inom Stockholm förekom-
mer, förutom vid S:t Görans sjukhus, vid sjuk-
huset Eira, Stockholms stads och läns

sjukhus, ävensom vid vissa av staden anordnade fristående polikliniker (se sid. 134).

Författningar m. m. Lag 20 juni 1918 ang. åtgärder mot utbredning av könsjukdomar, med ändr. Avtal mellan hälsovårdsnämnden och Karolinska institutet ang. klinisk undervisning i syfilidologi vid S:t Görans sjukhus, godkänt av k. mt 22 maj 1925. Instruktion för personalen vid S:t Görans sjukhus, fastställd 17 dec. 1913. Instruktioner för styresman, överläkare, syssloman och husmoder vid S:t Görans sjukhus, fastställda av sjukhusdirektionen 5 juni 1936.

Stat år 1939. Utgifter: 2,939,683 kr. (dessutom inom linjen fört, år 1938 beviljat lånemedelsanslag 605,000 kr.); inkomster: 800,600 kr.

Styresman (arvode 2,520 kr.).

Troell, N. A. (se nedan).

Överläkare (21).

Lindstedt, E. F. (förordn. t. o. m. ³¹/₇ 1940), mottagningstid: 11,30—12, å medicinska avd.; *Troell, N. A.* (förordn. t. o. m. ³¹/₅ 1940), mottagningstid: 10—10,30, å kirurgiska avd.; *Hellerström, S. C. A.* (förordn. t. o. m. ³⁰/₉ 1946), mottagningstid: 12—12,30, å avd. för köns- och hudsjukdomar; *Westergren, A. V. A.* (förordn. t. o. m. ³⁰/₄ 1944), mottagningstid: 11,30—12, å avd. för medicinsk tuberkulos; *Orell, S. G. H.* (förordn. t. o. m. ³¹/₁₀ 1946), mottagningstid: 11,30—12, å avd. för kirurgisk tuberkulos och ortopedi; *Westermarck, N. J. H.* (förordn. t. o. m. ³⁰/₄ 1940), mottagningstid: 11—12, å röntgen- och ljusavd.; *Schaumann, J.* (förordn. t. o. m. ³⁰/₆ 1944), mottagningstid: 12—12,30, å finseninst.

Lasarettsläkare.

Lindvall, E. S. (se nedan) (å kirurgiska avd.).

Sanatorieläkare.

Karth, B. G. (se nedan) (å avd. för medicinsk tuberkulos).

Elektrokardiografsläkare

(se Sabbatsbergs sjukhus).

Værnäs, A. G.

Förste underläkare (8,040 kr.¹).

Johansson, G. A., Lindborg, C. B. N. (å medicinska avd.); *Lindvall, E. S.* (se ovan), *Odén, O. E., von Zweigbergk, J. O., Hederstad, G. C.* (å kirurgiska avd.); *Brück, N. A. C., Bäverstedt, B. E.* (å avd. för köns- och hudsjukdomar); *Karth, B. G.* (se ovan), *Hedenius,*

¹) Dessutom utgår till de å medicinska och kirurgiska poliklinikerna tjänstgörande underläkarna extra ersättning av inflytande poliklinikavgifter.

P. J. (å avd. för lungtuberkulos); *Walheim, T. S.* (å avd. för kirurgisk tuberkulos); *Forssman, G. F., Lindholm, S.* (å röntgen- och ljusavd.).

Andre underläkare (6,000 kr.).

Boström, K. G., Birath, G. (å medicinska avd.); en vakant (å avd. för medicinsk tuberkulos); *Söderberg, E.* (å röntgenavd.).

En *underläkare* och en *amanuens* å syfilidologiska kliniken (avlönade av Karolinska institutet).

Öron-, näs- och halsläkare (2,280 kr.).

Moberg, L.-E.

Tandläkare (2,400 kr.).

Ahlsten, S. Å. G.

Obducent och patolog (6,240 kr.).

Wahlgren, F. F.

Tre *e. o. sjukgymnaster* (X), fyra *operationssköterskor* (7), två *röntgensköterskor* (7), en *översköterska* å finseninstitutet (7), en *e. o. röntgensköterska* (VII), en *röntgensköterska* å finseninstitutet (6), *tjugunio sjuksköterskor* (6) fyra *laboratoriesköterskor* (6), fyra *sköterskor* å finseninstitutet (6), tio *e. o. sjuksköterskor* (VI), en *e. o. laboratoriesköterska* (VI), ett *fotografiskt biträde* (6), ett *operationsbiträde* (4), två *e. o. biträdande sköterskor* (IV), två *extra sjuksköterskor* (2,580 kr.), *trettiosju assistentsköterskor* för *ljusbehandling* å tuberkulosavd. (2,040 kr.). — *Tjugusex sjuksköterskebiträden* (1 b), ett-hundraåttiofyra *sjuksköterskebiträden* (1 a).

Predikant (2,040 kr.).

Norrländer, Å. H., komminister i S:t Görans förs. En *organist* (575 kr.)

Syssloman (1 kl.) (21).

Thorell, G. A. S.; t. 53 41 54; mottagningstid 9—11.

Förste kammarskrivare (17).

Segervall, N. G.

Kontorsassistenter (13).

Engelmark, K. E.; Karlsson, A. V. E.

E. o. kontorsassistent (XIII).

Thylén, M. A. V.

Förste kontorsskrivare och kassör (11).

Ersson, Kerstin M., tjl. (se sid. 148), *tf. Eriks-son, Å. E.*

Sjd

Ett första kontorsbiträde (7), tre e. o. första kontorsbiträden (VII), ett e. o. kontorsbiträde (V), fyra extra kontorsbiträden.

Maskinist (1 kl.) (14).

Karlsson, G. O.

Husmoder (1 kl.) (9).

Jonsson, Gunhild.

Köksförestånderska (1 kl.) (9).

Wistrand, Frida.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Häll, H. Åson; Melanoz, G. Q.

En biträdande maskinist (1 kl.) (12), en biträdande maskinist (2 kl.) (11), tre hantverkare (7), fyra e. o. hantverkare (VII), två vaktmästare (2 kl.) (6), två e. o. vaktmästare (2 kl.) (VI), en badmästare (6; för desinfektionsgöromål 240 kr.), en biträdande köksförestånderska (1 kl.) (7), en extra biträdande köksförestånderska (2,640 kr.), en biträdande husmoder (7), ett e. o. husmodersbiträde (IV), fyra e. o. telefonister (IV), en baderska (3), två portvakter (2 kl.) (2; en av dessa åtnjuter avlöning enl. lönegrupp 3), en kindergartentjänst (1,740 kr.). — Sex eldare (2 c), fyra sjukbärare (2 b), sex gårdskarlar (2 a), två manliga köksbiträden (2 a), en första kokerska (1 d), ett första matsalsbiträde (1 c), tre kokerskor (1 c), fyra första biträden (1 b), en kallskänka (1 b), fem sömmerskor (1 b), fem matsalsbiträden (1 b), fjorton köksbiträden (1 a), tre biträden vid linneförrådet (1 a), tjugutre städerskor (1 a), fem badbiträden (1 a).

S:t Eriks sjukhus.

Fleminggatan 22, K. (postgirokonton nr 2034); t. »S:t Eriks sjukhus»; expeditionstid: 9—15 (lördagar och dag före helgdag 9—14); ang. särskilda avdelningar se nedan.

S:t Eriks sjukhus är fördelat på två avdelningar, en lasarettssavdelning med 852 platser, varav 698 å medicinska avdelningen och 154 å kirurgiska avdelningen, samt en sinnessjukavdelning med 340 platser, varav 7 å särskild avdelning för alkoholister. Dessutom finnes vid sjukhuset (sedan år 1927) en kirurgisk poliklinik. Enligt med Karolinska institutet träffat avtal meddelas av två av läkarna å sjukhusets lasarettssavdelning klinisk undervisning i medicin åt medicine kandidater.

Enligt stadsfullmäktiges beslut upprättades år 1937 vid S:t Eriks sjukhus ett patientbibliotek, som skötes genom biblioteksstyrelsens försorg (se sid. 261).

Instruktioner. Instruktioner för styresman, överläkare, sysselman och husmoder vid

S:t Eriks sjukhus fastställda av sjukhusdirektionen 5 juni 1936.

Stat. år 1939. Utgifter: 3,768,179 kr. (dessutom inom linjen fört, år 1938 beviljat lämedelsanslag 370,000 kr.); inkomster: 1,153,450 kr.

Styresman (arvode 2,520 kr.).

Sahlgren, E. J. A. (se nedan).

Lasarettssavdelningen.

Mottagningstid (för intagning av patienter): alla dagar 10—11; dessutom å polikliniken alla dagar 9—10 (för män) och 10—10,30 (för kvinnor), för olycksfall hela dygnet.

Besökstider:

för patienter å helenskit rum: alla dagar 11,30—19,

för patienter å halvenskit rum: alla dagar 11,30—14, 18—19,

för patienter å allmänt rum: tisdagar, torsdagar och lördagar 14—15, söndagar 13,30—15.

Sjukvårds- och poliklinikavgifter: se ovan sid. 150.

Överläkare (21).

Sahlgren, E. J. A. (förordn. t. o. m. ³⁰/_e 1946), mottagningstid: 12—12,30, **Lindbom, E. O.** (förordn. t. o. m. ³⁰/_e 1944), mottagningstid: 11,30—12, **Berglund, H.** (förordn. t. o. m. ³¹/_s 1944), mottagningstid: 11,30—12, å medicinska avd.; en vakant, å kirurgiska avd.; **Sandström, C.** (förordn. t. o. m. ³¹/_s 1944), mottagningstid: 11,30—12, å röntgenavd.

Extra överläkare (8,520 kr.).

Strandell, B. H. E., mottagningstid 11,30—12.

Biträdande överläkare.

Elvin, J. S. H. (se nedan); **Hafström, T. E. G:son** (se nedan).

Obducent och patolog (6,240 kr.).

Henschen, F., professor.

Extra läkare (5,100—2,760 kr.).

Samuelsson, C. S. (å avd. för öron-, näs- och halssjukdomar); **Uddgren, Gerda S.** (å avd. för ögonsjukdomar).

Elektrokardiograf-läkare

(se Maria sjukhus).

Bjerlöv, H. S. J.

Förste underläkare (8,040 kr.¹).

Ahlberg, P. G., Nordenson, N. G., Sköld, E. G. V., Blum, I. L., Hafström, T. E. G:son (se ovan),

¹) Dessutom utgår till de å kirurgiska avdelningen tjänstgörande underläkarna särskilt arvode, varå rörligt lönetillägg ej må beräknas.

Ihre, B. J. E., Lublin, H. J., Lagerlöf, H. O., en vakant (å medicinska avd.): Elvin, J. S. H. (se ovan), Ekholm, T. I., Fähræus, R. J. F. (å kirurgiska avd.); Moberg, B. G., Ribbing, S. (å röntgenavd.); Hultquist, G. T. J:son (å patologiska avd.).

Andre underläkare (6,000 kr.).

Nordenberg, R., en vakant (å medicinska avd.); Lundberg, N. G. (å kirurgiska avd.); Grettve, S. A. V., Markman, B. J. (å röntgenavd.).

Husmoder (1 kl.) (9).

Lindh, Jenny E.

Fem assistentläkare, två amanuenser (1,200 kr. jämte fri kost, dessutom avlönade av Karolinska institutet).

Två e. o. sjukgymnaster (X), en operationssköterska (7), en extra operationssköterska (2,784 kr.), tre röntgensköterskor (7), en extra röntgensköterska (2,988 kr.), fyrtiofem sjuksköterskor (6), ett fotografiskt biträde (6), en extra husmoder (4,200 kr.), sjutton e. o. sjuksköterskor (VI), två extra sjuksköterskor (2,664 kr.), två laboratoriesköterskor (6), en e. o. laboratoriesköterska (VI), fyrtiotre extra assistentsköterskor (2,580 kr.), en baderska (3), två laboratoriestäderskor (2). — Etthundrasjuttiosju sköterskebiträden (1 a), nio baderskebiträden (1 a).

Sinnessjukavdelningen.

Besökstid: torsdagar och söndagar 13—14.

Sjukvårdsavgifter: se ovan sid. 150.

Överläkare (21).

Eneström, Hj. E. (se även sid. 160) (förordn. t. o. m. ³¹/s 1945); mottagningstid: 11,30—12.

Förste underläkare (8,040 kr.).

Waller, G.; Sehlstedt, C. P.

En förestånderska (8), fem översköterskor (7), en e. o. översköterska (VII), två extra översköterskor (2,856 kr.), tio skötare (7), en extra skötare (2,760 kr.), femtiotre sköterskor (5), tjugufem e. o. sköterskor (V).

Predikant (4,080 kr.).

Heldt, T. E. O., pastor.

En organist och försångare (420 kr.).

Syssloman (1 kl.) (21).

Svenson, S. A.; t. »S:t Eriks sjukhus»; mottagningstid: 9—11.

Förste kammarskrivare (17).

Grill, C.

Kontorsassistenter (13).

Fors, T. K. R.; Josefsson, N. O.

E. o. kontorsassistenter (XIII).

Ahrenmark, H. V. V.; Lagergren, K.

Förste kontorskrivare och kassör (11).

Ljunggren, f. von Hausswolff, Marie-Louise.

Två första kontorsbiträden (7), ett e. o. första kontorsbiträde (VII), två e. o. kontorsbiträden (V), två extra kontorsbiträden (2,220 kr.).

Maskinist (1 kl.) (14).

Forslund, C. A.

Köksförestånderska (1 kl.) (9).

Anander, Sigrid K.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Falk, A. L.; Svedberg, A.; Svensson, J. A.; Lätt, J. G.; Almgren, K. A.

En biträdande maskinist (1 kl.) (12), en biträdande maskinist (2 kl.) (11), en biträdande köksförestånderska (1 kl.) (7), en tvättförestånderska (1 kl.) (7), två hantverkare (7), tre e. o. hantverkare (VII), två vaktmästare (2 kl.) (6), två e. o. vaktmästare (2 kl.) (VI), en e. o. överstäderska (V), en biträdande tvättförestånderska (2 kl.) (4), ett e. o. köksförestånderskebiträde (IV), fyra e. o. telefonister (IV), en extra telefonist (1,200 kr.), ett expeditiöns-vaktsbiträde (1,380 kr.). — Elva eldare (2 c), en automobilförare (2 b), fem sjukbärare (2 b), nio gårdskarlar (2 a), tre kökskarlar (2 a), en första kokerska (1 d), tre kokerskor (1 c), ett första matsalsbiträde (1 c), en kallsänka (1 b), fyra första köksbiträden (1 b), fyra sömmerskor (1 b), fyra strykerskor (1 b), två första tvättbiträden (1 b), fjorton matsalsbiträden (1 b), sjutton köksbiträden (1 a), aderton tvättbiträden (1 a), sextiotvå städerskor (1 a).

Maria sjukhus.

Wollmar Yækullsgatan 25, Sö. (postgiro-konto nr 2056); t. 23 25 30 (växel).

Mottagningstid (för intagning av patienter): å medicinska avd.: alla dagar 9—10; å kirurgiska avd.: vardagar 11,30—12,30 (för kvinnor) och 13—14 (för män), sön- och helgdagar 9—10; mottagningstid å polikliniken: vardagar 11,30—12,30 (för kvinnor) och 13—14 (för män).

SJD

Besökstider:

allmänt rum: söndagar, tisdagar, torsdagar, lördagar 14—15;
halvenskilt rum: alla dagar 11—14, 17—18;
helenskilt rum: alla dagar 11—18.

Expeditionstid: å sysslomanskontoret 9—14.

Sjukvårds- och poliklinikavgifter: se ovan sid. 150.

Maria sjukhus omfattar f. n. 283 vårdplatser, därav 178 å kirurgiska och 105 å medicinska avdelningen. — Sjukhuset torde komma att framdeles nedläggas och ersättning för de i sjukhuset befintliga vårdplatserna torde beredas å ett nytt centralsjukhus för de södra stadsdelarna (se sid. 147).

Överläkarbefattningen å kirurgiska avdelningen uppehålls av ene professorn i kirurgi vid Karolinska institutet, som i samband därmed jämväl meddelar klinisk undervisning åt medicinska kandidater.

Vid sjukhuset är inrättad en kirurgisk poliklinik.

Instruktioner. Instruktioner för styresman, överläkare, syssloman och husmoder vid Maria sjukhus, fastställda av sjukhusdirektionen 5 juni 1936.

Stat år 1939. Utgifter: 1,509,949 kr. (därav att täckas med låneanord 93,000 kr.); inkomster: 512,400 kr.

Styresman (arvode 1,260 kr.).

Åkerlund, Å. O. (se nedan).

Överläkare (21).

Tillgren, J. (förordn. t. o. m. ³⁰/₁₁ 1944), mottagningstid: 10,30—11, å medicinska avd.; Åkerlund, Å. O. (förordn. t. o. m. ³⁰/₄ 1945), mottagningstid: 9,30—10, å röntgenavd.; en vakant, *tf.* Hellström, J. G. L., mottagningstid: 13—13,30, å kirurgiska avd.¹⁾

Extra överläkare

(arvode efter 6,300 kr. per år).

Perman, E. G. S. (å kirurgiska avd.).

*E. o. elektrokardiografsläkare*²⁾ (XXI).

Bjerlöv, H. S. J.

Förste underläkare (8,040 kr.³⁾).

Settergren, F. H., Rödén, S. H., Cedermark, J., Arnell, O. B. (å kirurgiska avd.); Hall, H. J., Carlborg, G. U. (å medicinska avd.); Stenström, B., Lindberg, G. S. F. (å röntgenavd.).

¹⁾ Avlönas av Karolinska institutet.

²⁾ Med tjänstgöringsskyldighet dessutom vid St. Eriks sjukhus.

³⁾ Dessutom utgår till de å kirurgiska polikliniken tjänstgörande underläkarna särskilt arvode med sammanlagt högst 4,000 kr. per år, varå rörligt lönetillägg icke må beräknas.

Andre underläkare (6,000 kr.).

Åkesson, N. J. (å medicinska avd.); Leander, G. (å kirurgiska avd.); Hultborn, K. A. (å röntgenavd.).

Tre assistentläkare (oavlönade), en å kirurgiska och två å medicinska avd.

Obducent och patolog (4,560 kr.).

Wahlgren, F. F.

Två e. o. sjukgymnaster (X), fyra operationssköterskor (7), två röntgensköterskor (7), en e. o. röntgensköterska (VII), sexton sjuksköterskor (6), två e. o. sjuksköterskor (VI), tre laboratoriesköterskor (6), ett fotografiskt biträde (6), två massöser (3,120 kr.), sju assistentsköterskor (2,580 kr.), trettio två biträdande sjuksköterskor (500 kr., bostad och kost). — Sextioåtta sjuksköterskebiträden (1 a), två baderskebiträden (1 a).

Predikant och organist (1,410 kr.).

Palmer, N. E., kyrkoadjunkt i Storkyrkoförsamlingen.

Syssloman (2 kl.) (20).

Olsson, E. V. (se sid. 162); t. 23 25 30; mottagningstid: 9—11.

Kontorsassistent (13).

Nordquist, G. A.

Två första kontorsbiträden (7), två e. o. kontorsbiträden (V), två extra skrivbiträden å polikliniken (1,770 kr.), två extra kontorsbiträden (2,220—1,980 kr.).

Maskinist (2 kl.) (13).

Johnsson, S. A.

Husmoder (2 kl.) (8).

Ahlgren, Mia S. H.

Köksförestånderska (2 kl.) (8).

Karlsson, W. K. (Mia).

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Samuelsson, G. A.; Löfstedt, E. J.; Wiklund, E. O. A.

En biträdande köksförestånderska (2 kl.) (6), en baderska (3), två portvakter (2 kl.) (2), en e. o. portvakt (2 kl.) (II), två portvaksbiträden (1,680—900 kr.). — Fyra eldare (2 b), fyra sjukbärare (2 a), en gårdskar (2 a), ett manligt köksbiträde (2 a), en första kokerska (1 d), tre kokerskor (1 c), ett första matsalsbiträde (1 c), ett första tvättbiträde (1 b), en kallsänka (1 b), ett första spisbiträde (1 b), fyra sömmerskor (1 b), fyra matsalsbiträden (1 b), tolv städerskor (1 a), tio köksbiträden (1 a).

Åsö sjukhus.

Åsögatan 147, Sö. (postgirokonto nr 1084);
t. 40 12 35, 41 42 20, 41 42 21 (växel); 43 09 60
(kontoret).

Mottagningstid (för intagning av patienter): varje dag 9—11.

Besökstid: tisdagar, torsdagar, lördagar och söndagar 14—15.

Sjukvårdsavgifter: se ovan sid. 150.

Åsö sjukhus (f. d. provisoriska sjukhuset) rymmer f. n. 102 platser, fördelade på en våning för manliga patienter med 34 sängar och två våningar för kvinnliga patienter med 68 sängar. — Sjukhuset torde komma att framdeles nedläggas och ett motsvarande antal vårdplatser torde anordnas å ett nytt centralsjukhus för de södra stadsdelarna (se sid. 147).

Instruktioner. Instruktioner för styresmannen och överläkaren samt för sysslomannen vid Åsö sjukhus, fastställda av sjukhusdirektionen 5 juni 1936.

Stat år 1939. Utgifter: 419,258 kr.; inkomster: 97,550 kr.

Styresman och överläkare (21)

(dessutom styresmansarvode 690 kr.)

Kahlmeter, T. G. (förordn. t. o. m. ³¹/₁₂ 1944);
mottagningstid: 11,15—11,45.

Elektrokardiografläkare

(se Sabbatsbergs sjukhus).

Værnéus, A. G.

Förste underläkare (8,040 kr.).

Schnell, Å. R.; Skiöld, N. J.; Paulsen, O.-P. B.

Andre underläkare¹⁾ (1,500 kr.).

Anstad, A. G.

En *assistentläkare* (oavlönad).

Röntgenläkare (6,600 kr.).

Vakant, *tf.* Lindblom, K. J. G.

Öronläkare (1,500 kr.).

Hambræus, C. M.

Obducent²⁾.

Pettersson, A.

En *e. o. sjukgymnast* (X), en *extra sjukgymnast*, en *e. o. röntgensköterska* (VII), fyra *sjuksköterskor* (6), en *laboratoriesköterska* (6), två *e. o. sjuksköterskor* (VI), två *extra sjuksköterskor* (2,712—2,664 kr.), fyra *extra assistentsköterskor* (2,580 kr.). — Tjugusex *sjuksköterskebiträden* (1 a).

¹⁾ Förordnas under sex månader av året (vintermånaderna).

²⁾ Anslag i staten 1,000 kr.

Predikant (1,020 kr.).

Ahlfeldt, R. A., komminister i Katarina förs.
En *organist och försångare* (270 kr.).

Syssloman (3 kl.) (18).

Johansson, K. E.; t. 41 42 20, 43 09 60; mottagningstid: 10—12.

Kontorsassistent (13).

Andersson, Inga J.

Ett *extra kontorsbiträde*.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Gazelius, A. H. L.

En *vaktmästare* (2 kl.) (6), en *värmeledningsskötare* (7), en *köksförestånderska* (3 kl.) (7), en *baderska* (3), en *portvakt* (2 kl.) (2). — Tre *sjukbärare* (2 a), två *kokerskor* (1 c), en *sömmerska* (1 b), en *strykerska* (1 b), två *matsalsbiträden* (1 b), ett *första köksbiträde* (1 b), tre *köksbiträden* (1 a), tre *städerskor* (1 a), ett *portvaktsbiträde* (1 a).

Norrtulls sjukhus.

Norrtullsgatan 14 (postadress: Stockholm 6); t. 23 28 50 (växel); 33 96 53 (kontoret direkt); kontorstid: 9—15.

Mottagningstid (för intagning av patienter): vardagar 10—11.

Telefontid (för förfrågningar om patienter): alla dagar 14—15.

Sjukvårds- och poliklinikavgifter: se ovan sid. 150.

Besökstider: se nedan.

I samband med stadens förvärv av vissa fastigheter vid Norrtullsgatan, varest tidigare Allmänna barnhusets barnhemsverksamhet varit inrymd (se kommunalkalendern för år 1933, sid. 151) förband sig staden enligt stadsfullmäktiges beslut den 19 okt. 1931 att intill dess en pediatrikisk klinik komme till stånd vid ett blivande rikssjukhus eller vid annan av Karolinska institutet godkänd sjukvårdsinrättning i Stockholm, dock högst intill den 1 juli 1941, inom nämnda fastigheter upprätthålla ett stadens sjukhus för barn med 70 vårdplatser. Därefter av k. mt så påfordras, skola 15 av dessa platser upplåtas åt barn, vilka icke äga hemortsrätt i Stockholm. Sjukvårdsanstalten skall av staden under ovan angivna tid upplåtas till Karolinska institutet för undervisningsändamål såsom institutets pediatrikska klinik. Läkarevården skall bestridas av Karolinska institutet; dock skola vederbörande läkare jämväl erhålla arvoden från staden. Staden har vidare åtagit sig

SJD

att under samma tid, som barnsjukhuset upprätthålles, jämväl upprätthålla en till sjukhuset ansluten pediatrik poliklinik.

I samband med träffandet av ovanberörda avtal förband sig staden jämväl att bereda vissa angivna befattningshavare vid Allmänna barnhuset motsvarande anställning vid det av staden upprättade barnsjukhuset.

Staden äger årligen från statsverket utbetomma dels ett belopp av 60,000 kr. till bestridande av kostnaderna för barnsjukhuset, dels ett belopp av 5,700 kr. för upprätthållandet av den pediatrika polikliniken därstädes. Dessutom utgår till sjukhuset ett årligt bidrag av 50,000 kr. från Allmänna barnhusets Stockholmsfond (se sid. 256).

Ovan omförmälda sjukvårdsanstalt utgör barnavdelningen vid Norrulls sjukhus.

I ifrågavarande fastigheter har jämväl anordnats en sinnessjukavdelning med f. n. 125 vårdplatser, samtliga avsedda för kvinnor.

Instruktioner. Instruktioner för styresman, överläkare och syssloman vid Norrulls sjukhus, fastställda av sjukhusdirektionen 5 juni 1936.

Stat år 1939. Utgifter: 892,176 kr.; inkomster: 312,470 kr. (därav statsbidrag 65,700 kr.).

Styresman (arvode 1,140 kr.).

Gyllenswärd, C. E. (se nedan).

Barnavdelningen.

Besökstid: söndagar och torsdagar 13—14.

Överläkare

(3,500 kr.; dessutom avlöning från Karolinska institutet).

Gyllenswärd, C. E.

Underläkare

(3,300 kr.; dessutom avlöning från Karolinska institutet).

Söderling, B. K.

Läkare vid den pediatrika polikliniken (3,600 kr.).

Magnusson, J. H., docent.

Radiolog (2,000 kr.).

Jönsson, N. G.

En *e. o. röntgensköterska* (VII), tre *e. o. sjuksköterskor* (VI), tre *extra sjuksköterskor* (2,400 kr.), tre *extra assistentsköterskor* (2,580 kr.), en *extra barnträdgårdslärlarinna* (1,860 kr.), ett *extra röntgenbiträde* (1,980 kr.), tjugufyra *extra sjuksköterskeelever* (540 kr. jämte fri bostad och kost), tio *barnsköterskor* (1,944 kr.), fyra *ammor* (620 kr.).

Sinnessjukavdelningen.

Tel. 23 28 50.

Besökstid: söndagar, tisdagar och torsdagar 13,30—14,30.

Överläkare (2,000 kr.).

Eneström, Hj. E. (se St Eriks sjukhus).

En *förestånderska* (8), två *e. o. översköterskor* (VII), två *extra översköterskor* (2,784 kr.), tjugufem *sköterskor* (5), tre *e. o. sköterskor* (V), nio *extra sköterskor* (2,220 kr.).

Ett *e. o. första kontorsbiträde* (VII).

Predikant (1,020 kr.).

Wiklund, E. V., komminister i Matteus förs.

Syssloman (3 kl.) (18).

Alström, H.; mottagningstid: 9—11.

Bokhållare (6,180 kr.).

de Berg, C. F. A.

E. o. maskinist (XII).

Andersson, H. A.

E. o. vaktmästare (2 kl.) (VIII).

Garpendal, C. H. G.

Ett *extra första kontorsbiträde* (2,220 kr.), en *e. o. köksförestånderska* (3 kl.) (VII), en *portvakt* (2,730 kr.), en *extra portvakt* (1,620 kr.). — Fem *eldare* (2 c), tre *gårdskarlar* (2 a), en *första kokerska* (1 d), en *mjölkköksföreståndarinna* (1 d), en *underväxtförestånderska* (1 d), en *kokerska* (1 c), två *kokerskor* (1 b), en *kallskänka* (1 b), två *matsalsbiträden* (1 b), en *husa* (1 b), en *sömmerska* (1 b), en *portvakt* (1 a), två *telefonvakter* (1 a), ett *laboratoriebiträde* (1 a), tretton *städerskor* (1 a), ett *baderskebiträde* (1 a), ett *tvättbiträde* (1 a), sju *köksbiträden* (1 a).

Stigbergets sjukhus.

Fjällgatan 23 A och B samt 20 A, Sö. (postgirokonton nr 59977); t. 42 11 01, 43 11 02, 42 11 03 (avd. 1—4 för kvinnliga patienter, kontor och föreståndarinnor); 42 11 05 (avd. 5—7 för manliga patienter).

Besökstider: tisdagar, torsdagar, lördagar, sön- och helgdagar 14—15.

Sjukvårdsargifter: se ovan sid. 150.

Stigbergets sjukhus rymmer f. n. 116 platser, fördelade på fyra avdelningar för kvinnliga patienter med 78 sängar och tre avdelningar för manliga patienter med 38 sängar.

Instruktioner. Instruktioner för styresmannen och läkaren samt för sysslomannen vid Stigbergets sjukhus, fastställda av sjukhusdirektionen 5 juni 1936.

Stat år 1939. Utgifter: 377,500 kr. (därav att täckas med lånemedel 99,500 kr.).

Styresman (arvode 690 kr.).

Hansson, N. H., sjukhusdirektör.

Läkare (6,600 kr.).

Lindborg, N. E.

Redogörare (1,200 kr.).

Johansson, E. V. (se Söderby sjukhus).

En *extra kontorsassistent* (3,120 kr.), en *extra föreståndarinna och husmoder* (2,940 kr.), nio *extra sjuksköterskor* (2,664 kr.), tre *assistentsköterskor* (2,580 kr.), en *extra köksförestånderska* (2,580 kr.), en *extra värmeledningsskötare* (3,228 kr.), en *extra baderska* (1,740 kr.). — Trettiofyra *sköterskebiträden* (1 a), fyra *sjukbärare* (2 b), två *kokerskor* (1 c), två *matsalsbiträden* (1 b), fem *köksbiträden* (1 a), fyra *städerskor* (1 a).

Barnsjukhuset Simon och Mathilda Sachs' minne.

Årstalunden, Sö. (postgirokonto nr 1071); t. 43 70 64 (växel); 43 11 98 (sysslomanskontoret och köket); 43 14 14 (avd. I); 43 65 64 (avd. II); 41 94 22 (röntgenavd.) (husmodern kl. 13—14).

Mottagningstid (för intagning av patienter samt å polikliniken): vardagar 11,30—12,30.

Besöksid: söndagar och onsdagar 12,30—13,30.

Sjukvårds- och poliklinikavgifter: se ovan sid. 150.

Sjukhuset, som upprättats genom en donation den 12 febr. 1907 å 400,000 kr. av stärbhusdelägarna efter framlidne generalkonsuln Simon Sachs och hans maka Mathilda Sachs, är avsett för späda barn. Sjukhuset har 46 platser för sjuka barn, 8 platser för am barn och 6 platser för medföljande digivande mödrar. Vid sjukhuset har även inrättats en poliklinik.

Sjukhuset bör enligt donationsbestämmelserna förvaltas av en styrelse, bestående av högst sju ledamöter. Styrelsen utses av stadsfullmäktige, men donatorerna äga under sin livstid utse tre ledamöter. Enligt beslut av stadsfullmäktige utses styrelsen för en tid av ett år i sänder.

Instruktioner. Instruktioner för styresmannen och överläkaren samt för syssloman och husmoder vid Sachsska barnsjukhuset, fastställda av sjukhusdirektionen 5 juni 1936.

Stat år 1939. Utgifter: 204,252 kr.; inkomster: 65,050 kr. (därav 5,700 kr. ränta å donationsmedel).

Styrelse.

Gyllenswärd, C. E., överläkare, Höjer, f. Dahl, T. Signe E., fru, stadsfullm., Johansson, Lilly E. E., fabriksarbeterska, stadsfullm., Tengbom, I. J., arkitekt, professor, vice ordf. (valda av stadsfullmäktige); Ernberg, J. H., överläkare, kassaförvaltare, Sachs, J. E., generalkonsul, ordf., Heyman, f. Thiel, Agda, fru (valda av donatorerna).

Revisorer.

Sjukhusets räkenskaper och förvaltning granskas av samma revisorer, som äro utsedda för hälsovårdsnämndens räkenskaper och förvaltning (se sid. 128).

Styresman och överläkare (21)

(dessutom styresmansarvode 690 kr.).

Ernberg, J. H. (förordn. t. o. m. ³¹/s 1939); mottagningstid: kl. 10.

Förste underläkare (7,692 kr.).

Ström, V. J.

Andre underläkare (6,000 kr.).

Bexelius, J. G.

En *obducent* (690 kr.).

Tre *sjuksköterskor* (6), en *e. o. sjuksköterska* (VI), tre *extra assistentsköterskor* (2,580 kr.), fjorton *sjuksköterskeelever* (bostad och kost), åtta *ammor* (dagarvode jämte bostad och kost). — Tre *sjuksköterskebiträden* (1 a), ett *röntgenbiträde* (1 a).

Predikant (485 kr.).

Vakant.

Syssloman (1,500 kr.).

Hägglund, B. A. K. (se sid. 153); t. 43 11 98; mottagningstid: måndagar 18—19; onsdagar 12—14, fredagar 15—17 och 18—19.

Husmoder (2 kl.) (8).

Kruse, Svea Ch.

En *värmeledningsskötare* (7). — En *första kokerska* (1 d), ett *första köksbiträde* (1 b), en *sömmerska* (1 b), ett *matsalsbiträde* (1 b), två *köksbiträden* (1 a), ett *mjölkköksbiträde* (1 a), tre *städerskor* (1 a), en *portvakt* (1 a).

SJD

Södra barnbördshuset.

Wollmar Yakkullsgatan 27, Sö. (postgiro-konto nr 2057); t. »Södra barnbördshuset».

Mottagningstider:

Patienter intagas alla tider på dygnet.

Mödravårdscentral typ I och taxebunden poliklinik: söckendagar 13—14.

Besöksstider: å allmänt rum måndagar, onsdagar, fredagar och söndagar 12—13 samt 18,30—19 endast för mannen; å hel- och halvskilt rum måndagar, onsdagar, fredagar och söndagar 11—13 samt alla dagar 18,30—19,30 endast för mannen.

Sjukvårdsavgifter: se ovan sid. 150.

Antalet sängplatser vid Södra barnbördshuset är 111; dessutom finnas 15 förlösningssängplatser.

I samband med barnbördshuset är anordnad en statens anstalt för barnmorskeundervisning. Genom en överenskommelse år 1905 har staden åtagit sig att mot ett årligt bidrag av 10,000 kr. hålla lokaler för undervisningen och bostäder åt eleverna (f. n. 36 till antalet). Anstaltens överlärare och barnmorskelärare äro överläkare och biträdande läkare vid barnbördshuset.

Södra barnbördshuset torde komma att framdeles nedläggas och ersättning för sjukhusets vårdplatser torde beredas inom ett nytt central-sjukhus för de södra stadsdelarna (se sid. 147).

Författningar m. m. K. stadga för barnmorskeundervisningen 13 maj 1938. Chefens för ecklesiastikdepartementet ämbetsskrivelse 9 juni 1905 ang. anordnande av barnmorskeundervisning vid Södra barnbördshuset m. m. Instruktioner för styresmannen och överläkaren samt för syssloman och husmoder vid Södra barnbördshuset, fastställda av sjukhusdirektionen 5 juni 1936.

Stat år 1939. Utgifter: 1,073,438 kr.; inkomster: 190,600 kr. (därav statsbidrag 12,000 kr.).

Styresman och överläkare

(som överlärare vid barnmorskeläroanstalten avlönad av staten, styresmansarvode 690 kr.).

Lundqvist, E. B.

Biträdande läkare

(som barnmorskelärare avlönad av staten).

Holtz, A. G. F.

Förste underläkare (8,040 kr.).

Insulander, Margit H. A.; Westring, L., Morén, M. (Maja).

Andre underläkare (6,000 kr.).

Willers, G.

En obducent och patolog (900 kr.), en assistentläkare (oavlönad).

En operationssköterska (7), fyra förlösningsskötterskor (7), en e. o. förlösningsskötterskor (VII), tre barnmorskor (6; därav en förordnad som överbarnmorska och en som assistentbarnmorska; dessa åtnjuta särskilt lönetillägg från statsverket), sex sjuksköterskor (6), en e. o. sjuksköterska (VI), en extra sköterska (2,400 kr.), en extra polikliniksköterska (2,400 kr.), två extra assistentsköterskor (2,580 kr.), tjugusju extra assistentbarnmorskor (2,580 kr.). — Tjugua-tta sköterskebiträden (1 a).

Prästerligt biträde (1,740 kr.).

Palmer, N. E., kyrkoadjunkt i Storkyrkoförsamlingen.

Syssloman.

Olsson, E. V. (se Maria sjukhus).

Kammarsskrivare (15).

Sunne, C. N.

Kontorsskrivare (9).

Sjöberg, Aina S.

Maskinist.

Johnsson, S. A. (se Maria sjukhus).

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Kährling, K. J. O.

En biträdande maskinist (2 kl.) (11), en extra husmoder (2,640 kr.), en portvakt (2 kl.), en e. o. portvakt (2 kl.) (11). — Två eldare (2 b), tre gårdskarlar (2 a), två sömmerskor (1 b), ett arbetsbiträde (1 a), tjugutre städerskor (1 a).

Söderby sjukhus.

Söderby, Uttran (postgirokonto nr 13304); t. Tumba 314 (kontoret); Tumba: »Söderby sjukhus» (växel).

Mottagningstid (för intagning av patienter): vardagar 10—11.

Besöksstid: alla dagar 12—15.

Expeditionstid: å sysslomanskontoret 8—15,30.

Sjukvårdsavgifter: se ovan sid. 150.

Sjukhuset, som är uppfört å stadens egendom Söderby i Salems socken, är avsett att mottaga medellösa med hemotträtt i Stockholm men även, om sådant utan men för sjukhusets egentliga uppgift låter sig göra, mindre bemedlade lungotsjsjuka i alla stadier å 404 platser i allmänt rum samt 40 platser i enskilda och halvskilda rum. Dessutom äger sjukhusdirektionen rätt att i särskilda fall medgiva intag-

ning å sjukhuset av i Stockholm bosatta men där ej hemortsberättigade personer. Sjukhuset är uppdelat på två sjukavdelningar, var och en med en överläkare som chef.

Till driftskostnader för tuberkulossjukvård vid stadens tuberkulosanstalter utgår statsbidrag med 1,75 kr. per dag och patient å allmänt rum. I 1939 års stat hava dessa statsbidrag upptagits till ett belopp av 383,000 kr.

Författningar m. m. K. kung. 28 juni 1918 ang. statsbidrag till driftskostnaderna vid tuberkulossjukvårdsanstalter, med ändr. Instruktioner för styresman, överläkare, syssloman och husmoder vid Söderby sjukhus, fastställda av sjukhusdirektionen 5 juni 1936.

Stat år 1939. Utgifter: 1,246,397 kr.; inkomster: 316,800 kr.

Styresman (arvode 1,500 kr.).

Gullbring, A. G. (se nedan).

Överläkare (27).

Gullbring, A. G. (förordn. t. o. m. ³¹/₅ 1946), mottagningstid: 10,30—11; Leffler, J. K. F. (förordn. t. o. m. ³¹/₁ 1946), mottagningstid: 12,30—13.

Förste underläkare (8,040 kr.).

Lemming, R. G. M.; Nordgren, B. R.; Arvedson, H. E.; Blom, K.-F. S. S.

Läkare å röntgenavdelningen
(1,740 kr.).

Överläkarna.

Extra läkare

för behandling av halstuberkulos (3,000 kr.).
Erici, E. V.

Tandläkare (4,080 kr.).

Hellgren, P. L.

En röntgen- och operationssköterska (7), sjuutton sjuksköterskor (6), fyra e. o. sjuksköterskor (VI), tre extra sjuksköterskor (2,664 kr.), fyra extra assistentsköterskor (2,580 kr.). — Sjuttiosex sjuksköterskebiträden (1 a).

Predikant och organist (1,800 kr.).

Uddin, K. J. R., kyrkoherde i Markim.

Syssloman (2 kl.) (20).

Herrman, N. V. A.; t. Tumba: »Söderby sjukhus» och 3 14; mottagningstid: 8—10.

Kammarsskrivare (15).

Johansson, E. V.

En förste kontorist (10), ett första kontorsbiträde (7), ett e. o. kontorsbiträde (V).

Maskinist (1 kl.) (14).

Malmberg, K. L.

Husmoder (2 kl.) (8).

Andersson, J. M. (Hanna).

Köksförestånderska (2 kl.) (8).

Blomgren, Rodny L.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Augustsson, A. S. A.

Ett extra första kontorsbiträde (2,220 kr.), en extra telefonist (1,860 kr.), en biträdande maskinist (1 kl.) (12) (beredskapsarvode 720 kr.), en e. o. biträdande maskinist (2 kl.) (XI) (beredskapsarvode 720 kr.), fem hantverkare (7), en trädgårdsmästare (3 kl.) (7), en e. o. automobilförare (VII), en kusk (5), en nattvakt (5), en tvättförestånderska (2 kl.) (6), en biträdande köksförestånderska (2 kl.) (6), två baderskor (3), en portvakt (2 kl.) (2). — Sex eldare (2 c), fem gårdskarlar (2 a), ett manligt köksbiträde (2 a), en första kokerska (1 d), två kokerskor (1 c), ett första matsalsbiträde (1 c), sex matsalsbiträden (1 b), en kallskänka (1 b), ett första tvättbiträde (1 b), två strykerskor (1 b), tre sömmerskor (1 b), ett första biträde (1 b), femton köksbiträden (1 a), tio tvättbiträden (1 a), tio städerskor (1 a).

Sanatoriet vid Hamra.

Tullinge (postgirokontonr nr 13303); t.
Tumba 35.

Sanatoriet, som uppförts av ab. Separator å mark, tillhörig egendomen Hamra i Botkyrka socken och som av bolaget under ett tjugotal år använts såsom sanatorium för dess arbetare, inköptes av staden år 1923. Sanatoriet är avsett för vård av tuberkulösa barn och har 37 vårdplatser. En vid sanatoriet upprättad skola står under folkskoledirektionens uppsikt och ledning.

Instruktion. Instruktion för styresmanen och överläkaren vid sanatoriet vid Hamra, fastställd av sjukhusdirektionen 5 juni 1936.

Stat år 1939. Utgifter: 68,796 kr.; inkomster: 19,080 kr. (därav statsbidrag 3,580 kr.).

Styresman och överläkare (780 kr.).

Gullbring, A. G. (se Söderby sjukhus).

Redogörare (400 kr.).

Herrman, N. V. A. (se Söderby sjukhus).

Föreståndarinna (2 kl.) (7).

Gradelius, Märta.

SJD

En *lärarinna* (6), en *värmelednings-skötare* (7) (beredskapsarvode 720 kr.). — En *kokerska* (1 c), två *köksbiträden* (1 a), sju *sköterskebiträden* (1 a).

Barnsanatoriet Tjärnan.

Tjärnan, Kullsveden; t. Tjärnan 11.

Barnsanatoriet Tjärnan (f. d. kronprinsessan Margaretas vårdanstalt för tuberkulösa barn) i Tjärnans by, cirka fem km från Säter, är avsett för fattiga, tuberkulösa barn från Stockholms stad i en ålder ej överstigande 12 år och med utsikt till fullt tillfrisknande eller åtminstone avsevärd förbättring. Sanatoriet, som förvaltas av en av sjukhusdirektionen utsedd styrelse, kan numera rymma 100 barn.

Vårdavgiften utgör 2 kr. per dag.

Instruktion. Instruktion för styresmannen vid barnsanatoriet Tjärnan, fastställd av sjukhusdirektionen 5 juni 1936.

Stat år 1939. Utgifter: 407,546 kr. (därav att täckas med länemedel 155,000 kr.); inkomster: 103,300 kr. (därav 4,500 kr. ränta å donationsmedel).

Styrelsens ledamöter

(arvoden: styresmannen 1,860 kr., andre styrelseledamöten 810 kr.).

Hansson, N. H., sjukhusdirektör, styresman (se nedan); **Anderson, Knut Hj.**, tjänsteman, stadsfullm.

Redogörare (1,020 kr.).

Lundberg, I., kamrerare.

Styresman.

Hansson, N. H. (se ovan).

Läkare (4,560 kr.).

Berg, S.; t. Säter 39; mottagningstid: tisdagar och fredagar 15—17.

En *föreståndarinna* (1 kl.) (8), en *e. o. maskinist* (3 kl.) (XII), en *befallningsman* (3,000 kr.), en *skomakare* (1,800 kr.), en *e. o. lärarinna* (VI), två *sjuksköterskor* (6), en *eldare* (3,000 kr.). — En *kokerska* (1 c), en *bagerska* (1 c), ett *första biträde* (1 b), elva *sköterskebiträden* (1 a), ett *baderskebiträde* (1 a), fyra *köksbiträden* (1 a), två *tvättbiträden* (1 a), två *städerskor* (1 a).

Epidemisjukhuset.

Beträffande Epidemisjukhuset, som sorterar under hälsovårdsnämnden, se sid. 133.

Sjukhuset Eira, Stockholms stads och läns sjukhus.

Rörande detta för staden och Stockholms län avsedda sjukhus, som icke är upptaget på stadens stat och icke sorterar under sjukhusdirektionen, se sid. 364.

Stockholms stads sinnessjukhus.

(Beträffande den av sjukhusdirektionen omhändertagda öppna vården av psykiskt sjuka se nedan sid. 168.)

Enligt år 1925 mellan staten och staden ingånget avtal angående sinnessjukvårdens ordnande, vilket avtal trädde i kraft den 1 jan. 1926, har staden åtagit sig att för framtiden (med vissa undantag) ombesörja och bekosta hela sin sinnessjukvård, mot viss ersättning härför av statsverket. I 1939 års stat har denna ersättning upptagits till ett belopp av 2,420,000 kr.

Stadens under sjukhusdirektionen lydande sinnessjukhus äro f. n. följande: Beckomberga, Långbro och Rånäs sjukhus. Dessutom finnas särskilda sinnessjukavdelningar vid S:t Eriks sjukhus (se sid. 157) och Norrtulls sjukhus (se sid. 160), vilka ävenledes stå under sjukhusdirektionens förvaltning. Slutligen besörjer staden vård av sinnessjuka genom utackordering i s. k. familjevård m. m. (stadens öppna vård av psykiskt sjuka; se sid. 168).

Författningar. Sinnessjuklag 19 sept. 1929, med ändr. K. stadg. ang. sinnessjukvården i riket 19 sept. 1929, med ändr. Avtal mellan staten och Stockholms stad ang. sinnessjukvårdens ordnande, godkänt av k. m:t 18 dec. 1925 och av SF 19 okt. 1925. Särskilda bestämmelser ang. Stockholms stads sinnessjukhus, fastställda av k. m:t 6 dec. 1935, med ändr.

Beckomberga sjukhus.

Postadress: Ängby (postgirokonto nr 59815); t. Bromma kyrka 244—249 (våxel).

Mottagningstid (för överläkarna): vardagar 13,30—14,30.

Besökstid: tisdagar, torsdagar och söndagar 13—14.

Expeditionstid: å sysslomanskontoret 9—14.

Sjukvårdsavgifter: se ovan sid. 150.

Förfrågningar ang. patienter besvaras av resp. översköterska dagligen 14—15.

Beckomberga sjukhus, uppfört å den staden tillhöriga egendomen Beckomberga i Bromma, omfattar 1,604 vårdplatser. Det har upprättats

huvudsakligen för fullgörande av den staden jämlikt år 1925 med staten träffat avtal åvilande skyldigheten att övertaga vårderna av de förut å statshospital intagna, i huvudstaden hemortsberättigade sinnessjuka.

Instruktioner. Instruktioner för styresman, överläkare, syssloman och husmoder vid Beckomberga sjukhus, fastställda av sjukhusdirektionen 5 juni 1936.

Stat år 1939. Utgifter: 4,180,103 kr.; inkomster: 1,590,500 kr.

Styresman och överläkare (27)

(dessutom styresmansarvode 1,800 kr.).

Wiesel, F. S.; t. Bromma kyrka 235.

Överläkare (27).

Rabe, K. A. H.; Wohlfahrt, C. S. S.

Biträdande läkare (24).

Sjögren, P. V. H.; Rosenström, E. V.; Reuter-skiöld, S.

Konsulterande läkare (2,280 kr.)

(för invärtes sjukdomar).

Andersson, S. A.

Förste underläkare (8,040 kr.).

Kullman, Julie A. K.; Mindus, E.; Lindquist, S. G. E.; Reinius, E. A.; Zetterholm, S. G.; Alström, C. H.

E. o. kurator (3,780 kr.).

Clason, J. E. (Janny-Lisa), *tf.*; mottagning alla vardagar utom lördagar 13—15; t. Bromma kyrka 244.

En *uppsyningsman* (10), fyra *förestånderskor* (8), sjuttio *skötare* (7), tjugufyra *e. o. skötare* (VII), fyrtiofyra *översköterskor* (7), femton *e. o. översköterskor* (VII), åtta *extra översköterskor* (2,988 kr.), tio *extra sjuksköterskor* (2,562 kr.), fyra *första sköterskor* (6), etthundraåttio *sköterskor* (5), sextiotre *e. o. sköterskor* (V), femtionio *extra sköterskor* (2,220 kr.), sju *skötareelever* (2,100 kr.), femton *sköterskeelever* (1,800 kr.), ett *sjuksköterskebiträde* (1 b).

Predikant (1,020 kr.).

Ström, B. G. A., kyrkoadjunkt i Bromma förs.

En *organist* (420 kr.).

Syssloman (1 kl.) (21).

Ramgren, E. G.; t. Bromma kyrka 236; mot-tagningstid: 9—11.

Förste kammarskrivare (17).

Ellnert, E. F.

Kontorsassistent (13).

Olsson, Ebba I.

E. o. kontorsassistent (XIII).

Olsson, Annie P. M.

Förste kontorsskrivare och kassör (11).

Carlbon, B. A.

Två *första kontorsbiträden* (7), ett *e. o. första kontorsbiträde* (VII), ett *extra första kontorsbiträde* (2,760 kr.).

Maskinist (1 kl.) (14)

(dessutom för verkmästargöröml 690 kr.).

Torstensson, A. H.

Köksförestånderska (1 kl.) (9).

Ekeroth, A. E. (Lisa).

Husmoder (2 kl.) (8).

Hilldén, f. Olsson, A. L. (Anna-Lisa).

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Brolin, P. E. H.

En *biträdande maskinist* (1 kl.) (12), en *biträdande maskinist* (2 kl.) (11), en *trädgårdsmästare* (2 kl.) (10), fem *hantverksföreståndare* (10), en *förråds-mästare* (3 kl.) (9), två *automobilförare* (7; en av dessa åtnjuter avlöning enl. lönegrupp 8), tre *hantverkare* (7), tre *hantverkare* (reparatörer) (7), tre *e. o. hantverkare* (VII), en *tvättförestånderska* (1 kl.) (7), en *biträdande köksförestånderska* (2 kl.) (6), en *e. o. vaktmästare* (2 kl.) (VI), en *arbetsförestånderska* (6), en *e. o. arbetsförestånderska* (VI), en *biträdande tvättförestånderska* (2 kl.) (4), fyra *e. o. telefonister* (IV), en *portvakt* (2 kl.) (2), en *e. o. portvakt* (2 kl.) (II), en *extra tapetserare* (2,640 kr.). — Sju *eldare* (2 b), två *automobilförare* (2 b), tre *gårdskarlar* (2 a), fyra *manliga köksbiträden* (2 a), en *första kokerska* (1 d), två *kokerskor* (1 c), en *kaliskänka* (1 b), ett *spisbiträde* (1 b), nio *matsalsbiträden* (1 b), två *arbetsbiträden* (1 a), tjugen *köksbiträden* (1 a), tre *sömmerskor* (1 b), tre *strykerskor* (1 b), tjugu *tvätterskor* (1 a), femtio *städerskor* (1 a).

Långbro sjukhus.

Långbro, Älvsjö 1 (postgirokonton nr 1096), t. 8 + 50162, 8 + 50163, Älvsjö 680, 681, 695 (växel); 8 + 50210 (överläkaren); 8 + 50216 (kontoret).

Mottagningstid: Intagning av patienter sker alla tider på dygnet. Telefontid till förestånderskor (för förfrågningar om patienterna): alla dagar kl. 14—15.

Besökstid: söndagar, tisdagar och torsdagar 12,30—13,30.

Expeditionstid: å sysslomanskontoret 9—16,30.

Sjukvårdsavgifter: se ovan sid. 150.

Långbro sjukhus omfattar f. n. 888 vårdplatser. Sjukhuset är uppdelat på två avdelningar, under ledning av tvenne överläkare.

Författningar m. m. Ordningsregler för Långbro sjukhus, fastställda av sjukhusets styrelse 15 dec. 1910. Instruktioner för styresman, överläkare, syssloman och husmoder vid Långbro sjukhus, fastställda av sjukhusdirektionen 5 juni 1936. Instruktioner för sjukvårdspersonal vid Långbro sjukhus, fastställda av sjukhusets styrelse 3 aug. 1911.

Stat år 1939. Utgifter: 2,915,311 kr.; inkomster: 886,600 kr.

Styresman och överläkare (27)

(dessutom styresmansarvode 1,200 kr.).

Stenberg, S. O. (förordn. t. o. m. ^{31/7} 1942); t. 8+5 02 10, 8+5 01 62, 8+5 01 63, Älvsjö 6 80, 6 81, 6 95; mottagningstid: 13—14.

Överläkare (27).

Hubert, B. T. H.; t. 8+5 01 62, 8+5 01 63, Älvsjö 6 80, 6 81, 6 95; mottagningstid: 12,15—13.

Biträdande läkare (24).

Abramson, D.; Ehrensavärd, N. J. G., frih.; t. 8+5 01 62, 8+5 01 63, Älvsjö 6 80, 6 81, 6 95.

Förste underläkare (8,040 kr.).

Grönwald, A. J. F.; Lundquist, G. A. R.; Rosell, E. A.; t. 8+5 01 62, 8+5 01 63, Älvsjö 6 80, 6 81, 6 95.

Konsulterande läkare (2,280 kr.)

(för invärtes sjukdomar).

Andersson, S. A.

Kurator (4,800 kr.).

Petersson, J. K. (Hanna).

En **uppsyningsman** (10), fyra **förestånderskor** (8), nio **förste skötare** (8), femtiofem **skötare** (7), trettio **översköterskor** (7), fyra **extra översköterskor** (2,988 kr.), tjuguen **e. o. skötare** (VII), fjorton **första sköterskor** (6), en **e. o. sjuksköterska** (VI), etthundratolv **sköterskor** (5), fyrtiotvå **e. o. sköterskor** (V), åtta **extra sköterskor** (2,220 kr.), två **extra sjuksköterskor** (2,664 kr.), en **extra laboratorie-sköterska** (2,664 kr.), åtta **sköterskeelever** (1,800 kr.).

Predikant (1,020 kr.).

Hassler, J. E. A., kyrkoadjunkt i Brännkyrka förs.

En **organist** (420 kr.).

Syssloman (1 kl.) (21).

Mathson, E. C. A. F.; t. 8+5 01 62, 8+5 01 63; mottagningstid: 12—14.

Förste kammarskrivare (17).

Holst, K. G.

Kontorsassistenter (13).

Nilsson, N. T.; Lindell, B. J. W.

Förste kontorsskrivare och kassör (11).

Andersson, Anna-Lisa.

Ett **första kontorsbiträde** (7), ett **e. o. första kontorsbiträde** (VII), ett **extra kontorsbiträde** (2,976 kr.).

Maskinist (1 kl.) (14)

(dessutom för verkmästargöröml 690 kr.).

Weiter, L. A. F.

Köksförestånderska (1 kl.) (9).

Schulte, A. M. (Gretha).

Husmoder (2 kl.) (8).

Broman, U. (Ulla).

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Andersson, A. F.; Nilsson, J. O. A.

En **biträdande maskinist** (1 kl.) (12), en **biträdande maskinist** (2 kl.) (11), en **trädgårdsmästare** (2 kl.) (10), sju **hantverksföreståndare** (10), två **automobilförare** (7; en av dessa åtnjuter avlöning enl. lönegrupp 8), fem **hantverkare** (7), två **hantverkare** (reparatörer) (7), en **e. o. hantverkare** (VII), en **vaktmästare** (2 kl.) (6), ett **trädgårdsbiträde** (5), en **nattvakt** (5), två **portvakter** (2 kl.) (2), en **arbetsförestånderska** (6), en **tvättförestånderska** (2 kl.) (6), en **biträdande köksförestånderska** (2 kl.) (6), en **extra biträdande köksförestånderska** (2,460 kr.), en **e. o. telefonist** (IV), en **biträdande tvättförestånderska** (2 kl.) (4), en **e. o. biträdande arbetsförestånderska** (IV). — Nio **eldare** (2 c), tre **automobilförare** (2 c), fem **gårdskarlar** (2 a), två **manliga köksbiträden** (2 a), en **första kokerska** (1 d), två **kokerskor** (1 c), två **strykerskor** (1 b), en **kallskänka** (1 b), två **första biträden** (1 b), åtta **matsalsbiträden** (1 b), en **sömmerska** (1 b), nitton **städerskor** (1 a), en **portvakt** (1 a), ett **arbetsbiträde** (1 a), tio **tvättbiträden** (1 a), femton **köksbiträden** (1 a).

Sinnessjukavdelningarna vid S:t Eriks och Norrtulls sjukhus.

Beträffande sinnessjukavdelningen vid S:t Eriks sjukhus (333 vårdplatser) och sinnessjukavdelningen vid Norrtulls sjukhus (160 vårdplatser) se sid. 156 och 160.

Rånäs sjukhus.

Rånäs; t. Rånäs 17 (sjukhuset), Rånäs 18 (styresmannen), Rånäs 23 (föreståndarinnan).

Sjukvårdsavgifter: se sid. 150.

Besöks tid: torsdagar och lördagar 13—14.

Rånäs sjukhus, som är inrymt i den av staden inköpta egendomen Rånäs slott i Fasterna socken, Stockholms län, har plats för 105 kvinnliga patienter.

Instruktioner. Instruktioner för styresmannen och läkaren samt för syssloman vid Rånäs sjukhus, fastställda av sjukhusdirektionen 5 juni 1936.

Stat år 1939. Utgifter: 200,365 kr. (dessutom inom linjen fört, år 1938 beviljat läne-medelsanslag 50,000 kr.); inkomster: 60,110 kr.

Styresman och läkare (8,850 kr.).

Fogelgren, G. N.

Syssloman.

Alström, H. (se Norrtulls sjukhus).

En *förestånderska* (8), en *översköterska* (7), en *extra översköterska* (2,784 kr.), elva *sköterskor* (5), fyra *e. o. sköterskor* (V), fyra *extra sköterskor* (2,220 kr.), en *arbetsförestånderska* (6), en *extra tvättförestånderska* (2,424 kr.), en *e. o. värmeledningsskötare* (VII). — En *gårdskar* och *chaufför* (2 c), en *första kokerska* (1 d), en *kokerska* (1 c), tre *köksbiträden* (1 a), ett *matsalsbiträde* (1 b).

Sexualhygieniska polikliniken vid Sabbatsbergs sjukhus.

Mottagningstider: onsdagar 18—19 (lördagar 8,30—9,30).

Poliklinikavgifter: se ovan sid. 150.

Sedan hälsovårdsnämnden, i anledning av i motion till stadsfullmäktige den 30 sept. 1929 (nr 25) av fru Anna Johansson-Visborg, framställt förslag att stadsfullmäktige måtte uppdraga åt hälsovårdsnämnden att snarast möjligt inrätta rådförningsbyråer för sexualhygieniska spörsmål för såväl män som kvinnor, till stadsfullmäktige avlämnat ett av hälsovårds-

nämnden och sjukhusdirektionen gemensamt uppgjort förslag till inrättandet av en sexualhygienisk poliklinik vid Sabbatsbergs sjukhus, beslöto stadsfullmäktige den 30 juni 1933 låta inrätta en dylik poliklinik i enlighet med sistnämnda förslag.

Poliklinikens uppgift är att meddela råd och upplysningar i sexuella frågor.

Polikliniken lyder omedelbart under sjukhusdirektionen. Enligt reglementet åligger det den vid polikliniken anställda läkaren att utöva verksamheten vid polikliniken i enlighet med de riktlinjer för verksamheten vid densamma, som angivits i hälsovårdsnämndens och sjukhusdirektionens yttrande rörande inrättande av en sexualhygienisk poliklinik.

Reglemente. Reglemente för Stockholms stads sexualhygieniska poliklinik, fastställt av sjukhusdirektionen 11 okt. 1933.

Läkare.¹⁾

Kjellberg, Gerda E.

Centraltvättinrättningen för stadens sjukhus.

Högbergsgatan 71 och Svedenborgsgatan 15, Sö.; t. 40 69 12.

Centraltvättinrättningen, som sorterar under sjukhusdirektionen, skall ombesörja tvätten för samtliga sjukhus å Södermalm och för S:t Görans sjukhus. I den mån tvättinrättningen vid Sabbatsbergs sjukhus ej medhinner all därstädes förekommande tvätt, skall centraltvättinrättningen även utföra tvätt för detta sjukhus. Inrättningen har därjämte åtagit sig att ombesörja tvätten för barnsjukhuset Samariten samt Albert och Hulda Pålsons konvalescenthem m. fl. anstalter (se sid. 169). Centraltvättinrättningen har en kapacitet av 3,000 kg tvätt per dag. Inrättningen är inrymd i en större lokal inom de staden tillhöriga s. k. Nürnbergsfastigheterna.

Beträffande förslag om ny centraltvättinrättning se sid. 147.

Instruktion m. m. Instruktion för redogörare, [föreståndarinnan] och tvättmästare vid centraltvättinrättningen, antagen av sjukhusstyrelsen 10 febr. 1925. Kollektivavtal ang. arbets- och löneförhållanden för tvätterskor, manzlarskor och strykerskor samt maskintvättare och reparatörer vid centraltvättinrättningen, gällande från 1 jan. 1939.

Stat år 1939. Utgifter: 288,580 kr.; inkomster: 288,580 kr. (ersättningar från sjukhus).

Redogörare (900 kr.).

Olsson, E. V., telefon och mottagningstid se under Maria sjukhus (sid. 158).

¹⁾ Avlöning utgår med visst arvode efter antalet mottagningar samt med hälften av influtna poliklinikavgifter.

SjD

Tvättmästare (13).

Löw, F. E.

En biträdande tvättförestånderska (1 kl.) (5). — Avlönade enligt kollektivavtal: en maskintvättare och reparatör (3,720 kr. jämte ålderstillägg), femtiotvå kvinnliga biträden (2,280 kr. jämte ålderstillägg).

Stadens öppna vård av psykiskt sjuka.

Adresser: överläkaren och expeditionen, Vasagatan 6, C. (sjukhusdirektionens exp.); hjälpbyrån, Serafimerlasarettet, Hantverkargatan 2, K.; centralhemmet, Åsbåby gård, Östuna, Knivsta. Mottagningsstider och telefoner se nedan.

Sjukhusdirektionen har genom socialdepartementets skrivelse den 24 jan. 1936 medgivits att utan hinder av föreskrifterna i 4, 5 och 7 kap. stadgan den 19 sept. 1929 ang. sinnessjukvården i riket tills vidare i enlighet med av direktionen föreslagen »Ordning för Stockholms stads öppna vård av psykiskt sjuka» anordna öppen vård av psykiskt sjuka inom ett angivet område av Stockholms län.

Den öppna vården har till uppgift att bereda vård åt eller medelst hjälpverksamhet bistå stillsamma och renliga sinnessjuka, vilka anses kunna vistas utom sinnessjukhus utan fara för annans personliga säkerhet och eget liv, personer lidande av epilepsi, psychopati, hysteri eller annan nervös sjukdom samt imbecilla personer.

Vården omfattar vård i enskilt hem (hemvård), vård i av staden eventuellt för ändamålet anordnat centralhem, poliklinisk mottagning i av staden inrättad hjälpbyrå för psykiskt sjuka samt hjälpverksamhet.

Förvaltningen handhaves av en särskild styrelse, bestående av fem ledamöter och tre suppleanter, av vilka fyra ledamöter och två suppleanter utses av Stockholms stads sjukhusdirektion för ett kalenderår samt en ledamot och en suppleant av »Hjälpföreningen för psykiskt sjuka». De senare äro utsedda tills vidare.

Överläkaren åligger bl. a. att leda och övervaka sjukvården samt arbetet å hjälpbyrån och i hjälpverksamheten, att besluta om intagning och utskrivning av sjuk i hemvård eller centralhem samt att en gång i månaden eller oftare där han så finner erforderligt besöka de tagna.

Godkännande av de till den öppna vården avsedda hemmen tillkommer styrelsen på förslag av överläkaren. I samma hem må vårdas allenast sjuka av samma kön, till antalet ej överstigande 20. I vården skall ingå de sjukas nödiga tillsyn och skötsel samt förseende såväl med god och tillräcklig föda som ock med behörigen upprämd, belyst, städad och med nödiga möbler försedd bostad.

Ett centralhem för vård av kvinnor till ett antal av omkr. 25 finnes anordnat inom hemvårdsområdet.

Efter förslag av överläkaren äger styrelsen bevilja vård av därför lämpade fall i enskilt vårdhem.

Hjälpbyrån utövar poliklinisk behandling av klienter tillhörande den öppna vårdens verksamhet; mottagningar äro anordnade å Serafimerlasarettet måndagar och torsdagar 15,30—16,30.

Hemvård ersättes av den vårdade eller den för honom betalningsskyldige med det belopp, som av staden erlägges till vårdaren, för närvarande c:a 2,75 kr. per dag; vård å centralhem ersättes med det belopp, som gäller för vård å allmän sal å stadens sinnessjukhus; dock att för sistnämnda vård av i Stockholm icke hemortsberättigad dagavgiften utgår med 3,50 kr. Nedsättning eller befrielse från avgift provas av sjukhusavgiftsdelegerade respektive fattigvårdsnämndens distriktsbyråer.

Medeltalet per år i hemvård och i centralhemmet vårdade uppgår till c:a 378; vårdkostnaden utgör c:a 2,87 kr. per dag och patient.

Författningar. Sinnessjuklagen 19 sept. 1929, med ändr. K. stadga ang. sinnessjukvården i riket 19 sept. 1929, med ändr. Socialdepartementets skrivelse till medicinalstyrelsen 24 jan. 1936 med ordning för Stockholms stads öppna vård av psykiskt sjuka. K. brev 6 dec. 1935 till medicinalstyrelsen ang. sårbestämmelser för Stockholms stads sinnessjukvård.

Stat år 1939. Utgifter: 554,550 kr.; inkomster: 214,940 kr. (därav ränta å donationsmedel 2,600 kr. samt ersättning av statsmedel 4,500 kr.).

Styrelse.

Björlin, O. S., prakt. läkare, stadsfullm., **Hansson**, N. H., sjukhusdirektör, **Mattsson**, S., skötare, **Moureaux**, N. C., förste kanslisekreterare, ordf. (utsedda av sjukhusdirektionen); **Stenberg**, S. O., överläkare vice ordf. (utsedd av Hjälpföreningen för psykiskt sjuka).

Suppleanter: **Eriksson**, f. **Johansson**, Elsa D., fru, **Wittholm**, f. **Eckström**, Karin S. L., fru (utsedda av sjukhusdirektionen); **Kleen**, Else, fru, skriftställarinna (utsedd av Hjälpföreningen för psykiskt sjuka).

Sekreterare.

Danielsen, Helene (se nedan).

Redogörare (690 kr).

Lundberg, I., kamrerare.

Kassaförvaltare.

Högberg, A. G., intendent.

Den öppna vården av psykiskt sjuka.

Överläkare (26).

Hellberg, K. V. (förordn. t. o. m. ³⁰/₄ 1947); mottagning måndagar och torsdagar 15,30—

16,30 (å hjälpbyrån), tisdagar och fredagar 10—12 i ekonomiskt-administrativa ärenden (å sjukhusdirektionens exp.).

Kontorsassistent (13)

(å expeditionen).

Danielsen, Helene, Vasagatan 6, C.; t. »hälsovårdsnämnden».

Inspektris (2 kl.) (9)

(för hemvården).

Carlberg, Kerstin A.

Översköterska (7)

(för hemvården).

Johansson, Linnéa M.

Översköterska (7)

(för centralhemmet å Åsbärby gård, Östuna, Knivsta, t. Östuna 26).

Kjellgren, Anna I.

Biträdande läkare (1,740—1,560 kr.)

(å hjälpbyrån).

Sjögren, P. V. H. (se sid. 165); Sehlstedt, C. P. (se sid. 157).

Kurator (12).

Persson, S. B. Stina; mottagning: Klara Västra Kyrkogata 5, 2 tr., C., vardagar 10—12; t. 11 97 32, 11 97 33.

Biträdande kurator (10).

Vakant, *tf.* Domellöf, Ruth M., mottagning: sjukhusdirektionens exp., Vasagatan 6, C., vardagar 9—11; t. »hälsovårdsnämnden».

Ett *e. o. trädgårdsbitråde* (V) och en *e. o. undersköterska* (IV) å centralhemmet, ett *e. o. kontorsbitråde* (V) och ett *e. o. skrivbitråde* (IV) å hjälpbyrån, ett *första kontorsbitråde* (7) och ett *e. o. kontorsbitråde* (V) å expeditionen, en *kokerska* (1,920 kr.) och ett *bitråde* (1,620 kr.) å centralhemmet.

Konvalescenthem.

Stadens under sjukhusdirektionen lydande konvalescenthem äro följande: Isidor Dannströms konvalescenthem, Albert och Hulda Pålsons konvalescenthem, Jacques och Galathée Lamms konvalescenthem för tuberkulossjuka, Heijkenskjölds konvalescenthem, stiftelsen Martin Gebers konvalescenthem samt Ihrfeldtska barnhemmet. Dannströms konvalescenthem är beläget å Sabbatsbergs sjukhus' område och förvaltas i samband med detta sjukhus (se sid. 152). För vart och ett av övriga konvalescenthem har hälso-

vårdsnämnden tidigare utsett särskild styrelse, men fr. o. m. år 1930 hava dessa styrelser enligt hälsovårdsnämndens beslut ersatts av en för ifrågakarande fyra hem gemensam styrelse. För Martin Gebers konvalescenthem finnes dock en av sjukhusdirektionen utsedd särskild styrelse.

Styrelsens ledamöter äro utsedda av sjukhusdirektionen; i avseende å Pålsons konvalescenthem äro dock (på grund av donationsbestämmelser) förste stadsläkaren och fattigvårdsinspektören [fattigvårdsdirektören] självskrivna som ledamöter samt en ledamot och en suppleant utsedda av fattigvårdsnämnden (jfr nedan).

Reglemente m. m. Reglemente för vid konvalescenthemmen anställda befattningshavare, vilkas löneförmåner regleras genom kollektivavtal, fastställt av sjukhusdirektionen 28 juni 1935. Allmänna bestämmelser och specialbestämmelser ang. löneförhållanden för sköterske- och baderskebiträden, arbets-, köks-, tvätt- och städskespersonal vid Stockholms stads konvalescenthem, gällande fr. o. m. 1 jan. 1939.

Styrelse.

(För Pålsons, Lamms och Heijkenskjölds konvalescenthem samt Ihrfeldtska barnhemmet.)

Rietz, A. E., förste stadsläkare¹⁾, ordf.; Öström, J. N. H., fattigvårdsdirektör¹⁾; Adamsson, f. Hollman, Karin Ch. T., fru²⁾; Schürer von Waldheim, f. Grönwall, Ruth A., fru; Wallers, A. E., verkställare.

Suppleanter: Johansson-Visborg, Anna S., fru, stadsfullm.; Viklund, Agnes K., sköterska²⁾.

Sekreterare (570 kr.).

Sjögren, Marta, kontorsassistent.

Redogörare (900 kr.).

Lundberg, I., kamrerare.

Isidor Dannströms konvalescenthem.

Se under Sabbatsbergs sjukhus (sid. 152).

Albert och Hulda Pålsons konvalescenthem.

Södertörns villastad nr 10; t. Södertörns villastad 25; expeditionstid: 11—13.

Hemmet har till ändamål att bereda underhåll och vård åt kvinnor, som efter genomgången sjukdom härav äro i behov och icke kunna i eget hem eller hos anhöriga på tillfredsställande sätt vårdas. Hemmet har tillkommit genom en av

¹⁾ I avseende å Pålsons konvalescenthem självskrivnen ledamot.

²⁾ I avseende å Pålsons konvalescenthem utsedd av fattigvårdsnämnden.

Sjd

godsägaren Albert Pålson och hans hustru Hulda Pålson, född Hjertström, till Stockholms stad överlämnad donation å 200,000 kr., vars årliga avkastning skall användas till bestridande av utgifter för å hemmet intagna personers underhåll och vård. Staden har åtagit sig att tillhandahålla lokal för hemmet, bekosta dess inredning och uppsättning samt bestrida de ytterligare utgifter för detsamma, som ej täckas av denna donation och möjligen tillkommande donationsavkastning. Enligt donationsbrevet hava lasarettsläkare i Kalmar läns norra landstingsområde rättighet att ständigt få vid hemmet disponera över två platser.

Konvalescenthemmet är numera förlagt till en för ändamålet inköpt fastighet i Södertörns villastad, varest plats kan beredas för 52 kvinnliga patienter.

Jämlikt donationsbestämmelserna är värden å 30 av hemmets platser avgiftsfri; å övriga 22 platser utgår avgiften, där icke nedsättning eller befrielse beviljats, med 2 kr. per dag. Vårdtiden får i regel icke överstiga fyra veckor. Remiss till intagning sker genom hemmets läkare. Utredning om vederbörandes hemorts rätt och betalningsförmåga verkställs av sjukhusavgiftsdelegerade och fattigvårdsnämndens distriktsbyråer.

Konvalescenthemmet skall enligt donationsvillkoren förvaltas av en styrelse, bestående av förste stadsläkaren, fattigvårdsinspektören [fattigvårdsdirektören] och två ledamöter, utsedda en av fattigvårdsnämnden och en av hälsovårdsnämnden [sjukhusdirektionen] (jfr ovan).

Reglemente. Hälsovårdsnämndens stadgar för Albert och Hulda Pålsons konvalescenthem 24 aug. 1906.

Stat år 1939. Utgifter: 66,365 kr.; inkomster: 25,100 kr. (däruv 7,600 kr. ränta å donationsmedlen).

Läkare.

Lindborg, N. E. (se sid. 149).

Föreståndarinna (2 kl.) (7).

Vakant, *tf.* Edgren, Signe E.

En värmeledningsgsskötare (7), en e. o. undersköterska (IV). — En kokerska (1 c), två köksbiträden (1 a), tre stüderskor (1 a).

Jacques och Galathée Lamms konvalescenthem för tuberkulossjuka.

Stora Gungan, Enske 1; t. 49 02 50.

Tuberkulohemmet har tillkommit på grund av en i testamente av änkefru Galathée Lamm år 1913 till staden gjord donation å ett belopp av 100,000 kr. Beloppet skulle enligt dona-

tionsbestämmelserna användas till ett konvalescenthem för behövande personer, som vid något av stadens sjukhus behandlats för tuberkulos, mot villkor, att staden upplåte för ändamålet lämplig lokal och omhändertog bestyret med förvaltningen av såväl penningmedlen som hemmet. Hemmet har upprättats å en staden tillhörig lägenhet i Enske församling. Det har 9 platser, avsedda för män. Vården är kostnadsfri och platserna disponeras av stadens tuberkulossbyrå (se sid. 137) såsom ett led i dess verksamhet för understödande av medellösa tuberkulossjuka.

Stat år 1939. Utgifter: 16,132 kr.; inkomster: 6,300 kr. (däruv 4,300 kr. ränta å donationsmedlen).

Föreståndarinna (3 kl.) (6).

Wadman, Hilma.

Ett första biträde (1 b).

Hejkenskjölds konvalescenthem.

Måsnaryd, Södertälje; t. Södertälje 16 63; expeditionstid 11—13.

Konvalescenthemmet har tillkommit på grund av en testamentarisk donation av översten S. L. Hejkenskjöld och hans maka å ett belopp av sammanlagt 400,000 kr., som år 1919 överlämnades till staden. För hemmets upprättande har arrenderats viss del av den Södertälje stad tillhöriga egendomen Måsnaryd vid sjön Måsnaren i Västertälje socken. Arrendet omfattar huvudbyggnaden och några mindre byggnader jämte park, trädgård och hagmark.

Konvalescenthemmet är avsett för medellösa eller mindre bemedlade kvinnor från Stockholms stad, vilka efter utskrivning från sjukhus å behov av konvalescentvård, samt har plats för 30 patienter. Remiss till intagning sker genom hemmets läkare. Utredning om vederbörandes hemorts rätt och betalningsförmåga verkställs av sjukhusavgiftsdelegerade och fattigvårdsnämndens distriktsbyråer. Vårdavgiften utgår, där icke nedsättning eller befrielse beviljats, med 2 kr. per dag.

Stat år 1939. Utgifter: 57,990 kr.; inkomster: 43,400 kr. (däruv 21,000 kr. ränta å donationsmedlen).

Läkare.

Lindborg, N. E. (se sid. 149).

Föreståndarinna (2 kl.) (7).

Vakant, *tf.* Frölén, A. Linnéa.

En e. o. trädgårdsmästare (VII), ett e. o. trädgårdsbiträde (IV). — En kokerska (1 c), ett matsalsbiträde (1 b), tre biträden (1 a).

Stiftelsen Martin Gebers konvalescenthem.*Orhem, Enskede 2; t. Södertörns villa-stad 256—260.*

Stadsfullmäktige beslöto den 30 sept. 1929 emottaga en donation av framlidne bankiren Martin Geber å 800,000 kr. till bildande av en under stadens inseeende ställd stiftelse med uppgift att bereda lantvistelse åt konvalescenter. Sedermera erbjöd sig advokaten Arvid Geber att till stiftelsen tillskjuta ytterligare medel av stärbhusets tillgångar nämligen dels ett belopp av 200,000 kr. (av vars årliga avkastning dock f. n. utgår en livränta till ett belopp av 2,200 kr. per år), dels ock vad som kunde utvinnas av vissa till Stockholms enskilda bank överlämnade värdepapper. Denna senare donation mottogs av stadsfullmäktige den 15 sept. 1930. Donationsmedlen skola enligt stadsfullmäktiges beslut förvaltas av drätsel-nämnden.

Den 15 april 1936 har advokaten Arvid Geber å bankir Martin Gebers stärbhus' vägnar till stiftelsen överlämnat ett belopp av nära 145,000 kr., med rätt för stiftelsens styrelse att bestämma över användningen av såväl kapitalet som dess avkastning till befrämjande av stiftelsens verksamhet. Av detta belopp förvaltas 75,000 kr. såsom en särskild fond, benämnd »Martin Gebers fond», vars avkastning främst användes till beredande av friplatser å konvalescenthemmet.

Enligt testamentets bestämmelser skall donationen användas till bildande av en testators namn bärande stiftelse, som skall hava till ändamål att bereda lantvistelse åt konvalescenter, företrädesvis sådana, som efter genomgången sjukdom blivt från sjukhus utskrivna och som därefter äro i behov av rekreationsvistelse å landet men ej äro i besittning av erforderliga medel för att själva bekosta sig sådan. Konvalescenthemmet bör ordnas så, att såväl barn som vuxna kunna därstädes emottagas, varvid företrädesrätt att bliva intagen skall tillkomma den, som är skriven i Stockholm. Även utom Stockholm boende böra dock kunna vinna inträde på villkor, som Stockholms stad äger närmare bestämma.

Stadsfullmäktige beslöto den 15 maj 1933 att av donationsmedlen anvisa ett belopp av 875,000 kr. för uppförande av ett konvalescenthem i huvudsaklig överensstämmelse med ett förslag, som utarbetats av en av hälsovårdsnämnden tillsatt kommitté. Samma dag fastställde stadsfullmäktige jämväl stadgar för stiftelsen Martin Gebers konvalescenthem. Den 2 dec. 1935 beslöto stadsfullmäktige anvisa det av donationsfonden återstående beloppet, med undantag för vad som borde reserveras till fullgörande av stadens åtagande gentemot viss liv-

rätetagare, till inventarieutrustning för hemmet och hemmets fullbordande i övrigt.

Stiftelsen skall enligt donationsbestämmelserna stå under Stockholms stads omedelbara överinseende, och dess angelägenheter skola handhas av en styrelse, som skall bestå av fem ledamöter jämte två suppleanter för dem. Såväl styrelseledamöter som suppleanter utses av sjukhusdirektionen för en tid av fyra år. Nuvarande ledamöter och suppleanter äro utsedda för åren [1937]—1940. Av styrelseledamöterna böra minst två vara legitimerade läkare i Stockholm.

Konvalescenthemmet, vilket togs i bruk i mars månad 1936, är beläget å den staden tillhöriga egendomen Orhem vid sjön Drevvikens norra strand. Antalet platser vid hemmet utgör 125, därav 60 platser för vuxna och 60 platser för barn samt 5 isoleringsplatser.

Vårdavgiften utgår, där icke nedsättning av eller befrielse från erläggande av densamma beviljas, för stockholmsbor med för vuxna 2,50 kr. och för barn 2 kr. per dag samt för landsortsbor med för vuxna 4,50 kr. och för barn 3,50 kr. per dag.

Stadgar. Stadgar för stiftelsen Martin Gebers konvalescenthem, godkända av SF 15 maj 1933.

Stat år 1939. Utgifter: 212,535 kr.; inkomster: 66,370 kr.

Styrelse

(vald för tiden [1937] t. o. m. 1940).

Karlsson, Victor E., borgarråd, stadsfullm., ordf. och kassaförvaltare; **Geber**, A. E., advokat, vice ordf.; **Hansson**, N. H., sjukhusdirektör, ställföreträdande kassaförvaltare; **Johansson-Visborg**, Anna S., fru, stadsfullm.; **Öhman**, H. G., prakt. läkare.

Suppleanter: **Clason**, I. G., arkitekt; **Adamsson**, f. Hollman, Karin Ch. T., fru.

Sekreterare tillika redogörare

(1,740 kr.).

Ohlson, G. A., notarie.

Av sjukhusdirektionen utsedda revisorer för granskning av stiftelsens räkenskaper och förvaltning under åren 1938 och 1939.

Cassel, I. E., auktoriserad revisor; **Ohlson**, V. G. H., tjänsteman.

Suppleanter: **Leffler**, S.-H., auktoriserad revisor; **Andersson**, A. H., snickare.

Styresman.

Fredbärj, K. T.

Sjd

Läkare (4,560 kr.).

Fredbärj, K. T.

Föreståndarinna (1 kl.) (8).

Läftman, Ellen A. M.

Tre e. o. sjuksköterskor (VI), en e. o. undersköterska (IV), en extra sjukgymnast (2,340 kr.), en köksförestånderska (3 kl.) (7), en e. o. baderska (III). — Tretton sköterskebiträden (1 a), fyra köksbiträden (1 a), ett första biträde (1 b), tre matsalsbiträden (1 b), en kokerska (1 c), tre städerskor (1 a), en värmeledningsskötare (2 c), en gårdsskarl tillika automobilförare (2 c).

Ihrfeltska barnhemmet.

Högliden 3, Heraserud, Lidingö I; t. 65 04 41.

Den villafastighet, Nya Torsvik nr 62 i Lidingö, i vilken Ihrfeltska barnhemmet är inrymt, donerades år 1920 av vice häradsövding Fredrik Ihrfelt till staden för att under benämning »Ihrfeltska barnhemmet» användas till konvalescent- och vilohem för behövande efter sjukhusvistelse klana barn i åldern 3—11 år, tillhörande Stockholms kommun.

Hemmet kan mottaga högst 15 barn. Remiss till intagning meddelas av hemmets läkare. Utredning om vederbörandes hemortsrätt och betalningsförmåga verkställs av sjukhusavgiftsdelegerade och fattigvårdsnämndens distriktsbyråer. Vårdavgiften utgår, där icke nedsättning eller befrielse beviljats, med 2 kr. per dag.

Stat år 1939. Utgifter: 27,920 kr.; inkomster: 9,100 kr.

Läkare (1,200 kr.).

Herlitz, C. W.

Föreståndarinna (2 kl.) (7).

Hjorth, Ruth V.

En kokerska (1 c), tre sköterskebiträden (1 a).

Stockholms stads sjuk- och djurtransportväsen m. m.

Ehuru en del av här nedan omnämnda beredskapsanordningar ej stå under inseeende av sjukhusdirektionen, ha emellertid här för överskådlighetens skull på ett ställe sammanförts uppgifter om samtliga i huvudstaden tillgängliga anordningar för transport m. m. av sjuka personer eller av sjuka eller döda djur.

1) *Sjukvagnar*, avsedda för transport av sjuka eller skadade personer, vilkas transporterande i annat fordon eller på annat sätt skulle medföra skada eller ökat lidande.

Sådan vagn kan erhållas alla tider av dygnet antingen genom anmälan på telefon (namnanrop: *brandkåren*) eller genom bud till närmaste brand- eller polisstation samt genom patrullerande poliskonstapel.

Vid rekvisition skall om möjligt uppgivas: a) den sjukas eller skadades namn; b) sjukdomens eller skadans beskaffenhet; c) lägenheten eller platsen, varifrån och till vilken transporten skall ske.

Sjukvagn må icke anlitas utan att *verkligt behov* föreligger; missbruk härav kan medföra, att det ändamål, för vilket den är avsedd, icke kan uppfyllas.

Ersättning för sjuktransport erlägges: med 5 kronor

vid transport inom stadens område — dock att transport av medellösa personer samt av personer, utsatta för olycksfall å allmän plats eller å allmänt ställe (varmed i detta sammanhang förstås gator, broar, torg och allmänna planteringar), är kostnadsfri; med 20 kronor

vid transport från eller till plats, belägen utom stadens område, då för transporten åtgår en tid, icke överstigande en timme; vid längre tid med 5 kr. för varje utöver en timme påbörjad ny halvtimme.

Betalning för transport uppbäres vid transport till sjukhus genom resp. sjukhus' försorg samt vid transport från sjukhus eller från och till annan plats av brandkåren.

2) *Epidemivagnar*, avsedda att användas för transport av sjuka, som lida av eller misstänkas lida av kolera, smittkoppor, fläckfeber, scharlakansfeber, difteri (och croup) samt mässling, då sjukdomen är med difteri (croup) komplicerad. — Endast om sistnämnda förhållande är å sjukhusremissen angivet, utlämnas vagn för mässlingsjukas transporterande. För dessa transporter disponerar hälsovårdsnämnden två epidemitransportautomobiler, vilka äro stationerade vid Epidemisjukhuset.

Epidemivagn kan rekvireras alla tider på dygnet antingen genom polisstation eller sjukhuscentralen, om tydligt skreven sjukhusremiss där företes, innehållande uppgift på den sjukas namn och sjukdom (svensk benämning), eller av läkare personligen genom telefonbud till Epidemisjukhuset (endast t. 23 23 30 — vaktmästaren).

I senare fallet skall läkaren uppgiva: a) sitt eget namn; b) den sjukas namn; c) dennes bostad; och d) dennes sjukdom.

Sjukhusremissen åtföljer i varje fall den sjuke till sjukhuset. Transporten är kostnadsfri.

3) *Djurtransportvagnar*. På framställning av Svenska allmänna djurskyddsföreningen medgav drätselnämnden i januari 1901, att tvenne av den nämnda föreningen till allmänt begagnande

upplåtna vagnar, särskilt konstruerade för transport av döda eller sjuka hästar och andra större djur, skulle få uppställas å Stockholms renhållningsverks stationer samt kunna genom bud eller telefon rekvireras enligt närmare fastställda föreskrifter. Uppdraget i fråga överflyttades fr. o. m. år 1905 till brandkåren, som förfogade över ständig vaktpersonal och lämpligare hästar. Sedan brandkårens automobilisering under år 1916 genomförts och samtliga hästar utranterats, hava i stället för nyssnämnda vagnar tvenne kombinerade djurtransport- och olycksfallsautomobiler anskaffats. De kunna rekvireras på samma sätt som sjukvagn (se ovan).

Kungörelse om dessa transporter har utfärdats av överståthållarämbetet senast den 12 febr. 1921 med följande föreskrifter:

Vagnarna få användas:

1:o) för transport av hästar eller andra större djur, som nedfallit döda å allmän plats eller på grund av sjukdom eller av annan anledning icke kunna från sådan plats bortledas, till Veterinärhögskolan eller, på begäran av djurets ägare eller innehavare, till enskilt stall eller förvaringsrum, därest detsamma är beläget inom huvudstadens område;

2:o) för transport av sjuka hästar eller andra större djur från och till enskild plats, som är belägen inom huvudstadens område; samt

3:o) för transport av hästar eller andra större djur vare sig sjuka eller friska i andra fall än ovan nämnda, då överenskommelse därom träffas för varje särskilt fall med brandchefen.

Sådan vagn kan erhållas alla tider av dygnet antingen genom anmälan per telefon (namnanrop: *brandkåren*) eller genom bud till närmaste brand- eller polisstation samt genom patrullerande poliskonstapel.

Det åligger ägare eller innehavare av djur, som, på sätt i det föregående nämnts, blivit transporterade, att härför utgiva ersättning:

a) för det i 1:o) omförmälda fall med 10 kr.

b) för det i 2:o) omförmälda fall:

1) då transporten sker mellan kl. 6 och kl. 22 med 15 kr.

2) då transporten sker under övriga delen av dygnet med 25 kr.

c) för de i 3:o) avsedda fall efter överenskommelse med brandchefen.

För upptagning av djur ur vattendrag, byggnadsgrunder, gropar o. d. erlägges, utöver gottgörelsen för förekommande transport, särskild ersättning efter överenskommelse med brandchefen.

Betalning för transport m. m. uppbäres av brandkåren.

För transport av sjuka personer står jämväl till förfogande ett Svenska skärgårdsförbundet tillhörigt sjuktransportflygplan, stationerat vid andra flygkåren, Hågernäs (t. Stockholm 8 + 5 01 41, 8 + 5 01 42, 8 + 5 01 54) och avsett för sjuktransporter huvudsakligen inom östra Svealand. För flygplanet erforderlig personal och hangar bekostas av statsmedel, under det att Svenska röda korset åtagit sig att svara för driftskostnaderna. Härvid har dock förutsatts, att bemedlade sjuka själva skola bestrida transportkostnaderna (ca 60 kr. per flygtimme) samt att för obemedlade sjuka kostnaden skall bestridas av vederbörande landsting eller stad. Sjukhusdirektionen är bemyndigad att av i stadens stat till sjuktransporter anvisade medel bestrida kostnaderna för transport medelst ifrågavarande flygplan av mindre bemedlade, i Stockholm hemortsberättigade personer, som på grund av olycksfall eller hastigt påkommande sjukdom befinnas vara i behov därav.

På stadens bekostnad och genom Svenska röda korsets försorg hava vidare å fem olika platser i huvudstaden (Johannes, Kungsholmens, Östermalms och Katarina brandstationer samt automobilpalatset, St Eriksgatan 117) upplagts sjukvårdsmaterialförråd, avsedda för röda korsets sjukvårdsberedskap. Denna sjukvårdsberedskap har till uppgift att — under samarbete med Svenska motorklubben — på kallelse av vederbörliga polis-, brandkårs- och järnvägsmyndigheter ställas till myndigheternas förfogande för samarithjälp vid järnvägsolyckor, större eldsvådor, upplopp och andra tillfällen, då olycksfall kunna befaras uppstå.

Författningar. OÅ:s order 24 sept. 1903 ang. sjukbår å polisstationerna. Hälsovårdsnämndens tillkännagivande ang. transport av sjuka och skadade inom huvudstaden 12 dec. 1913, med ändr. Bestämmelser angående debitering av avgift för transport i stadens sjuktransportvagnar, fastställda av sjukhusdirektionen 20 dec. 1935. OÅ:s kung. ang. transport av djur 12 febr. 1921.

Direktionen över Eastmaninstitutet.

Direktionen över Eastmaninstitutet.

Dalagatan 11, Va.; t. 23 00 40 (växel).

(Vissa historiska uppgifter m. m. finnas ingagna i kommunalkalendern 1933.)

Av Mr George Eastman, Rochester, U. S. A., erhöill Stockholms stad år 1930 en donation på 1,000,000 dollars till byggnade och utrustning av en dispensäranstalt eller klinik för tandvård i Stockholm. Enligt donationsvillkoren skulle det donerade beloppet i första hand användas till byggnadens uppförande och utrustning; av överbliwande donationsmedel skulle bildas en fond, varav avkastningen skulle få användas till bestridande av driftskostnader. På staden skulle ankomma att ställa erforderlig tomtmark till förfogande ävensom att bestrida övriga driftskostnader. Institutets huvudsyfte skulle vara att bereda tandvård (däri såvitt möjligt inbegripet tandreglering) för mindre bemedlade barn under 16 års ålder, bosatta i Stockholm eller dess förorter. Därför skulle vid kliniken anordnas en skola för utbildning av tandsköterskor. Donator förbehöll sig rätt att återtaga donationen, därest inom fem år efter det kliniken börjat sin verksamhet dess syften eller karaktär skulle hava väsentligen ändrats, så att de afveke från donationsvillkoren, eller därest verksamheten bleve nedlagd inom denna tidrymd.

Institutet har förlagts till Sabbatsbergs sjukhusområde invid Dalagatan och Vasaparken. Byggnadsarbetena påbörjades hösten 1932, och institutet invigdes den 25 april 1936.

Stadsfullmäktige beslöt den 29 juni 1932 att i anslutning till donationsvillkoren tillsätta en *direktion* för institutets uppförande, inredning och förvaltning. Direktionen trädde i verksamhet den 1 okt. 1932.

Direktionen består av sju ledamöter, av vilka stadsfullmäktige utse fem för två år valda ledamöter samt hälsovårdsnämnden och folkskole-direktionen vardera en för ett år vald ledamot. För ledamot utsedd av hälsovårdsnämnden och av folkskoleldirektionen tillsättes i enahanda ordning suppleant. För övriga ledamöter väljas tre suppleanter av stadsfullmäktige. Direktionen utser årligen inom sig en ordförande och en vice ordförande.

För handhavandet av tandvårdsarbetet vid institutet skola enligt den av stadsfullmäktige

den 2 december 1935 fastställda organisationen finnas fyra tandvårdsavdelningar, nämligen: tandfyllningsavdelningen, dentalortopediska avdelningen, röntgen- och tandkirurgiska avdelningen samt polikliniken för vuxna. Vidare har inrättats en avdelning för öron-, näs- och hals-sjukdomar. Förvaltningen av denna avdelning har enligt stadsfullmäktiges beslut den 16 december 1935 i överensstämmelse med föreskrifterna i lagen den 22 juni 1928 angående vissa av landsting och kommuner drivna sjukhus (sjukhuslagen) uppdragits åt en särskild direktion, Eastmaninstitutets sjukhusdirektion (se nedan sid. 176).

Vid förvaltningen av institutet biträdes direktionen av en direktör. I syfte att ernå ett fruktbärande samarbete mellan institutets tandvårdsavdelningar samt öron-, näs- och halsavdelningen har föreståndarskapet för institutet i dess helhet samordnats under en gemensam cheftjänsteman, som jämväl är att betrakta som sysselman för öron-, näs- och halsavdelningen jämlikt sjukhusstadgans bestämmelser. Denne skall föredraga alla ärenden, som skola handläggas av direktionen över institutet eller av institutets sjukhusdirektion i vad gäller upphandling och underhållsarbeten, ävensom leda och fördela arbetet å institutets olika avdelningar samt ansvara för alla förekommande administrativa göromål.

Efter Eastmaninstitutets tillkomst handhaves den kommunala barntandvården i Stockholm av dels Eastmaninstitutet, dels folkskolornas tandvårdspolikliniker, varvid vid de senare behandlas alla folkskolebarn i klasserna 1—7, förutom motsvarande åldersgrupper barn i Adolf Fredriks, Gustav Vasa och Jakobs folkskolor, vilka barn numera hänvisas till Eastmaninstitutet för tandvård. I övrigt är Eastmaninstitutet avsett för Stockholmsbarn i åldrarna 3 till och med 15 år. Vid institutet behandlas även av fattigvården dit hänvisade vuxna personer, som äro i behov av tandvård.

Avgifter. För konserverande tandvård å barn i åldern 3—13 år eller till och med folkskolans sjunde klass utgår ingen vårdavgift. För barn i åldern 14—15 år utgår för dylik vård en vårdavgift av 15 kronor per år. — För varje barn utgår en årlig inskrivningsavgift av 1 krona. — För det fall, att kontinuerlig tandvård försumrats, gäller en särskild s. k. saneringstaxa. — För tandregleringar erlägges avgift, bestämd från fall till fall på grundval

av stadens självkostnad. — Avgift för behandling vid öron-, näs- och halsavdelningen utgår med 2,50 kr. per vård dag för i Stockholm bostad person. — Befrielse helt eller delvis från såväl vårdavgifter som inskrivningsavgift medges enligt vissa grunder.

Författningar. Instruktion för direktionen över Eastmaninstitutet i Stockholm, fastställd av k. m:t 30 sept. 1932. Avgifter vid Eastmaninstitutet, fastställda av SF 2 dec. 1935.

Stat år 1939 Utgifter: 749,388 kr.; inkomster: 230,950 kr. (därför 38,000 kr. ränta å donationsmedlen).

Direktionens ledamöter.

Ordförande

(som led. utsedd av hälsovårdsnämnden).

Karlsson, Victor E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset vardagar 11—12.

Vice ordförande.

Sandblom, J. N., förste hovtandläkare (som led. utsedd av stadsfullm.).

Övriga ledamöter.

***Bergstrand, K. J. H.**, professor (utsedd av stadsfullm.).

Beyer, C. N. T., fil. kand. (utsedd av folkskoledirektionen).

***Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M.**, fru (utsedd av stadsfullm.).

***Hellström, Alice U. Ch.**, prakt. läkare (utsedd av stadsfullm.).

Inghe, P. G., med. lic. (utsedd av stadsfullm.).

Suppleanter.¹⁾

Rietz, A. E., förste stadsläkare (utsedd av hälsovårdsnämnden).

Grimlund, H. V. A., rektor (utsedd av folkskoledirektionen).

Bergstedt, A. Gerda E., fröken, stadsfullm. (utsedd av stadsfullm.).

***Svedenius, C. G.**, prakt. läkare, stadsfullm. (utsedd av stadsfullm.).

Johansson, f. Myhrström, Elin M. K., sätтарinna, stadsfullm. (utsedd av stadsfullm.).

Kassaförvaltare.

Linder, N. H. H.; **Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M.** (ställföreträdare).

Sekreterare (1,380 kr.).

Linder, N. H. H. (se sid. 94 och 313).

¹⁾ Enligt direktionens beslut skola hr Bergstrand och fröken Hellström vid förfall i första rummet ersättas av suppleanten hr Svedenius, fru Gustafson av suppleanten fröken Bergstedt och hr Inghe och hr Sandblom av suppleanten fru Johansson.

Tjänstedelegerade.

Karlsson, Victor E.; **Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M.**; **Sandblom, J. N.**

Suppleanter: **Beyer, C. N. T.**; **Johansson, f. Myhrström, Elin M. K.**

Revisorer.

Gemensamma för hälsovårdsnämnden m. fl. (se sid. 128).

Direktör.

Wollin, E. G. A:son (förordn. tills vidare) (se nedan).

Expeditionen.

Expeditionen, som förestås av direktören, handhar för institutets tandvårdsavdelningar samt avdelningen för öron-, näs- och halsjukdomar gemensamma administrativa angelägenheter samt förvaltar byggnaden.

Chef.

Direktören (se ovan).

En *kontorsskrivare* (9), ett *e. o. första kontorsbiträde* (VII), ett *kontorsbiträde* (5), ett *extra kontorsbiträde* (1,980 kr.), en *expeditionsvakt* (6), en *e. o. telefonist* (IV).

Instrumentmakare (13).

Andberg, N. E.

Husmoder (2 kl.) (8).

Brauer, Ebba K.

Fyra *städerskor* (1 a), tre *matsalsbiträden* (1 b).

Tandfyllningsavdelningen.

Cheftandläkare (23).

Wollin, E. G. A:son (förordn. t. o. m. ^{31/5} 1941) (se ovan).

E. o. avdelningstandläkare (XXIII).

Sundvall-Hagland, T. Irene; **Stenberg, S.**

Extra läkare (4,440 kr.).

Herlitz, C. W.

Tjugufyra *assistenttandläkare* (6,540—5,820 kr.), en *första tandsköterska* (6), en *laboratoriesköterska* (6), två *tandsköterskor* (5), två *e. o. tandsköterskor* (V), tretton *extra tandsköterskor* (2,244—1,980 kr.), sjutton *tandsköterskelever* (750 kr.).

EastD Dentalortopediska avdelningen.

Övertandläkare (21).

Kjellgren, B. S. T. (förordn. t. o. m. $31/12$ 1940).

Biträdande övertandläkare (24).

Seipel, C. G. M. (förordn. t. o. m. $31/s$ 1943).

Tre *assistenttandläkare* (6,540—5,820 kr.), en *förste tandtekniker* (12), en *första tand-sköterska* (6), en *tandsköterska* (5), två *extra laboratoriebiträden* (2,340—1,980 kr.), åtta *tandsköterskeelever* (750 kr.).

Röntgen- och tandkirurgiska avdelningen.

Övertandläkare (21).

Östman, H. A. B. (förordn. t. o. m. $30/4$ 1941).

E. o. avdelningstandläkare (XXIII).

Thyberg, E. H.

En *assistenttandläkare* (6,540—5,820 kr.), en *operations- och röntgensköterska* (7), ett *fotografiskt biträde* (6), en *tandsköterska* (5), två *extra tandsköterskor* (2,340—1,980 kr.), sju *tandsköterskeelever* (750 kr.).

Polikliniken för vuxna.

Avdelningstandläkare (23).

Berg, N. J. H. (förordn. t. o. m. $31/s$ 1943);
Jacobsson, E. A. F. (förordn. t. o. m. $31/s$ 1943).

En *tandtekniker* (11), en *e. o. tandsköterska* (V), ett *extra laboratoriebiträde* (2,220 kr.), två *tandsköterskeelever* (750 kr.).

Avdelningen för öron-, näs- och hals-sjukdomar.

Se vidstående spalt under Eastmaninstitutets sjukhusdirektion.

Eastmaninstitutets sjukhusdirektion.

Jämlikt föreskrifterna i lagen den 22 juni 1928 om vissa av landsting eller kommun drivna sjukhus (sjukhuslagen) hava stadsfullmäktige den 16 dec. 1935 beslutat att förvaltningen av avdelningen för öron-, näs- och hals-sjukdomar vid Eastmaninstitutet skall handhavas av en särskild sjukhusdirektion, bestående av sju ledamöter och fem suppleanter, valda av stadsfullmäktige för en tid av fyra år, räknat fr. o. m. den 1 jan. 1936.

Ledamöter.

*Bergstrand, K. J. H., professor; *Beyer, C. N. T., fil. kand.; *Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru; *Hellström, Alice U. Ch., prakt. läkare; *Inghe, P. G., med. lic.; *Karlsson, Victor E., borgarråd, stadsfullm., ordf.; *Sandblom, J. N., förste hovtandläkare, vice ordf.

Suppleanter: *Bergstedt, A. Gerda E., fröken, stadsfullm.; *Grimlund, H. V. A., rektor; *Johansson, f. Myhrström, Elin M. K., sätтарinna, stadsfullm.; *Rietz, A. E., förste stadsläkare; *Svedenius, C. G., prakt. läkare, stadsfullm.

Eastmaninstitutets avdelning för öron-, näs- och halssjukdomar.

Sjukavdelningen har f. n. 26 vårdplatser.

Direktör.

Wollin, E. G. Aison (se ovan).

Överläkare (21)

(tillika styresman).

Öhngren, L. O. G. (förordn. t. o. m. $31/s$ 1946).

E. o. underläkare (XXI).

Ericson, A. I.

En *operationssköterska* (7), en *sjuk-sköterska* (6), två *e. o. sjuksköterskor* (VI), tre *assistent-sköterskor* (2,580 kr.). --- Nio *sköterskebiträden* (1 a).

Stockholms stads fattigvårdsnämnd och i samband därmed stående institutioner.

Fattigvårdsnämnden.

Stora Nygatan 2 A och B (postadress: Stockholm 2; postgirokonto nr 1268), t. »fattigvårdsnämnden»; sessionstid: första och tredje tisdagen i varje månad, vanligen kl. 19.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

I 1862 års kommunalförordning för Stockholm stadgades, att den allmänna fattigvården i staden skulle besörjas av *Stockholms stads fattigvårdsnämnd*, för vilken instruktion fastställdes av k. mt den 4 mars 1864. För dess verksamhet gällde vidare k. förordningarna ang. fattigvården den 13 juli 1853 och (senare) den 9 juni 1871.

Enligt nu gällande lag om fattigvården den 14 juni 1918 skall fattigvård (omfattande det underhåll och den vård, som äro erforderliga, samt för minderårig, d. v. s. den som icke fyllt sexton år, jämväl uppfostran) meddelas minderårig eller den, som i följd av ålderdom, sjukdom, lyte eller eljest bristande kropps- eller själskrafter är oförmögen att genom arbete försörja sig och som saknar medel till sitt livsuppehälle samt icke annorledes erhåller hjälp (obligatorisk fattigvård). I övrigt ankommer det på fattigvårdsnämnden att meddela fattigvård i de fall nämnden prövar nödigt (frivillig fattigvård). I den mån skäl till eftergift icke förefinnes, äger fattigvårdsnämnden uttaga ersättning för lämnad fattigvård av den, som åtnjutit fattigvården, samt i fall av obligatorisk fattigvård jämväl av den, som lagligen bort ansvara för försörjningen. Ovillkorlig försörjningsplikt åligger föräldrar gentemot minderåriga barn samt man gentemot hustrun. I övrigt åligger det föräldrar och barn att i mån av behov, å ena, samt föräldra, å andra sidan, försörja varandra, så att de ej falla fattigvården till last. Sådan villkorlig försörjningsplikt åligger också hustrun gentemot mannen.

Enligt lagen om kommunalstyrelse i Stockholm (§ 42) skola fattigvårdsuppgifterna handhavas av en fattigvårdsnämnd. Fattigvårdsnämndens nu gällande instruktion förordnar vidare, att högsta ledningen av stadens fattig-

vård tillkommer nämnden, som har att, i enlighet med gällande författningar, på tjänligaste sätt ordna och besörja den allmänna fattigvården jämte därmed sammanhängande angelägenheter. Erforderlig vård å sjukhus av medellösa ombesörjes dock av sjukhusdirektionen.

Nämnden består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, åtta andra ledamöter, vilka jämte åtta suppleanter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Minst en ledamot och en suppleant skall vara kvinna. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande. Nämnden biträdes av en fattigvårdsdirektör, som är chef för nämndens byrå med tillhörande distriktsbyråer samt för de under nämnden lydande anstalterna. Nämnden sammanträder minst en gång i månaden. Åt särskilda delegerade må överlämnas att i fråga om fattigvårdsbeviljande med nämndens rätt besluta i enlighet med fattigvårdsreglementet för Stockholms stad samt de särskilda föreskrifter, som av nämnden meddelas (se sid. 179). Inom var och en av huvudstadens territorialförsamlingar skall finnas en nämnden förordnad fattigvårdsstyrelse (se sid. 182).

En ledamot av fattigvårdsnämnden skall enligt instruktionen för barnavårdsnämnden jämväl vara ledamot av barnavårdsnämnden. Med hänsyn till det nära sambandet mellan fattigvårdsnämndens och barnavårdsnämndens verksamhetsområden har vidare i fattigvårdslagen föreskrivits, att, i den mån så prövas påkallat, representanter för barnavårdsnämnden och fattigvårdsnämnden eller dessa myndigheter i deras helhet böra sammankomma för rådplägning om angelägenheter, som beröra bådas verksamhet. Uppstår tvekan därom, vilken av myndigheterna, som i visst fall har att ingripa, kan avgörandet härutinnan hänskjutas till en särskild tremannanämnd, bestående av den för båda nämnderna gemensamma ledamoten samt därjämte en för ett år i sänder utsedd ledamot från vardera nämnden (se sid. 243).

Enligt lagen om socialregister den 20 mars 1936 skall i varje kommun av fattigvårdsstyrelsen eller annat kommunalt organ, som kommunen därtill utser, föras ett register (socialregister) över hjälpverksamheten inom kommunen. I detta skola antecknas 1) de personer, som er-

FvN

hålla understöd eller annan hjälp genom kommunens organ, 2) inom kommunen boende personer, som uppbära tilläggspension enligt lagen om folkpensionering, understöd enligt förordningen om invalidunderstöd, blindhetsersättning, mödrahjälp, barnbidrag eller bidragsförskott eller som med bidrag av allmänna medel åtnjuta sjukvård eller yrkesutbildning, varom i 8 § lagen om folkpensionering förmåles, för förebyggande eller hävande av arbetsoförmåga, samt 3) personer, som erhålla hjälp i annan än nu nämnd form, i den mån kännedom därom erhålles och anteckning därom anses böra inflyta i registret. Kommunala och statliga institutioner samt vissa erkända försäkringsbolag och kassor äro pliktiga att lämna socialregistret upplysning om från dem utgående hjälp och understöd. Kommunalt organ, som bedriver hjälpsverksamhet, skall, innan hjälpåtgärd till viss person beslutas, från socialregistret inhämta upplysningar rörande personen i fråga. Rätt att erhålla sådan upplysning tillkommer även övriga uppgiftspliktiga institutioner. Socialregistret och därtill hörande handlingar ävensom därifrån erhållna uppgifter skola så förvaras, att de icke åtkommas av obehöriga. — Efter stadsfullmäktiges medgivande (jfr Utl. nr 243 för 1937) har överenskommelse träffats med stadens statistiska kontor att biträda med upprättandet och förandet av socialregistret för Stockholm (se sid. 258, 259).

Författningar. Lag om fattigvården 14 juni 1918, med ändr. 13 juni 1919, 30 juni 1920, 20 maj 1921, 9 juni 1922, 6 och 20 juni 1924, 11 juni 1926, 18 juni 1927, 2 mars 1928, 19 sept. 1929, 5 juni 1931, 31 maj 1934, 12 juni 1936 och 18 juni 1937 samt 17 mars 1939. Lag ang. kommunala pensionstillskott m. m. 18 juni 1937. Lag ang. lindring i de mindre bemedlades kostnader för vård av sinnessjuka, sinnesslöa och fallandesjuka 2 maj 1919. Lag om socialregister 20 mars 1936, med ändr. 18 juni 1937. Lag om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar 28 maj 1937, med ändr. 17 juni 1938. Instruktion för Stockholms stads fattigvårdsnämnd, fastställd av k. m. 19 mars 1920, med ändr. 17 okt. 1924, 29 maj 1925, 1 aug. 1930 och 27 nov. 1931. Reglemente för fattigvården i Stockholms stad, antaget av SF 14 sept. 1931 och fastställt av ÖA 28 nov. 1931 med provisoriskt tillägg, antaget av SF 23 jan. 1933 och fastställt av ÖA 9 febr. 1933 samt förlängt genom SF:s beslut 18 juni 1934, som fastställdes av ÖA 14 juli 1934. ÖA:s beslut 13 febr. 1933 och 9 aug. 1934 ang. särskild ordning för mottagande och beredande av ansökningar om fattigvård och annat understöd åt arbetslösa (enligt provisoriska tillägget till reglementet se ovan). Instruktion för fattigvårdsnämndens tjänstedelegerade, fastställd av fattigvårdsnämnden 15 febr. 1933, med ändr. 18 dec. 1935.

Stat år 1939. Utgifter: 24,002,328 kr. (därav att täckas med lånemedel 1,761,000 kr.; dessutom inom linjen fört, år 1938 beviljat låneme-

delsanslag 1,050,000 kr.); inkomster: 8,321,232 kr. (däraf 251,941 kr. bidrag och ersättning av statsmedel).

Fattigvårdsnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Karlsson, Victor E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset vardagar 11—12.

Vice ordförande.

*Théel, f. Roth, Elisif, fru, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

- *Hallström, K. L. F., tjänsteman.
- Hermansson, K. T. E., vaktmästare, stadsfullm.
- Holmström, N. G. T., direktörsassistent.
- *Mogård, J. A. B., kyrkoherde, stadsfullm.
- Ström, f. Hånes, Hildegard A., fru, stadsfullm.
- Twengström, A. J., förste aktuarie, stadsfullm.
- *Wahlbärj, J., akvisitör, stadsfullm.

Suppleanter.¹⁾

- Carlsson, H. T., slöjdlerare.
- Engzelius, f. Hansson, Ester K., fru, stadsfullm.
- *Ewerlöf, f. Löwenadler, Elsa H. E. J., fru.
- Johnsson, A., redaktör.
- *Levin, f. Kaijser, Gerd, fru.
- *Ljungberg, I., c. o. vice vörd.
- Åkesson, Anna J., folkskollärarinna, stadsfullm.
- *Åstrand, N., kemigraf, stadsfullm.

Kassaförvaltare.

Fattigvårdsdirektören; fattigvårdsinspektören (suppl.).

Sekreterare.

Mehr, Hj. L. (se sid. 181).

Fattigvårdsnämndens delegerade.

Delegerade för understödsärenden.

Se sid. 179.

Delegerade för upphandlingsärenden.

Se sid. 190.

¹⁾ Enligt nämndens beslut skola ordföranden samt ledamöterna hrr Hallström, Hermansson, Mogård, Wahlbärj och fru Ström vid förfall i första hand ersättas av suppleanterna hrr Ljungberg, Carlsson, Johnsson, fru Engzelius och hr Åstrand i nu nämnd ordning och vice ordföranden samt ledamoten hr Holmström i första hand av suppleanterna fruar Levin och Ewerlöf i nu nämnd ordning samt ledamoten hr Twengström i första hand av suppleanten fröken Åkesson.

Tjänstedelegerade.

Hallström, K. L. F., ordf.; Holmström, N. G. T.;
Ström, f. Hånes, Hildegard A.
Suppleanter: Carlsson, H. T.; Wahibärj, J.
Åkesson, Anna J.

Anstaltsdelegerade.

Se sid. 191.

Delegerade för arbetshemmen

(med uppgift att följa verksamheten vid resp. arbetshem; jfr sid. 197).

För arbetshemmet Ösbyholm:
Mogård, J. A. B.; Ström, f. Hånes, Hildegard A.
För arbetshemmet Emaus:
Mogård, J. A. B.; Ström, f. Hånes, Hildegard A.
Suppleant: Carlsson, H. T.

Tremannanämnden.

(Med uppgift att avgöra vissa ärenden jämlikt § 38 mom. 2 i fattigvårdslagen; jfr sid. 177.)
Angående tremannanämndens sammansättning se sid. 243.

Revisorer.

Stadsfullmäktige utse årligen i december sju revisorer jämte tre suppleanter för granskning av fattigvårdsnämndens samt styrelsens över pensionsnämndernas upplysnings- och registerbyrå räkenskaper och förvaltning under nästföljande år.¹⁾

Björkman, N. G., major.
Håkansson, E. A. F., spårvägsman.
Jeansson, f. Johansson, Alice, föreståndarinna, stadsfullm.
Larsson, A. Wilhelm, lagerarbetare, stadsfullm.
Lundqvist, E. J., redaktör, ordf.
Löfcrantz, V. F., kamrerare.
Månsson, O. P., instruktör, stadsfullm.

Suppleanter:

Billberg, A. A., civilingenjör.
Lindén, L. G. A., förbundssekreterare.
Strangert, V. E., stationsmästare.

Fattigvårdsnämndens delegerade för understödsärenden.

Stora Nygatan 2 B, St.; t. »fattigvårdsnämnden»; sessionstid: torsdagar kl. 14,15.

Fattigvårdsnämnden har åt särskilda delegerade överlämnat att i fråga om understöds beviljande med nämndens rätt besluta i enlighet

¹⁾ Fattigvårdsnämndens revisorer granska jämväl förvaltningen av de medel, som tillhör församlingarnas enskilda fattigvård.

med reglementet för fattigvården i Stockholms stad samt de särskilda föreskrifter, som av nämnden meddelas.

Fattigvårdsnämndens delegerade för understödsärenden skola utses årligen av nämnden till ett antal av minst tre och högst fem ledamöter jämte två eller tre suppleanter. Ärendena skola beredas och föredragas av fattigvårdsinspektören, som även verkställer delegerades beslut samt äger, under tiden mellan delegerades sammanträden, vidtagna de åtgärder, som ej tåla uppskov.

Delegerade för understödsärenden tillkommer: att för intagning å anstalter enligt vissa grunder remittera vårdbehövande personer:

till ålderdomshem: i Stockholm hemortsberättigade behövande personer, som i följd av hög ålder, bräcklighet eller annan dylik anledning, utan att vara i behov av sjukvård, behöva varaktigt omhändertagas, och som genom hedrande vandel gjort sig förtjänta att å sådant hem intagas;

till vårdhem: behövande personer, som i följd av kroppslig eller andlig svaghet, varaktig sjuklighet eller annan dylik anledning äro i behov att omhändertagas för sjukvård, dock utan att behöva vård å sjukhus;

till försörjningshem: i någon mån arbetsföra behövande personer, som äro i behov av anstaltsvård men ej lämpligen böra vårdas å kommunens andra fattigvårdsanstalter, ävensom i Stockholm hemortsberättigade behövande arbetsföra personer, som ansöka om inträde;

till asylter för husvilla: behövande familjefäder, kvinnor och barn, som äro i saknad av bostad;

till andra tillgängliga anstalter: behövande personer, som där kunna beredas lämplig och erforderlig vård;

att till utackordering remittera behövande personer, vilka anses böra erhålla mera personlig vård;

att i övrigt bevilja fattigvård eller annat understöd i sådana fall, där prövningen ej enligt meddelade bestämmelser tillhör annan;

att i de fall, där delegerade beviljat fattigvård, tillse, att fattigvårdssamhällets anspråk på gottgörelse hos den, som åtnjutit fattigvård eller har försörjningsplikt mot sådan person, vara bevakade;

att vid bevakandet av fattigvårdssamhällets rätt mot understödstagare och för dem försörjningspliktiga å nämndens vägnar utfärda arbetsföreläggande, som avses i 71 § i lagen om fattigvården;

att föranstalta om hemsändning eller avhämmande av understödstagare; samt

att i fall, då sökande anmäler missnöje med fattigvårdsstyrelsens beslut, eller på fattigvårdsinspektörens framställning pröva fattigvårdsstyrelsens beslut.

Vid handläggning av sådana ansökningar om fattigvård eller annat understöd, vilka icke avse

FvN

inträde å vårdhem, försörjningshem eller asylor för husvilla, skall yttrande inhämtas från vederbörande fattigvårdsstyrelse; fr. o. m. 1 mars 1933 behöves dock tills vidare sådant yttrande icke inhämtas ifråga om arbetslösa hjälpsökande, enligt provisoriskt tillägg till reglementet samt beslut av överståthållarämbetet (se sid. 183).

Reglemente. Se sid. 178.

Delegerade.

Engzelius, f. Hansson, Ester K., fru, stadsfullm.; **Hallström**, K. L. F., tjänsteman, ordf.; **Levin**, f. Kaijser, Gerd, fru; **Ljungberg**, I., e. o. vice värd; **Théel**, f. Roth, Elisif, fru, stadsfullm., vice ordf.

Suppleanter: **Ström**, f. Hånes, Hildegard A., fru, stadsfullm.; **Twengström**, A. J., förste aktuarie, stadsfullm.; **Wahlbärj**, J., ackvisitör, stadsfullm.

Protokollsförare.

Aktuarien för understödsärenden.

Fattigvårdsnämndens expedition.

Stora Nygatan 2 A och B, St.; t. »fattigvårdsnämnden»; expeditionstid: 10—14.

Fattigvårdsnämndens expedition är nämndens och dess delegerades beredande och verkställande organ. Expeditionens verksamhet är f. n. fördelad på sju avdelningar, nämligen: fattigvårdsdirektörens kansli, sekreterarexpeditionen, registerbyrån, kamrerarexpeditionen, intendents-expeditionen, ombudsmansexpeditionen och pensionsbyrån.

Expeditionen lyder under fattigvårdsdirektören, som är fattigvårdsförvaltningens högste chef. Honom åligger att ägna sorgfälligt uppmärksamhet åt allt, som rör den allmänna fattigvården i huvudstaden, verka för dess följderiktiga handhavande och sunda utveckling, hos nämnden eller dess delegerade göra de framställningar, vilka i sådant syftemål påkallas, samt bringa deras beslut till verkställighet, där ej detta tillkommer annan. Fattigvårdsdirektören skall utöva den högsta ledningen av anstaltsvården. Han skall verka för uppehållet av samarbete såväl med myndigheter och institutioner, vilkas verksamhet berör fattigvården, som ock med föreningar och enskilda, vilka utöva understödsverksamhet eller annan hithörande social verksamhet inom huvudstaden. Han har att bereda och föredraga de ärenden, som tillhöra fattigvårdsnämndens, dess delegerades och beredningars handläggning, samt att avgiva utlåtande i frågor, som av dessa hänskjutas till honom; dock med rätt för honom att i den omfattning han finner lämplig överlämna ärendenas bered-

ning och föredragning åt annan tjänsteman. Därjämte skall han närvara vid fattigvårdsnämndens sammanträden, även om ärendenas föredragning överlämnats åt annan tjänsteman; och äger han rätt att deltaga i nämndens överläggningar, men ej i besluten, samt att i förekommande fall få sin särskilda mening antecknad till protokollet. Fattigvårdsinspektören har att utöva chefskapet för registerbyrån inom fattigvårdsnämndens expedition och för distriktsbyråerna samt att handlägga understödsärenden och andra ärenden, som med dem äga samband, allt i den mån fattigvårdsdirektören ej finner nödigt att själv därmed taga befattning.

Instruktioner m. m. Fattigvårdsnämndens instruktion för fattigvårdsdirektören och fattigvårdsinspektören 3 maj 1932, för ombudsmannen och bitr. ombudsmannen hos fattigvårdsnämnden, hälsovårdsnämnden och sjukhusdirektionen samt aktuarierna och kontorsskrivaren å ombudsmans-expeditionen, fastställda av fattigvårdsnämnden 6 mars, av hälsovårdsnämnden 27 mars och av sjukhusdirektionen 13 april 1934, för kamreraren 22 nov. 1932, för intendenten 22 nov. 1932, för föreståndaren för pensionsbyrån (aktuarien för pensionsärenden) 21 juni 1921, för kuratorn 20 okt. 1925 samt för assistenterna 21 juni 1938.

Stat år 1939 (inberäknat distriktsbyråerna; se nedan under fattigvårdsnämndens distriktsbyråer och församlingarnas fattigvårdsstyrelser). Utgifter: 10,461,604 kr. (därav till understöd 8,300,000 kr.); inkomster: 40,035 kr.

Fattigvårdsdirektör (C).

Öström, J. N. H. (förordn. t. o. m. ^{31/12} 1944); t. »fattigvårdsnämnden»; mottagningstid: 13—14.

Fattigvårdsinspektör (24).

Carlsson, B. A. B.; mottagningstid: 9—11.

Fattigvårdsdirektörens kansli.

Notarie (19).

Edwall, N. G. F.

Förste assistent (14).

Widholm, A. J.

E. o. amanuens (XIII).

Ernstström, C. W.

E. o. kurator¹⁾ (XII).

Wallström, Inez M.; mottagning: å fattigvårdsnämndens expedition måndagar, onsdagar,

¹⁾ Kuratorn har till uppgift att biträda å fattigvårdsanstalterna intagna personer med bevakande av deras privata angelägenheter.

torsdagar och fredagar 10—12; dessutom å Rosenlunds ålderdomshem måndagar 13—14, å Sabbatsbergs ålderdomshem tisdagar 13—14; å vårdhemmet Högalid torsdagar 13—14 samt å vårdhemmet Stureby fredagar 14,30—15.

Assistenter (1 kl.) (12).

Ek, C. J. F.; Sandahl, Elin E. C.; Johansson, S. J.; Eidem, S. A. R., *tf.*; Eriksson, N. E., *tf.*

E. o. assistenter (1 kl.) (XII).

Boström, K. Ö.; Florin, H. A. A.; Eriksson, E. P. V.; Movschenson, G.; Brölinder, A. Å., *tf.*; Sandberg, Karin I. Ch., *tf.*; Wenngren, T. S. R., *tf.*

Extra assistenter (3,480—3,180 kr.).

Åkerberg, C. P.; Söderberg, Brita E.

En *assistent* (1 kl.) (12), en *e. o. assistent* (1 kl.) (XII), en *extra kontorsskrivare* (3,240 kr.), en *extra telefonist* (2,040 kr.).

Förste expeditionsvakt (8).

Engström, K. P., *tjl.*, *tf.* Landqvist, H. M.

Tre *expeditionsvakter* (6), två *e. o. expeditionsvakter* (VI), en *e. o. automobilförare* (VII), en *extra expeditionsvakt* (2,340 kr.), tre *extra expeditionsvaktsbiträden* (1,380—1,200 kr.).

Sekreterareexpeditionen.

Sekreterare (2,400 kr.).

Mehr, Hj. L.; mottagningstid: vardagar utom torsdagar 9—10 och 13—14.

En *e. o. kontorsskrivare* (IX).

Registerbyrån.

Å registerbyrån föres ett centralt hänvisningsregister (kortregister) över alla personer, som meddelats fattigvård, kommunalt pensionstillskott och sjukvårdsbidrag ävensom på kommunens bekostnad åtnjutit sjukhusvård i Stockholm samt över personer, som äro eller varit hos arbetslöshetskommittén anmälda som hjälpsökande arbetslösa. De registerhandlingar (personalakter), till vilka ovan nämnda kortregister hänvisar, förvaras å distriktsbyråerna samt å den för fattigvårdsnämnden och arbetslöshetskommittén gemensamt anordnade hjälpporganisationens expedition rörande det klientel, som åtnjuter understöd genom dessa organ; i öfrigt förvaras registerhandlingarna å nämndens registerbyrå. — Till registerbyrån är ansluten en remissexpedition för handläggande av ärenden rörande personers remitterande till vissa stadens anstalter.¹⁾

Betr. socialregistret se sid. 177 (ävensom sid. 258, 259).

¹⁾ Angående personers remitterande till upptagningshärbarget se sid. 195.

Aktuarie för understödsärenden (19). **FvN**
Nilson, A.

Kontorsassistenter (13).

Östlihn, E. P. N. (vid centralregistret); Petersson, Greta L. (å remissexpeditionen).

En *kontorsskrivare* (9), tre *första kontorsbiträden* (7), åtta *kontorsbiträden* (5), fyra *e. o. kontorsbiträden* (V), två *e. o. skrivbiträden* (IV), två *extra skrivbiträden* (2,160—2,040 kr.).

Kamrerareexpeditionen.

Kamrerare (1 kl.) (21).

Berg, L. H.; mottagningstid: 9—11.

Förste kammarskrivare (17).

Ericson, E. Hj.

Kontorsassistent (13).

Norström, F. O.

Förste kontorsskrivare och kassör (11).

Carlsson, Emmy A.

Ett *första kontorsbiträde* (7), ett *e. o. första kontorsbiträde* (VII), två *e. o. kontorsbiträden* (V).

Intendentexpeditionen.

Intendenten tjänstgör såsom direktörens biträde vid förvaltningen av fattigvårdsanstalterna (se sid. 190) och är föredragande inför fattigvårdsnämnden och nämndens delegerade för upphandlingsärenden ävensom anstaltsdelegerade (se sid. 191).

Intendent (2 kl.) (21).

Löwgren, K. G.; mottagningstid: 10—11.

Kontorsassistent (13).

Cronvall, M.

Ett *första kontorsbiträde* (7).

Ombudsmansexpeditionen.

Å ombudsmansexpeditionen handläggas mål och ärenden rörande ersättning för beviljad fattigvård. — Befattningshavarna å ombudsmansexpeditionen hava att biträda jämväl hälsovårdsnämnden och sjukhusdirektionen.

Ombudsman (22).

Hellichius, N. M.; mottagningstid: 10—12.

Biträdande ombudsman (20).

Tersmeden, C. F. T. B. G.; mottagningstid: 11—13.

FvN

Aktuarier (19).

Lindquist, C. G. A. (å avdelningen för sjukvårdsmål); Brisenius, O. A. (å avdelningen för mål mot vårdtagare och försörjningspliktiga); mottagningstid: 10—12.

Kammarskrivare (15).

Korsner, K. M. H.; Nilsson, N. I. P., *tf.*

Förste assistenter (14).

Rydström, O. G. W.; Sandström, C. N., *tf.*

Kontorsassistenter (13).

Rooth, H. B.; Willny, H. G. W., *tf.*

E. o. amanuenser (XIII).

Agelin, J. F.; Bagge, N. F.; Strandh, R. E.; Tirén, L. B. E. R.; Eckerström, C. B. E.; Dahl, S. A., *tf.*

Extra amanuenser (4,188—4,020 kr.).

Lindblad, E. B.; Wänggård, C. J.

Assistenter (1 kl.) (12).

Tetzell, G.; Johansson, D. G.; Holmqvist, R.; Nilsson, E. B., *tf.*; Bagge, E. G., *tf.*

E. o. assistenter (1 kl.) (XII).

Gyllner, G. K.; Zetterberg, G. R. H.; Svanström, S. G.; Sköld, K. G. E.

Extra assistenter (3,480 kr.).

Odin, E. M. F.; Westergård, S. O.

Fyra *e. o. inkasserare* (X), en *kontorsskrivare* (9), en *kontorist* (8), sju *första kontorsbiträden* (7), fem *kontorsbiträden* (5), två *e. o. kontorsbiträden* (V), en *extra inkasserare* (2,880 kr.), två *extra kontorsbiträden* (2,424—2,220 kr.).

Pensionsbyrån.

Pensionsbyrån har till uppgift att bevaka stadens intressen i folkpensionsfrågor och övervakar, att envar av kommunen omhändertagen understödstagare erhåller den folkpension, var till han är berättigad. Vidare innehåller byrån för stadens räkning pensionstillägg eller understöd, som utgå till å stadens anstalter intagna understödstagare. — Befattningshavare å pensionsbyrån hava att biträda jämväl hälsovårdsnämnden och sjukhusdirektionen.

Aktuarie (19).

Jacobsson, C. M.; mottagningstid: 10—12.

E. o. assistent (1 kl.) (XII).

Westring, C. E., *tf.*

En *kontorsskrivare* (9), ett *första kontorsbiträde* (7), ett *kontorsbiträde* (5), ett *e. o. kontorsbiträde* (V).

Tjänstemän, som på grund av förordnanden å andra tjänster eller för att innehava e. o. tjänster åtnjuta tjänstledighet.

Inspektör (1 kl.) (19).

Helin, M. S. (se sid. 204).

E. o. inspektör (1 kl.) (XIX).

Sandberg, E. T. G. (se sid. 184).

Kammarskrivare (15).

Hallberg, E. G. (se sid. 205); Thulin, Y. T. (se sid. 203).

Förste assistenter (14).

Larsson, J. L. (se sid. 185); Östlund, N. E. (se sid. 184).

E. o. förste assistent (XIV).

Mathson, A. I. M. (se sid. 187).

Kontorsassistent (13).

Essén, E. R. (se sid. 205).

E. o. amanuens (XIII).

Willny, H. G. W. (se ovan).

Assistenter (1 kl.) (12).

Sandström, C. N. (se ovan); Dahlgren, f. Huss, Margit (se sid. 184); Eklundh, f. von Bahr, Sigrid G. E. (se sid. 188); Mathson, A. I. M. (se ovan och sid. 187); Sandberg, C. M. G. (se sid. 203); Rick, F. G. V. (se sid. 185); Carlweitz, J. R. T. (se sid. 247); Grünberger, H. (se sid. 205); Hedberg, E. A. (se sid. 184).

E. o. assistenter (1 kl.) (XII).

Egnér, Ellen I. (se sid. 189); Bagge, E. G. (se ovan); Larsson, C. H. (se sid. 185); Nilsson, E. B. (se ovan); Rahm, A. E. M. (se sid. 187); Florin, f. Fredriksson, Birgit E. (se sid. 187); Ljungdahl-Morin, Irma E., fru (se sid. 187).

Fattigvårdsnämndens distriktsbyråer och församlingarnas fattigvårdsstyrelser.

Inom var och en av huvudstadens territoriella församlingar skall finnas särskild fattigvårdsstyrelse, med undantag för Jakobs och Johannes församlingar, vilka hava gemensam fattigvårdsstyrelse, samt för Katarina församling, som uppdelats på två styrelser.

Fattigvårdsstyrelse skall utses för kalenderår av fattigvårdsnämnden och utgöras av minst fem och högst sju ledamöter jämte två eller tre supple-

leanter. Varje styrelse skall årligen inom sig utse ordförande och vice ordförande samt kassaförvaltare för under styrelsens förvaltning stående fonder. Minst en ledamot skall vara kvinna. Vid fattigvårdsstyrelsens sammanträde äga fattigvårdsdirektören samt församlingens kyrkoherde eller dennes ställföreträdare närvara samt deltaga i överläggningarna.

Det tillkommer fattigvårdsstyrelserna, var och en inom sitt område, att utöva tillsynen över och omvårdnaden om sådana fattiga, som icke åtnjuta vård å anstalt. Vidare åligger det fattigvårdsstyrelse

a) att mottaga och bereda sådana ansökningar om fattigvård eller annat understöd, vilka icke avse inträde å vårdhem, försörjningshem eller asyl för husvilla, samt med anledning därav avgiva utlåtande eller, jämlikt fattigvårdsnämndens bemyndigande, fatta beslut;¹⁾

b) att vaka över att beviljat understöd behörigen användes;

c) att i de fall, där styrelsen beviljat fattigvård, tillse, att fattigvårdssamhällets anspråk på gottgörelse hos den, som åtnjtit fattigvård eller har försörjningsplikt mot sådan person, varda bevakade;

d) att hos delegerade för understödsärenden göra anmälan om sådana fall, där åtgärder böra vidtagas för utfärdande av arbetsföreläggande eller för hemsändning av understödstagare;

e) att besluta om fri sjukhusvård;

f) att i fall, då enligt donationsbrev eller annat förordnande donationer eller andra tillgångar skola förvaltas av fattigvårdsstyrelse, jämval, där ej annat är föreskrivet, förordna om de understöd, som skola av dessa tillgångar utgå;

g) att avgiva utlåtanden i frågor, som av fattigvårdsnämnden, delegerade för understödsärenden, fattigvårdsdirektören eller fattigvårdsinspektören hänskjutas till styrelsens prövning; samt

h) att till fattigvårdsnämnden, dess delegerade, fattigvårdsdirektören eller fattigvårdsinspektören göra de framställningar, som finnas påkallade.

Fattigvårdsstyrelsen skall sammanträda på kallelse av ordföranden, så ofta denne finner nödigt.

Staden är indelad i fattigvårdsdistrikt, vart och ett omfattande en eller flera fattigvårdsstyrelsers områden. Antalet distrikt har av stadsfullmäktige bestämts till nio. Beträffande fattigvårdsdistriktens omfattning hänvisas till sid. 184—189.

Inom varje fattigvårdsdistrikt finnes en distriktsbyrå med viss anställd personal under ledning av en inspektör.

Föreståndare (inspektör) för distriktsbyrå har att bereda och föredraga alla ärenden, som skola handläggas av fattigvårdsstyrelse, tillhörande distriktet, och är styrelsens verkställande organ. Han äger att mellan fattigvårdsstyrelsens sammanträden fatta de beslut och

vidtaga de åtgärder, som eljest ankomma på styrelsen men ej tåla uppskov. Enligt instruktionen för föreståndarna (inspektörerna) för Stockholms stads fattigvårds distriktsbyråer skall det, bland annat, särskilt åligga föreståndarna (inspektörerna) att mottaga alla ansökningar om understöd från personer, som vistas i fattigvårdsdistriktet, i den mån ansökningarna ej skola ingivas till fattigvårdsnämndens expedition, och att utlämna beslutade understöd å bestämda tider; att utfärda medellöshetsintyg och hemortsrättsbevis; att bevaka fattigvårdssamhällets anspråk på gottgörelse hos annat samhälle för fattigvård, som utgivits genom distriktsbyrån och vidtaga härför erforderliga åtgärder, i den mån ärendena ej skola handläggas av ombudsmansexpeditionen; att efter beslut av fattigvårdsnämndens delegerade för understödsärenden eller av fattigvårdsstyrelse uttaga gottgörelse för lämnad fattigvård hos den, som åtnjtit fattigvården eller har försörjningsplikt mot sådan person, i den mån ärendena ej skola handläggas av ombudsmansexpeditionen; att tillhandagå allmänheten med råd och upplysningar rörande offentlig och enskild hjälpverksamhet samt att föra distriktsbyråns räkenskaper.

Ansökning om fattigvård eller annat understöd ingives till distriktsbyrån i det fattigvårdsdistrikt, där sökanden vistas; mottagning varje helgfri dag å tid, som bestämmes av fattigvårdsnämnden (jfr dock nedan). Utredning av understödsfrågor verkställas av särskilda tjänstemän, assistenter, samt delvis även av diakonissor och fattigvårdsstyrelser.

För mottagande av ansökningar om arbete eller understöd åt arbetsföra personer, som äro ofrivilligt arbetslösa, gäller en provisorisk ordning fr. o. m. den 1 mars 1933 (se sid. 190, arbetslöshetsbyråer).

Författningar. Stadens indelning i fattigvårdsdistrikt, fastställd av fattigvårdsnämnden 7 juni 1932 med ändr. 17 mars 1936. Instruktion för föreståndarna (inspektörerna) för fattigvårdens distriktsbyråer, fastställd av fattigvårdsnämnden 12 juli 1932, med ändr. 1 nov. 1938. Instruktion för förste assistenter, fastställd av fattigvårdsnämnden 18 okt. 1932. (Beträffande författningar i övrigt angående fattigvården hänvisas till sid. 178.)

Stat år 1939 (inberäknat fattigvårdsnämndens expedition; se ovan). Utgifter: 10,461,604 kr. (däraf till understöd 8,300,000 kr.); inkomster: 40,035 kr.

Avlöningar m. m. Diakonissor: fattigvårdsstyrelse erlägger årligen till diakonissanstalten för varje diakonissa 1,000 kr. samt utbetalar till diakonissan 1,500 kr. i kostpenningar jämte rörligt tillägg härå, varjämte hon åtnjuter möblerad bostad, bränsle och lyse samt fri skatt.

¹⁾ Gäller icke t. v. beträffande arbetslöshetsärenden, se sid. 190.

FvN

Distrikt I

(omfattande Brännkyrka och Enskede församlingar).

Brännkyrka församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Engzelius, f. Hansson, Ester K., fru, stadsfullm.; **Lindquist**, C. G. A., aktuarie; **Lindskog**, H. J., kyrkoherde, vice ordf.; **Nyström**, K. V. E., instrumentmakare; **Wallin**, J. A., f. d. distriktsuppbördsman, ordf.; **Widgren**, f. Olovsson, Olga J. B., fru; **Wikström**, C. F., skomakeriiddkare.

Suppleanter: **Ferb**, K. P. E., assistent; **Strömberg**, N. E. T., förrädsförmän; **Wanngård**, f. Toresson, Ingeborg P., fru; **Öhlander**, H. A. G., klockare.

Diakonissor.

Nylander, Anna V. (bostadstel. Stuvsta 3 11); **Söderholm**, Elsa K. (bostadstel. 45 11 80); mottagning: alla vardagar 9—11, församlingshuset, Liljeholmen, Stockholm 9; t. 45 11 28.

Enskede församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Edman, E. A., f. d. överlärare; **Eriksson**, E. G. F., stereotypör; **Johansson**, K. W., reparatör, ordf.; **Lindqvist**, G. R., redaktör, stadsfullm., vice ordf.; **Lysander**, M. L. (Mia), folkskollärarinna; **Månsson**, f. Hjorth, Hanna K., fru; **Setréus**, I. M., kassör.

Suppleanter: **Gau**, H. A., förman; **Horn**, Stina U. M., föreståndarinna; **Karling**, f. Andersson, Ida H., fru; **Lundström**, A. E., snickare.

Fattigvårdssystem (7).

Breden, Ingeborg Ch. (bostadstel. 49 09 40); mottagning: alla vardagar 9—11, Kyrkogårdsvägen 43, Enskede 1; t. 49 29 70.

Distriktsbyrå (I).

Församlingshuset, Liljeholmen, Stockholm
9; t. 45 11 27 och 45 14 00; expeditionstid:
9—11.

Filialbyrå: Kyrkogårdsvägen 43, Enskede 1; t. 49 08 58.

Inspektör (1 kl.) (19).

Sandberg, E. T. G., *tf.*; mottagningstid: 9—11; t. 45 10 51.

Kammarsskrivare (15).

Wagner, K.; t. 45 14 00.

E. o. förste assistenter (XIV).

Dahlgren, f. Huss, Margit; t. 45 11 27; **Hedberg**, E. A., *tf.*; t. 49 08 58.

Assistenter (1 kl.) (12).

Edin, G. M. V.; **Ekberg**, R. S.; **Westermarck**, f. Wolf, Gurli O. E.; t. 45 11 26 och 45 11 29.

E. o. assistenter (1 kl.) (XII).

Jonsson, E. O.; **Nilsson-Müller**, Karna G.; t. 49 29 70; **Dahlin**, S. T. S.; t. 45 11 26 och 45 11 29.

Kontorsskrivare och kassör (9).

Nilsson, R. Anna-Lisa; t. 45 10 32.

Första kontorsbiträde och kassör (7).

Grönkvist, f. Ahlfeldt, H. Margareta; t. 49 08 58.

Ett första kontorsbiträde (7), ett kontorsbiträde (5), ett e. o. kontorsbiträde (V), två vaktmästare.

Distrikt II

(omfattande Högalids församling).

Högalids församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Axi, S. G. E., fängelsedirektör, vice ordf.; **Claesson**, E. L., tjänsteman, ordf.; **Harling**, Anna H. M., f. d. bankkassör; **Hjern**, J. M., registrator; **Johansson**, B. E., ombudsman, kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Lövgren**, f. Eriksson, Hulda T., fru, stadsfullm.; **Palm**, f. Eriksson, E. Wilhelmina, fru.

Suppleanter: **Blomström**, K. G. C., assistent; **Hedin**, W. I., kassör; **Jansson**, M. Viktoria, fröken.

Diakonissor.

Timberg, A. I. Margit (bostadstel. 41 89 80); **Claesson**, Ruth D. C. (bostadstel. 41 89 85); mottagning: alla vardagar 9—10, Hornsgatan 110, Sö.; t. 43 01 00.

Distriktsbyrå (II).

Hornsgatan 110, Sö.; t. 40 13 82; expeditionstid: 9—11.

E. o. inspektör (1 kl.) (XIX).

Östlund, N. E., *tf.*; mottagningstid: 9—11; t. 40 14 06.

Kammarsskrivare (15).

Dahlgren, T. E.; t. 40 14 54.

Förste assistent (14).

Lindell, K. G. A.; t. 40 13 82.

Assisterter (1 kl.) (12).

Blücher, H. K.; t. 40 73 80; Svensson, K. G.; t. 40 50 80; en vakant.

E. o. assisterter (1 kl.) (XII).

Thunblad, Lydia S. E.; t. 40 50 80; Lindqvist, E. V. H.; t. 40 73 80.

Kontorsskrivare och kassör (9).

Lindström, Flossy M.; t. 40 13 82.

Ett *första kontorsbiträde* (7), ett *e. o. kontorsbiträde* (V), ett *e. o. skrivbiträde* (IV), en *vaktmästare*.

Distrikt II A

(omfattande Maria församling).

Maria församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Anderberg, G. H. A., tjänstesekreterare, vice ordf.; Johanson, f. Sjöberg, Emilia K., fru; Karling, K. G., typograf, kassaförvaltare för styrelsens fonder; Kulin, H. V., chaufför, ordf.; Masreliez, Anna M. E., fröken.

Suppleanter: Bjelkerud, G. F., vaktmästare; Blomberg, f. Säberg, A. C. M. (Greta), fru; Carlberg, O. Ch., stationsskrivare.

Diakonissa.

Tydell, Doris M. E. (bostadstel. 40 77 32); mottagning: alla vardagar 9—10, Blecktornsgränd 12, n. b, Sö.; t. 40 47 27.

Distriktsbyrå (II A).

Hornsgatan 52, 1 tr., för hjälpsökande Blecktornsgränd 12, n. b., Sö.; t. 40 47 28; expeditionstid: 9—11.

Inspektör (1 kl.) (19).

Holmberg, F. N. G. R.; mottagningstid: 9—11; t. 40 47 49.

Kammarsskrivare (15).

Rick, F. G. V., tf.; t. 40 47 53.

Förste assistent (14).

Mellin, F. R. E.; t. 40 47 28.

Assisterter (1 kl.) (12).

Blanck, A.; t. 40 47 04; Larsson, C. H., tf.; t. 40 47 07.

E. o. assisterter (1 kl.) (XII).

Garde, f. Karlson, S. Margit; t. 40 47 07; Tegell, F. V.; t. 40 47 04.

Kontorsskrivare och kassör (9).

Handberg, Signe L.; t. 40 29 16.

Ett *första kontorsbiträde* (7), ett *kontorsbiträde* (5), ett *e. o. kontorsbiträde* (V), en *ordningsvakt*.

Distrikt III

(omfattande södra delen av Katarina församling).

Södra Katarina församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Brolin, T. E., kassadirektör; Carlsson, H. T., slöjdlärare, ordf.; Garsten, f. Hesselius, Margit B., fru; Lindberg, W. D., konditor; Qvist, J. K., arbetare, vice ordf.; Svensson, Anna V., tf. e. o. förste biblioteksassistent; Zetterberg, G. R. H., e. o. assistent, kassaförvaltare för styrelsens fonder.

Suppleanter: Delbanco, O. S., disponent; Johansson, G. E., kommunalarbetare; Nilsson, J. A., lagerarbetare.

Diakonissor.

Ekberg, Elma M. K. (bostadstel. 41 38 51); Carlstedt, G. Valborg K. (bostadstel. 40 04 49); mottagning: alla vardagar 9—11, Allhelgonagatan 14, Sö.; t. 40 62 77.

Distriktsbyrå (III).

Allhelgonagatan 14 eller Götgatan 94, Sö.; t. 41 38 13; expeditionstid: 9—11.

E. o. inspektör (1 kl.) (XIX).

Larsson, J. L.; mottagningstid: 9—11; t. 40 08 32.

Kammarsskrivare (15).

Grünberger, S.; t. 40 84 48.

Förste assistent (14).

Blanck, A. V.; t. 41 38 13.

Assisterter (1 kl.) (12).

Sandström, H. S.; Clarholm, A. V.; Söderström, K. H.; t. 40 64 27, 40 65 57.

E. o. assisterter (1 kl.) (XII).

Wennerborg, O. H. I.; Berg, K. G. E.; Rönngren, Hilma K. S.; t. 40 64 27, 40 65 57.

FvN *Kontorsskrivare och kassör* (9).

Dahlgren, Margit S.; t. 40 25 14.

Ett *första kontorsbiträde* (7), två *kontorsbiträden* (5), en *vaktmästare*.

Distrikt IV

(omfattande norra delen av Katarina församling och Sofia församling).

Norra Katarina församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Gyhlenius, J. P., guldsmedsarbetare, kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Johansson**, f. Jansson, Signe O., fru; **Lund**, K. (Stina), fröken, vice ordf.; **Wallman**, F. E. G., montör, ordf.; **Wikland**, f. Roosvall, Dagmar M. V., fru.

Suppleanter: **Holmberg**, J. A., folkskollärare; **Johnselius**, A., e. o. parkinspektör; **Winter**, O. E., mekaniker.

Sofia församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Agvald, R. V., överlärare; **Collini**, f. Wernström, Karin I. A., fru; **Eriksson**, O. H., statistikförare, vice ordf.; **Johansson**, A. J., elektriker, kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Johansson**, K. V., filare, ordf.; **Prawitz**, H. A., byråchef; **Stjernström**, f. Pettersson, Sara E., fru.

Suppleanter: **Andersson**, Margit R. Ch., fröken; **Nyström**, G. H., instrumentmakare; **Rosell**, S. H., banktjänsteman.

Diakonissor.

Persson, Sally M. (bostadstel. 40 00 65); **Dunér**, Astrid E. (bostadstel. 41 59 42); mottagning: alla vardagar 9—11, Erstagatan 32, Sö.; t. 40 10 65.

Distriktsbyrå (IV).

Erstagatan 32—34, Sö.; t. 40 10 57; expeditionstid: 9—11.

Inspektör (1 kl.) (19).

Berg, E. A. G.; mottagningstid: 9—11; t. 40 10 12.

Kammarsskrivare (15).

Öhnell, G. H.; t. 40 10 47.

Förste assistent (14).

Lindblom, S. Hj.; t. 40 10 57.

Assistenter (1 kl.) (12).

Andersson, N. G.; **Malmborg**, S. F. J.; t. 40 10 19, 40 10 50.

E. o. assistenter (1 kl.) (XII).

Öhman, E. E.; **Hellner**, E. Martha, *tf.*; t. 40 10 19, 40 10 50.

Extra assistent (3,480 kr.).

Person, S. S.; t. 40 10 19, 40 10 50.

Kontorsskrivare och kassör (9).

Hedlund, O. W. M. (Wivan); t. 40 25 19.

Ett *första kontorsbiträde* (7), ett *kontorsbiträde* (5), två *e. o. kontorsbiträden* (V), en *vaktmästare*.

Distrikt V

(omfattande St Görans och Bromma församlingar).

S:t Görans församlings fattigvårdsstyrelse.¹⁾

Ledamöter.

Allard, O. E., ingenjör, vice ordf. och kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Creutz**, L., frih., köpman; **Edberg**, f. Janson, W. (Mimmi), fru; **Eén**, O. B. L., föreståndare, ordf.; **Elmgren**, A. H., kanslist; **Ohlsson**, S. E., nattvakt; **Wallén**, A. M. V. (Alli), fröken.

Suppleanter: **Dolk**, N. W. Z., kamrerare; **Nilsson**, O., ingenjör; **Sjöstrand**, G. E., typograf.

Diakonissor.

Nilson, Ester A. K. (bostadstel. 53 18 47); **Wal-lengren**, Anny (bostadstel. 53 42 15); mottagning: alla vardagar 9—11, Ernst Ahlgrens Väg 1, K.; t. 53 75 70.

Bromma församlings fattigvårdsstyrelse.¹⁾

Ledamöter.

Andersson, K. A., grundläggare, ordf.; **Carström**, A. E., spårvägsman; **Johanson**, f. Johansson, Olga A. R., fru; **Kjellgren**, f. Larssén, Elsa E., fru; **Twengström**, A. J., förste aktuarie, stadsfullm., vice ordf.; **Wickman**, f. Johansson, Laura K., fru, kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Wirström**, C. G. A., kassör.

Suppleanter: **Elbe**, A. M., typograf; **Eriksson**, E. S., metallarbetare; **Holmgren**, K. G. V., fabrikör.

¹⁾ S:t Görans församlings fattigvårdsstyrelsens område omfattar även Stora och Lilla Essingen.

Fattigvårdssystrar (7)

(gemensamma för hälsovårds- och fattigvårdsnämnderna).

Nord, A. M. (Greta) (östra distr.) (bostadstel. 25 15 94); mottagning: alla vardagar 9—11, Lövåsvägen 21, Ulvsunda; t. 25 66 40.

Persson, Hilma P. (västra distr.) (bostads- och tjänstetel. 28 30 42); mottagning: alla vardagar 9—11, församlingshuset, Bällsta villastad, Sundbyberg.

Distriktsbyrå (V).

Ernst Ahlgrens Väg 1, K.; t. 53 75 74, 53 75 75; expeditionstid: 9—11.

Filialbyrå: Lövåsvägen 21, Ulvsunda. t. 25 61 58; expeditionstid: 9—11.

Inspektör (1 kl.) (19).

Lövén, N. W.; mottagningstid: 9—11; t. 50 47 60.

Kammarsskrivare (15).

Sundberg, E. D.; t. 53 75 75.

Förste assistenter (14).

Hansson, H. A. S.; t. 53 75 74; **Mathson, A. I. M.**, *tf.*; t. 25 61 58.

Assisterer (1 kl.) (12).

Eriksson, S.; t. 53 75 75; **Söderlind, H. A.**; t. 53 75 72; **Florin, f.** Fredriksson, Birgit E., *tf.*; t. 53 75 72; **Rahm, A. E. M.**, *tf.*; t. 53 75 71; **Ljungdahl-Morin, Irma E.**, fru, *tf.*; t. 25 16 09.

E. o. assistenter (1 kl.) (XII).

Billing, K. M.; t. 25 16 09; **Åmark, F. R.**; t. 53 75 71.

Kontorsskrivare och kassör (9).

Engberg, A. Vera E.; t. 53 93 07.

Första kontorsbiträde och kassör (7).

Larsson, Brita M.; t. 25 61 58.

Ett första kontorsbiträde (7), ett e. o. kontorsbiträde (V), ett e. o. skrivbiträde (IV), en ordningsvakt, en vaktmästare.

Distrikt VI

(omfattande Gustav Vasa, Mattens och Adolf Fredriks församlingar).

Gustav Vasa församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Bjurström, O. V., linjeförman, kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Hallström, K. L. F.**, tjänsteman, ordf.; **Holmberg, Agnes V.**, kontorsskrivare; **Hybbinette, N. F.**, förste in-

genjör, vice ordf.; **Ohlsson, f.** Augustdotter, Elin C., fru.

Suppleanter: **Borgström, F. R.**, målarmästare; **Lundfors, H.**, posttjänsteman; **Sundberg, R. E. K.** (Stina), fröken.

Diakonissa.

Olson, J. (Nanna) (bostadstel. 30 96 39); mottagning: alla vardagar 9—10, Surbrunnsgatan 61, *Va.*; t. 32 53 92.

Matteus församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Danielsson, f. Ahlstrand, H. M. (Stina), fru, kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Eriksson, E. G.**, pianoarbetare; **Holmblad, R. A.**, direktör; **Karlén, f.** Ullman, Anna M. L., fru; **Lindholm, C. E.**, förste kontrollör, vice ordf.; **Nilsson, f.** Gäfvert, Ingegärd, A. M., föreståndarinna; **Söderholm, A. H.**, förste kontorist, ordf.

Suppleanter: **Borg, C. H.**, svarvare; **Fries, N. O. E.**, järnvägstjänsteman; **Karlsson, f.** Sundberg, Elsa J., fru.

Diakonissor.

Djurson, E. L. (Lisa) (bostadstel. 33 46 36); **Larsson, A. K.** (Amy) (bostadstel. 33 75 58); mottagning: alla vardagar 9—10, Birkagatan 30, *Va.*; t. 33 55 11.

Adolf Fredriks församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Carlson, C. G., fabrikör, vice ordf. och kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Ingman, E. A.**, kontorsskrivare; **Törnqvist, f.** Karlsson, Gerda T., fru; **Wallén, O. A.**, spårvägsman; **Åhrberg, F. A. L.**, typograf, ordf. **Suppleanter:** **Eriksson, D. P. N.**, förtroendemän; **Hjelm, C. A.**, järnvägstjänsteman; **Lagergren, Maria S. V.**, fröken.

Diakonissa.

Forsberg, Anna M. (bostadstel. 10 88 38); mottagning: alla vardagar 9—10, Kammakargatan 13, *C.*; t. 10 42 37.

Distriktsbyrå (VI).

Surbrunnsgatan 61. Va.; t. 32 48 03, 32 48 57; expeditionstid: 9—11.

Inspektör (1 kl.) (19).

Thurberg, G. O.; mottagningstid: 9—11; t. 32 48 05.

FvN

Kammarsskrivare (15).

Werndahl, G. W.; t. 32 48 33.

E. o. förste assistent (XIV).

Eklund, f. von Bahr, Sigrid G. E.; t. 32 48 57.

Assistenten (1 kl.) (12).

Andersson, K. J. G.; t. 32 48 37; Bölling, J. G.; t. 32 48 03; Morin, C.-A.; t. 32 48 03; Lindström, J. F.; t. 31 47 84; Fransson, Annie L. G.; t. 32 48 37.

Extra assistent (4,872 kr.).

Saloman, A. C. J.; t. 31 47 84.

Kontorsskrivare och kassör (9).

Malmström, f. Johansson, L. Ingeborg; t. 32 48 03.

Ett *första kontorsbiträde* (7), ett *e. o. kontorsbiträde* (V), ett *e. o. skrivbiträde* (IV), ett *extra skrivbiträde* (2,040 kr.), en *vaktmästare*.

Distrikt VII

(omfattande Kungsholms, Klara och Storkyrkans församlingar).

Kungsholms församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Bengtsberg, M. Adèle, bokbinderiarbeterska; Bergh, J. T. A., läroverksadjunkt, kassaförvaltare för styrelsens fonder; Hellström, f. Lind, E. A. Ingrid, fru, vice kassaförvaltare för styrelsens fonder; Holm, J. A., vaktmästare, vice ordf.; Karlsson, A. F., järnarbetare, ordf.

Suppleanter: Emtell, H. A., ingenjör; Qvarfordt, f. Svensson, Hedvig A. K., fru; Söderlund, C. H., järnarbetare.

Diakonissa.

Björklund, Ida S. (bostadstel. 50 01 22); mottagning: alla vardagar 9—10, Bergsgatan 3, n. b., K.; t. 50 00 41.

Klara församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Erikson, K. M., vaktmästare, kassaförvaltare för styrelsens fonder; Martin, L. G. M., advokat, ordf.; Rung, K. A. R., mäkklare; Stark, f. Dahlqvist, A. Anna L., fru; Stark, V. M. A., maskinist, vice ordf.

Suppleanter: Hintze, P. R., typograf; Waldt, J. A., advokat; Westerdahl, E. A., direktör.

Diakonissa.

Ralf, Hanna F. (bostadstel. 21 38 43); mottagning: alla vardagar 9—10, Herkulesgatan 24, C.; t. 11 31 64.

Storkyrkoförsamlingens fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Eklund, J. O., specerihandlare, kassaförvaltare för styrelsens fonder; Johansson, G. A., hamnarbetare; Olsson, A. E., hamnarbetare; Winberg, K. A., förste expeditions-vakt, ordf.; Wiström, K. O. F., konditor, vice ordf.

Suppleanter: Nyselius, f. Ågren, D. E. (Betty), fru; Thurnell, f. Jansson, Agda M. V., fru; Winblad, E. H., handlande.

Diakonissa.

Ralf, Hanna F. (gemensam med Klara församlings fattigvårdsstyrelse; ang. mottagningstid se ovan).

Distriktsbyrå (VII).

Herkulesgatan 24, C.; t. 20 25 05; expeditionstid: 9—11.

Inspektör (1 kl.) (19).

Claësson, P. J.; mottagningstid: 9—11; t. 20 23 30.

Kammarsskrivare (15).

Söderlindh, C. A. F.; t. 20 25 40.

Förste assistent (14).

Linné, R. Maria A.; t. 20 25 05.

Assistent (1 kl.) (12).

Blom, Y. N. L.; t. 20 23 25.

E. o. assistenter (1 kl.) (XII).

Notini, T. E.; Collander, B. A. R.; Johansson, G. J. H.; Westlund, f. Lindqvist, D. A. Margareta; t. 20 23 25, 20 24 50, 20 92 12.

Kontorsskrivare och kassör (9).

Sundén, Rut A. S.; t. 20 82 32.

Ett *första kontorsbiträde* (7), ett *kontorsbiträde* (5), ett *e. o. kontorsbiträde* (V), en *vaktmästare*.

Distrikt VIII

(omfattande Jakobs, Johannes, Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars församlingar).

Jakobs och Johannes församlingars
fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Kleman, f. Pettersson, Dagny A. L., fru, kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Kock**, f. Wiik, Elsa M., fru; **Lundkvist**, F., järnsvarvare, ordf.; **Nilsson**, A. H. E., reparatör, vice ordf.; **Tjulander**, Hj. A., spårvägsman.

Suppleanter: **Anderson**, f. Ekström, Ewy C., fru; **Eriksson**, E. J. G., tjänsteman; **Mattsson**, A. E., timmerman.

Diakonissa.

Ericsson, Karin I. (bostadstel. 20 43 37); mottagning: alla vardagar 9—10, Brunngatan 18, C.; t. 10 27 29.

Engelbrekts församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Erikson, E., reseffektmakare, vice ordf.; **Fürstenberg**, f. Jacobsson, Mary B., fru, kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Johansson**, f. Nilsson, J. V. E. (Thora), fru, stadsfullm.; **Kylberg**, G., komminister; **Lundh**, E. V. R., ombudsman; **Nyberg**, C. J. F., montör; **Åkerman**, G. A., kansliråd, ordf.

Suppleanter: **Hed**, K. A., grovarbetare; **Jacobson**, Signe F., fröken; **Wettergren**, G. A., eldare.

Diakonissa.

Ahlin, Elly P. (bostadstel. 20 07 43); mottagning: alla vardagar 9—10, Sturegatan 62, Ö.; t. 62 03 40.

Hedvig Eleonora församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Anderson, C. H., boktryckare; **Bergendahl**, A., f. d. kontorschef, ordf. och kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Carlberg**, Hilda A., fröken; **Carlstedt**, P., fabrikör, vice ordf.; **Gustafsson**, J. F., vaktmästare.

Suppleanter: **Erdmann**, f. Malm, E. K. G. (Gertie), fru; **Löf**, G. O. L., typograf; **Sundholm**, K. L., förste postiljon.

Diakonissa.

FvN

Jonasson, Anna E. K. (bostadstel. 60 04 75); mottagning: alla vardagar 9—10, Sturegatan 62, Ö.; t. 62 03 40.

Oscars församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Andersson, A. F., skomakare, vice ordf.; **Andersson**, E. A. B., rustmästare; **Möller**, f. Rietz, Ingegerd, fru; **Ohlsson**, A. O., förste kontorist; **Wedberg**, Ebba Ch., fröken, ordf. och kassaförvaltare för styrelsens fonder.

Suppleanter: **Herlitz**, Ingeborg, försäkrings-tjänsteman, stadsfullm.; **Olsson**, Dagny, förste amanuens; **Warelius**, K. G. S., kamrerare.

Diakonissa.

Ahlstedt, Anna E. (bostadstel. 62 07 24); mottagning: alla vardagar 9—10, Banérgatan 23, Ö.; t. 61 30 25.

Distriktsbyrå (VIII).

Sturegatan 62, Ö.; t. 60 71 42, 62 03 35; expeditionstid: 9—11.

Inspektör (1 kl.) (19).

Fredriksson, K. G. A.; mottagningstid 9—11; t. 60 71 26.

Kammarskrivare (15).

Gummesson, G. A.; t. 60 70 72.

Förste assistent (14).

Norén, A. S.; t. 60 71 42.

Assistent (1 kl.) (12).

Blomqvist, E. R. V.; t. 62 50 26; **Hagenby**, H. M. E.; **Egnér**, Ellen I., tf.; t. 60 71 32.

E. o. assistenter (1 kl.) (XII).

Weidenhielm, E. G. R.; **Zederroth**, S. V.; t. 60 71 28; **Frivall**, P. H., tf.; t. 60 71 32.

Kontorsskrivare och kassör (9).

Södergren, Wera F. E.; t. 60 03 35.

Ett första kontorsbiträde (7), två e. o. kontorsbiträden (V), ett e. o. skrivbiträde (IV), en vaktmästare.

FvN Fattigvårdsnämndens och arbetslöshetskommitténs gemensamma hjälpororganisation för arbetslösa.

Med anledning av den omkring årsskiftet 1932/1933 starkt ökade omfattningen av understödsverksamheten, i synnerhet i fråga om arbetslösa, framlade den av stadskollegiet tillsatta kommittén för utredning av understödsfrågor (se sid. 337) ett förslag till omorganisation av stadens hjälpverksamhet för arbetslösa, som godkändes av stadsfullmäktige den 23 jan. 1933 och som, efter fastställelse av nödig reglementsändring av överståthållarämbetet, trädde i kraft den 1 mars 1933 för att gälla tills vidare till den 1 juli 1934. Enligt beslut den 18 juni 1934 har giltighetstiden utsträckt tills vidare även för tiden efter den 1 juli 1934. Organisationen innebär i huvudsak, att samtliga fattigvårdsstyrelser och hittillsvarande distriktsbyråer äro befriade från det i reglementet för fattigvården i Stockholms stad innefattade åliggande att mottaga och bereda ansökningar om fattigvård eller annat understöd åt arbetslösa personer, som äro ofrivilligt arbetslösa (jfr nedan). Sådana ansökningar skola i stället mottagas å särskilda för bland annat detta ändamål inrättade s. k. arbetslöshetsbyråer och därifrån omedelbart vidareändas till en central expedition. Arbetslöshetsbyråerna, understödsavdelningen samt register- och utredningsavdelningen äro gemensamma för fattigvårdsnämnden och arbetslöshetskommittén.

För den händelse det genom ansökningens beredning visats, att sökanden är arbetslös och ofrivilligt arbetslös, tillkommer det arbetslöshetskommittén att fatta beslut angående understöd m. m. enligt gällande kungörelse angående statsbidrag till arbetslöshetshjälp eller, därest sådan hjälp ej kan beviljas, fattigvårdsnämndens delegerade för understödsärenden att omedelbart, utan att yttrande inhämtats av vederbörande fattigvårdsstyrelse, fatta beslut enligt gällande författningar angående fattigvård eller annat understöd.

För den händelse det visats, att sökanden är oförmögen till arbete, skall ansökningen snarast möjligt överlämnas till fattigvårdsnämndens vederbörande distriktsbyrå för beredning och beslut i den ordning reglementet för fattigvården föreskriver.

Författningar m. m. Reglemente för fattigvården i Stockholm, antaget av SF 14 sept. 1931 och fastställt av ÖA 28 nov. 1931, med provisoriskt tillägg, antaget av SF 23 jan. 1933 och fastställt av ÖA 9 febr. 1933 samt förlängt genom SF:s beslut 18 juni 1934, som fastställdes av ÖA 14 juli 1934. ÖA:s beslut 13 febr. 1933 och 9 aug. 1934 ang. särskild ordning för mottagande och beredande av ansökningar om fattigvård och annat understöd åt arbetslösa. K. kung. 30 juni 1934 ang. statlig och statsunderstödd hjälpverksamhet vid ar-

betslöshet, med ändr. Av statens arbetslöshetskommision meddelade råd och anvisningar rörande hjälpverksamheten för arbetslösa.

Expedition.

Munkbrogatan 2, St.; t. 23 42 60; expeditionstid: 9—15.

Expeditionen står under omedelbar ledning av direktören hos arbetslöshetskommittén. Expeditionen är uppdelad på arbetslöshetsbyråernas centrala expedition, understödsavdelningen samt register- och utredningsavdelningen. Såsom kameralavdelning fungerar arbetslöshetskommitténs motsvarande avdelning.

Direktör.

Helin, M. S.

Beträffande expedition, arbetslöshetsbyråer och personal hänvisas till sid. 204.

Stockholms stads fattigvårdsanstalter.

Enligt av stadsfullmäktige godkända grunder för den fattigvårdsnämnden underställda anstaltsvärden för vuxna bör anstaltens klientel fördelas på så sätt att medellösa, orkeslösa åldringar sammanföras å ålderdomshem, medellösa personer med någon arbetsförmåga å försörjningshem och medellösa, som äro i behov av mera varaktigt sjukvård, å vårdhem. För bl. a. medellösa personer, som sakna bostad, finnas asylor för husvilla. Inom ett vårdhem (Stureby) har inrättats en vårdavdelning, vilken godkänts såsom hem för kroniskt sjuka. För omhändertagande av försuimliga försörjningspliktiga har nämnden tvenne arbetshem att tillgå. Till stadens fattigvårdsanstalter höra även sinnesslösanstalten Åkeshov samt Lamms hem för behövande blinda, vilka stå under särskilda styrelser. Vid den sistnämnda anstalten är värden dock ej att hänföra till fattigvårdsunderstöd.

Fattigvårdsdirektören är chef för fattigvårdsanstalterna med biträde av intendenten.

Upphandlingen av förnödenheter för anstaltens räkning ankommer på särskilda delegerade för upphandlingsärenden, vilka årligen utses av fattigvårdsnämnden till ett antal av minst tre och högst fem ledamöter jämte två eller tre suppleanter. Ärendena beredas och fördragas inför upphandlingsdelegerade av intendenten, som även är delegerades sekreterare.

Ansökningar om inträde å fattigvårdsnämndens anstalter skola behandlas av delegerade för understödsärenden (se sid. 179) utom ifråga om Lamms hem för behövande blinda (se sid. 196).

Reglementen m. m. Reglemente för Stockholms stads fattigvårdsanstalter, fastställt av fattigvårdsnämnden 22 nov. 1932. Instruktion för Stockholms stads fattigvårdsnämndens anstaltsde-

legerade, fastställt av fattigvårdsnämnden 22 nov. 1932. K. kung. 27 juni 1927 ang. statsbidrag till uppförande eller inrättande av hem för kroniskt sjuka, med ändr. K. kung. 27 juni 1927 ang. statsbidrag till driftkostnaderna vid hem för kroniskt sjuka. Reglemente för de vid Stockholms stads fattigvårdsanstalter anställda befattningshavare, vilkas löneförhållanden regleras genom kollektivavtal, fastställt av fattigvårdsnämnden 26 nov. 1935, 5 maj 1936 och 7 febr. 1939. Kollektivavtal och specialbestämmelser ang. löneförhållanden för sköterske- och baderskebiträden, arbets-, köks-, tvätt- och städerskepersonal vid fattigvårdsanstalterna, gällande från 1 jan. 1939.

Anstaltsdelegerade.

Anstaltsdelegerade hava till huvudsaklig uppgift att med uppmärksamhet följa förvaltningen av de anstalter, som sortera direkt under fattigvårdsnämnden.

Hermansson, K. T. E., vaktmästare, stadsfullm., ordf.; **Levin, f. Kaijser, Gerd, fru**, vice ordf.; **Mogård, J. A. B.**, kyrkoherde, stadsfullm.; **Wahlbärj, J.**, ackvisitör, stadsfullm.; **Åkesson, Anna J.**, folkskollärarinna, stadsfullm.
Suppleanter: **Carlsson, H. T.**, slöjdlärare; **Ewerlöf, f. Löwenadler, Elsa H. E. J.**, fru; **Åstrand, N.**, kemigraf, stadsfullm.

Delegerade för upphandlingsärenden.

Ewerlöf, f. Löwenadler, Elsa H. E. J., fru, vice ordf.; **Hermansson, K. T. E.**, vaktmästare, stadsfullm., ordf.; **Ljungberg, I.**, e. o. vice vörd.
Suppleanter: **Ström, f. Hånes, Hildegard A.**, fru, stadsfullm.; **Åkesson, Anna J.**, folkskollärarinna, stadsfullm.

Stockholms stads ålderdomshem.

Ålderdomshemmen hava till ändamål att till vård och underhåll emottaga sådana till Stockholms kommun hörande nödställda, som i följd av hög ålder, bräcklighet eller annan fortfarande anledning äro i behov av ständig hjälp och genom hedrandeandel gjort sig förtjänta att intagas å sådant hem. Intagning å hemmen sker efter remiss från fattigvårdsnämndens delegerade för understödsärenden.

Fattigvårdsnämnden antager för hemmen syssloman samt andra erforderliga biträden utom i vad avser den avtalsenligt avlönade personalen, vilken antages av fattigvårdsdirektören.

Sabbatsbergs ålderdomshem.

Torsgatan 32, Va. (postgirokonto nr 100031); t. 33 56 06, 33 84 46; expeditiionstid: 9—16 (lördagar 9—14).

Sabbatsbergs ålderdomshem har f. n. 580 platser, därav 330 avsedda för män och 250 för kvinnor.

Å staten för Sabbatsbergs ålderdomshem har jämväl uppförts ålderdomshemmet i Bromma (se nedan).

Stat år 1939 (för Sabbatsbergs ålderdomshem jämte ålderdomshemmet i Bromma). Utgifter: 837,931 kr.; inkomster: 86,730 kr.

Syssloman (2 kl.) (20).

Valdén, G. F.; träffas säkrast måndagar, onsdagar och lördagar 9,80—11.

Kontorsassistent (13).

Lindberg, K. G.

Ett första kontorsbiträde (7), en extra kontorsskrivare (2,940 kr.), ett extra kontorsbiträde (2,220 kr.).

Predikant (2,280 kr.).

Lund, B. A., komminister i Gustav Vasa förs.

En organist och försångare (570 kr.).

Läkare (4,560 kr.).

Erlandsson, S. G. G.

En maskinist (3 kl.) (12), en förråds-mästare (3 kl.) (9), två vaktmästare (1 kl.) (8), två eldare (6), en e. o. portvakt (2 kl.) (11), en e. o. hantverkare (VII), en köksförestånderska (2 kl.) (8), två sjukvårdsförestånderskor (7), två biträdande köksförestånderskor (2 kl.) (6), två biträdande sjukvårdsförestånderskor (4), tjugusju vårdarinnor (2 kl.) (3), åtta e. o. vårdarinnor (2 kl.) (III), en baderska (3), tre extra sjuksköterskor (2,712—2,664 kr.), en extra vårdarinna (2,028 kr.). — Två eldare (2 c), en kokerska (1 c), två första biträden (1 b), ett matsalsbiträde (1 b), sju köksbiträden (1 a), sju sköterskebiträden (1 a).

Ålderdomshemmet i Bromma.

Nära Bromma kyrka (postadress: Ängby); t. Bromma kyrka 59.

Hemmet har 37 platser, därav 24 för män och 13 för kvinnor.

Syssloman.

Se ovan under Sabbatsbergs ålderdomshem.

En predikant (240 kr.).

Föreståndarinna (2 kl.) (7).

Törn, Adèle I. E.

En kokerska (1 c), ett första biträde (1 b), ett arbetsbiträde (1 a).

Gammelbyns ålderdomshem.

Postadress: Stureby (postgirokonto nr 55406); t. 49 25 00 (växel); expeditiionstid: å sysslomanskantoret 9—15 (lördagar 9—12).

FvN

Hemmet är anordnat enligt s. k. kolonisystem, d. v. s. med ett antal friliggande byggnader, grupperade omkring en ekonomibyggnad med kök, matsalar, en mindre sjukavdelning m. m. Första utbyggnaden omfattar, förutom ekonomibyggnad, 9 älderdomshemsbyggnader. I varje byggnad, som består av två våningar, äro inredda cirka 15 rum, avsedda för en eller två personer. Därjämte finnas i varje byggnad dagrum, kaffekök och badrum. Då hemmets syfte är att bereda ett verkligt hem för friska äldringar, har man här frångått systemet med stora salar. Förvaltningen är gemensam med vårdhemmet Stureby.

Hemmet har plats för 260 äldringar.

Stat år 1939. Utgifter: 263,720 kr.; inkomster: 24,685 kr.

Syssloman.

Larsson, E. H. (se även under vårdhemmet Stureby); träffas å vårdhemmet Stureby (kontoret) vardagar säkrast 9—11.

Predikant.

Waller, S. Å. A., pastorsadjunkt i Enskede förs.

Läkare.

Grahn, K. E., Westberg, F. G. O. (se även under vårdhemmet Stureby).

Föreståndarinna (1 kl.) (8).

Horn, Stina U. M.

En vaktmästare (1 kl.) (8), en biträdande föreståndarinna (4), sju vårdarinnor (2 kl.) (3), två e. o. vårdarinnor (2 kl.) (III), en portvakt (1,020 kr.). — En eldare (2 c), en gårdskarl (2 a), fem sköterskebiträden (1 a).

Rosenlunds älderdomshem.

Skånegatan 1, Sö. (postgirokonto nr 153628); t. 43 04 09, 43 11 06; expeditionstid: 9—16 (lördagar 9—14).

Rosenlunds älderdomshem är numera i huvudsak inrättat till vårdhem med plats för 516 patienter (därav 290 manliga och 226 kvinnliga). Antalet älderdomshemsplatser utgör 292 (150 avsedda för män och 142 för kvinnor).

Å samma stat som Rosenlunds älderdomshem äro jämväl uppförda guldbrölloppshemmet och älderdomshemmet i Skarpnäck (se vidare nedan).

Instruktion. Instruktion för predikanten 14 juni 1888.

Stat år 1939 (för Rosenlunds älderdomshem jämte guldbrölloppshemmet samt älderdomshemmet i Skarpnäck). Utgifter: 1,442,450 kr.; inkomster: 186,500 kr.

Syssloman (2 kl.) (20).

Biltberg, C. H.; träffas säkrast 9—11.

Kontorsassistent (13).

Löfroth, A. E. (Lisbet).

Ett första kontorsbiträde (7).

Predikant (2,280 kr.).

Lundberg, P. I., kyrkoadjunkt i Högalids förs.

En organist och försångare (570 kr.).

Läkare (7,380 kr.).

Værnéus, A. G.

En maskinist (2 kl.) (13), en förråds-mästare (3 kl.) (9), en vaktmästare (1 kl.) (8), en vaktmästare (7), en hantverkare (7), tre eldare (6), fyra sjukvårdsförestånderskor (7), tre sjuksköterskor (6), två e. o. sjuksköterskor (VI), en köksförestånderska (2 kl.) (8), en biträdande köksförestånderska (2 kl.) (6), en tvättförestånderska (4), en biträdande sjukvårdsförestånderska (4), nio vårdarinnor (2 kl.) (3), tio e. o. vårdarinnor (2 kl.) (III), två extra sjuksköterskor (2,664 kr.). — Tre eldare (2 c), en första kokerska (1 d), fyra kokerskor (1 c), ett matsalsbiträde (1 b), fyrtio sköterskebiträden (1 a), två baderskebiträden (1 a), tretton köksbiträden (1 a), elva städerskor (1 a), ett tvättbiträde (1 a).

Oscars och Sofias guldbrölloppshem för äldriga makar (guldbrölloppshemmet).

Skånegatan 1, Sö.; t. 40 73 09.

Hemmet, som upprättats med anledning av konung Oscar II:s och drottning Sofias guldbröllop, är avsett till beredande av ett hem för fattiga älderstigna makar. Det har plats för 80 par äldringar.

Syssloman.

Se ovan under Rosenlunds älderdomshem.

Läkare.

Se ovan under Rosenlunds älderdomshem.

En sjukvårdsförestånderska (7), en biträdande sjukvårdsförestånderska (4), en e. o. vårdarinna (2 kl.) (III), tre sköterskebiträden (1 a), en städerska (1 a).

Älderdomshemmet i Skarpnäck.

Skarpnäck, Enskede 2; t. 49 20 08.

Hemmet har 52 platser, varav 40 för män och 12 för kvinnor.

Syssloman.

Se ovan under Rosenlunds älderdomshem.

Läkare (570 kr.).

Ericsson, V. A.

E. o. föreståndarinna (2 kl.) (VII).

Håkanson, H. Cecilia.

Två *första biträden* (1 b), ett *köksbiträde* (1 a), en *städerska* (1 a).

Vårdhemmet Högalid.

Maria Ban- och Wollmar Yckullsgatorna, Sö. (postgirokonto nr 2439); t. 23 25 70 (växel); expeditionstid: 9—15 (lördagar samt juni—aug. alla dagar 9—14).

Vårdhemmet Högalid har 1,068 platser för män, varav 740 å försörjningsavdelningen och 328 å vårdhemsavdelningen.

Å hemmets försörjningsavdelning intagas dels i någon mån arbetsföra män, vilka äro i behov av anstaltsvård, men ej lämpligen böra vårdas å kommunens andra fattigvårdsanstalter, dels nödstillda, kommunen tillhörande arbetsföra personer, som sakna stadigt hemvist och önska att intagas å vårdhemmet, dels slutligen även välfredade, avskedade militärer, som tillhört manskapet vid värvad trupp samt inom kommunen finnas vara i behov av fattigvård; dessa utöfra en särskild underavdelning, kallad militäravdelningen.

Å försörjningsavdelningen intagna personer äro skyldiga att efter sin förmåga förrätta det arbete inom anstalten, som av syssломannen dem anvisas. Arbetet består huvudsakligast av vedsågning, utearbeten, bakning, tvätt, mangling, skomakeri, skrädderi, snickeri m. m. Även tillredes mat och bakas bröd för de av allmänna fattigvården bespåsade inom vissa stadens territoriella församlingar.

Å hemmets vårdavdelning intagas endast sådana män, som äro i behov av vård men icke av sjukhusvård. Vårdhemmets läkare beslutar i sista hand angående intagning å vårdhemsavdelningen.

Å vårdhemmet mottagas ej personer, som på grund av kropps- eller sinnessjukdom kräva särskild vård och tillsyn, ej heller den, som ej fyllt 18 år. Intagning sker allenast efter remiss av fattigvårdsdirektören på fattigvårdsnämndens delegerades för understödsärenden vägnar.

Under samma förvaltning som vårdhemmet Högalid står jämväl försörjningshemmet vid Årsta (se nedan).

Stat år 1939. Utgifter: 1,532,262 kr.; inkomster: 672,993 kr.

Syssloman (1 kl.) (21).

Silfversparre, C. G. C:son.

Förste kammarsskrivare (17).

Ahlner, K. G.

Läkare (7,380 kr.).

Höglund, G.

Predikant (1,620 kr.).

Alner, Hj. P., komminister i Högalids förs.

En *organist* och *försångare* (570 kr.).

Kammarsskrivare och kassör (15).

Folkving, A.

Kontorsassistenter (13).

Johansson, V. E.; Uddén, A. E.; Ekblom, G. E. G.; Sörenstam, A. I.

Ett *kontorsbiträde* (5), ett *e. o. kontorsbiträde* (V).

Maskinist (1 kl.) (14)

(för verkmästargöromål 690 kr.).

Petersson, K. I.

En *biträdande maskinist* (1 kl.) (12), två *biträdande maskinister* (2 kl.) (11), fem *arbetsföreståndare* (11), en *arbetsförmän* (9), tolv *vaktmästare* (1 kl.) (8), tre *automobilförare* (7), en *extra biträdande bagarmästare* (3,444 kr.), en *extra hantverkare* (2,988 kr.), en *barberare* (2,880 kr.), en *köksförestånderska* (2 kl.) (8), en *sjukvårdsförestånderska* (7), fyra *sjuksköterskor* (6), två *e. o. sjuksköterskor* (VI), en *extra sjuksköterska* (2,664 kr.), fyra *assistentköterskor* (2,580 kr.), en *tvättförestånderska* (1 kl.) (7), två *biträdande köksförestånderskor* (2 kl.) (6), två *biträdande tvättförestånderskor* (2 kl.) (4). — Fyra *automobilförare* (2 c), en *första kokerska* (1 d), tre *kokerskor* (1 c), två *matsalsbiträden* (1 b), ett *första biträde* (1 b), en *strykerska* (1 b), tjugo-sju *sköterskebiträden* (1 a), två *baderskebiträden* (1 a), fyra *köksbiträden* (1 a), tolv *städerskor* (1 a), två *tvättbiträden* (1 a).

Försörjningshemmet vid Årsta.

Årsta, Liljeholmen, Stockholm 9; t. 45 1020.

Hemmet har plats för 50 män.

Syssloman.

Se ovan under vårdhemmet Högalid.

Läkare.

Se ovan under vårdhemmet Högalid.

En *vaktmästare* (1 kl.) (8), två *extra vaktmästare* (3,060 kr.) (därav en vakant), en *extra sjuksköterska* (vakant). — En *kokerska* (1 c) (vakant), två *köksbiträden* (1 a).

FvN

Vårdhemmet Stureby.

Postadress: Stureby (postgirokontonr 55406); t. 49 25 00 (växel); expeditionstid: å sysslomanskontoret 9—15 (lördagar 9—12).

Besökstid: söndagar, tisdagar, torsdagar och lördagar 13—15.

Vårdhemmet Stureby, som fullbordades och togs i bruk i början av år 1936, har 710 platser, varav 374 för försörjningsklientel samt 336 platser för vårdhems-klientel. Av dessa senare platser äro 287 godkända som sjukplatser, anordnade i enlighet med k. kung. den 27 juni 1927 angående statsbidrag till uppförande eller inrättande av hem för kroniskt sjuka. Statsbidrag utgår till driftskostnaderna.

Å avdelningen för kroniskt sjuka, som är avsedd för patienter från Stockholms stad, intagas obotligt eller svårbotligt kroppssjuka, vilka äro i behov av sjukhusvård, och därför icke lämpligen kunna vårdas å allmän fattigvårdsanstalt men vilkas tillstånd icke berättigar till och vilka icke heller kunna erhålla den särskilda vård, för vilken lasarett samt därmed jämförliga anstalter äro avsedda. Intagning sker efter överläkarens hörande och remiss av fattigvårdsdirektören på fattigvårdsnämndens delegerades för understödsärenden vägnar.

Å hemsförsörjningsavdelning intagas i någon mån arbetsföra män och kvinnor, vilka äro i behov av anstaltsvård men ej lämpligen böra vårdas å kommunens andra fattigvårdsanstalter.

Å försörjningsavdelningen intagna personer äro skyldiga att efter sin förmåga förrätta det arbete, som av sysslomannen dem anvisas. Arbetet består huvudsakligast av trädgårdsarbete, tvätt, vävning, kvastbindning, snickeri, skomakeri m. m.

Stat år 1939. Utgifter: 1,298,114 kr. (däruv att täckas med lånemedel 33,000 kr.); inkomster 394,095 kr. (däruv statsbidrag 91,300 kr.).

Syssloman (1 kl.) (21).

Larsson, E. H.; träffas vardagar säkrast 9—11.

Kontorsassistent (13).

Nilsson, H. V.

Husmoder (1 kl.) (9).

Johansson, Kerstin M.

Överläkare (21).

Grahn, K. E. (förordn. t. o. m. ³¹/₁₂ 1945); mottagningstid: vardagar 9,30—10,30.

Förste underläkare (8,040 kr.).

Westberg, F. G. O.; Cederström, C. J. F.

Röntgenläkare (5,100 kr.).

Jönsson, N. G.

Obducent och patolog (4,560 kr.).

Ringertz, N. O. E.

Predikant (1,620 kr.).

Waller, S. Å. A., pastorsadjunkt i Enskedé förs.

Organist (570 kr.).

Spalckhaver, A. C. V. H.

Maskinist (1 kl.) (14).

Dahlquist, J. V.

En biträdande maskinist (1 kl.) (12), en kontorsskrivare (9), ett första kontorsbiträde (7), ett extra första kontorsbiträde (2,760 kr.), ett e. o. kontorsbiträde (V), en arbetsföreståndare (11), en e. o. arbetsförestånderska (VI), en köksförestånderska (2 kl.) (8), fyra vaktmästare (1 kl.) (8), tre e. o. vaktmästare (2 kl.) (VI), en extra vaktmästare (3,360 kr.), en e. o. arbetsförmän (IX), en extra reparatör, en automobilförare (7), en tvättförestånderska (1 kl.) (7), fyra sjuksköterskor (6), åtta e. o. sjuksköterskor (VI), en extra röntgensköterska (2,880 kr.), en extra laboratoriesköterska (2,664 kr.), tolv assistentsköterskor (2,820—2,580 kr.), ett extra biträde å röntgenavdelningen (2,628 kr.), två biträdande föreståndarinnor (4; nuv. inneh. åtnjuta avlöning enl. lönegrupp 6), en biträdande köksförestånderska (2 kl.) (6), en biträdande tvättförestånderska (2 kl.) (4), en barberare (3,600 kr.), en e. o. telefonist (IV). — Åttio sköterskebiträden (1 a), två städerskor (1 a), fem tvättbiträden (1 a), fyra baderskebiträden (1 a), fjorton köksbiträden (1 a), två strykerskor (1 b), nio matsalsbiträden (1 b), en första kokerska (1 d), två kokerskor (1 c), fyra eldare (2 c).

Stadens asyler för husvillla samt de mindre vårdhemmen.

Expeditionen.

Sabbatsbergs ålderdomshem; Torsgatan 32, Va. (postgirokontonr 100031); t. 33 56 06, 33 84 46; expeditionstid: 9—16 (lördagar 9—14).

Asylerna för husvillla ävensom de s. k. mindre vårdhemmen stå under gemensam förvaltning. Närmaste uppsikten över och vården av dessa anstalter handhaves av sysslomannen vid Sabbatsbergs ålderdomshem.

Syssloman.

Se under Sabbatsbergs ålderdomshem.

Stadens asyl för husvilla.

Asylerna för husvilla (barnasyl samt upptagningshärbarge) hava till ändamål att bereda tillfalligt skydd åt medellösa eller mindre bemedlade personer, som (särskilt vid flyttningstider) äro i saknad av bostad, företrädesvis sådana, som tillhöra Stockholms kommun. Intagning å barnasynen sker efter remiss av fattigvårdsdirektören på fattigvårdsnämndens delegerades för understödsärenden vägnar och å upptagningshärbarget efter remiss av utredningsavdelningen vid fattigvårdsnämndens och arbetslöshetskommitténs gemensamma hjälpgorganisation för arbetslösa (se sid. 181 och 205).

Å staten för asylerna för husvilla finnes jämförbart uppfört anslag till daghärbargen.

Stat år 1939. Utgifter: 213,528 kr.; inkomster: 13,250 kr.

Barnasynen vid Åsögatan 44, Sö.

Tel. 41 58 66.

Asynen, som är avsedd för mödrar med barn, har 60 platser, därav 20 för mödrar och 40 för barn, däri inberäknat det antal platser, som tidigare disponerades av asynen för fattiga barnaföderskor ej tillhörande Stockholms kommun (»landsasynen»).

Läkare (1,050 kr.).

Hultkvist, G. E.

Föreståndarinna (7).

Karlberg, E. K. (Connie).

En *vaktmästare* (1 kl.) (8), en *värmeledningsskötare* (7), en *biträdande föreståndarinna* (4; nuv. inneh. åtnjuter avlöning enl. lönegrupp 6), en *köksförestånderska* (3), två *barnsköterskor* (3), en *e. o. barnsköterska* (III), en *extra barnsköterska* (1,860 kr.), en *portvakt* (1,020 kr.). — Ett *första biträde* (1 b).

Upptagningshärbarget vid Östgötatan 61 & 63, Sö.

Tel. 41 54 08.

Härbarget, som är avsett för arbetslösa arbetsföra män, har plats för 55 personer. Dessa äro skyldiga att utföra visst förelagt arbete, för vilket flitpenningar utgår.

Läkare (690 kr.).

Hultkvist, G. E.

Föreståndare (9).

Person, E. R. L.

Två *vaktmästare* (1 kl.) (8), en *husmoder* (4), en *e. o. vaktmästare* (2 kl.) (VI), en *portvakt* (1,884 kr.). — Ett *första biträde* (1 b).

Daghärbargen.

Klara Norra Kyrkogata 5, C.; t. 10 54 09; Brännkyrkagatan 95, Sö.; t. 41 11 63; Bondegatan 44, Sö.; t. 40 48 20; Snickarbacken 6, C.; t. 10 35 69; Lilla Nygatan 3—5 (ing. från Yxsmedsgränd), St.; t. 20 80 76.

Daghärbargen pläga i mån av behov inrättas. För närvarande äro fem sådana inrättade.

Personal.

Åtta *e. o. vaktmästare* (2 kl.) (VI), två *extra vaktmästare* (3,030—2,340 kr.)

De mindre vårdhemmen.

Stat år 1939. Utgifter: 269,537 kr. (därav att täckas med lånemedel 28,000 kr.); inkomster: 14,832 kr.

Vårdhemmet Roslagsgatan 65 (Bellevue).

Roslagsgatan 65, Va.; t. 33 78 39.

Hemmet består av en avdelning om 18 platser för havande kvinnor samt en nattasyl för kvinnor med 8 platser.

Läkare (570 kr.).

Engström, R. O.

Föreståndarinna (3 kl.) (6).

Hedgren, Sofia E.

En *gårdskar* (2 a), en *kokerska* (1 c), två *arbetsbiträden* (1 a), därav ett med avkortad tjänstgöring.

Vårdhemmet Södermannagatan 2.

Sivertska kasernen, Södermannagatan 2, Sö.; t. 43 48 40.

Hemmet har 110 platser för kvinnor.

Läkare (2,130 kr.).

Engström, R. O.

Predikant (360 kr.).

Dahl, H. H., kyrkoadjunkt i Katarina förs.

Föreståndarinna (2 kl.) (7).

Asplund, Agda C.

En *sjuksköterska* (6), två *extra sjuksköterskor* (2,664 kr.), därav en med tjänstgöring tre dagar per vecka (6 kr. per dag), en *vaktmästare* (1 kl.) (8). — Fjorton *sköterskebiträden* (1 a), tre *städerskor* (1 a).

Vårdhemmet Åsögatan 141.

Åsögatan 141, Sö.; t. 43 99 00.

Hemmet har 62 platser för kvinnor.

FvN

Läkare (690 kr.).

Engström, R. O.

Predikant (360 kr.).

Dahl, H. H., kyrkoadjunkt i Katarina förs.

Föreståndarinna (3,120 kr.).

Johansson, Dagmar C.

En *extra vaktmästare* (2,580 kr.), fem *sköterskebiträden* (1 a).

Sinnesslöanstalten Åkeshov.

*Åkeshov (postgirokonto nr 51686);
t. Ångby 45.*

Anstalten, som är av k. m. t. för sitt ändamål godkänd, står under medicinalstyrelsens överinsende och under närmaste tillsyn av överinspektören för sinnesslövärdar i riket. Statsbidrag utgår halvårsvis med högst 180 kr. för en var av det antal obildbara sinnesslöa, som i medeltal för dag under nästföregående halvår vårdats å anstalten. Anstalten har 50 platser för män.

Styrelsen för anstalten består av fem ledamöter med en suppleant och utses årligen av fattigvårdsnämnden.

Författningar. K. kung. ang. statsbidrag till driftkostnader vid anstalter för obildbara sinnesslöa 19 maj 1933. Reglemente för sinnesslöanstalten Åkeshov, fastställt av fattigvårdsnämnden 30 mars 1920.

Stat år 1939. Utgifter: 98,750 kr.; inkomster: 24,600 kr. (därav statsbidrag 17,500 kr.).

Styrelse.

Elmgren, A. H., kanslist; Jakobsson, U. G. W., roteman, ordf.; Lindley, f. Jonsson, Elin J., fru, vice ordf. och vice kassaförvaltare; Ljungberg, I., e. o. vice värd, kassaförvaltare; Tomson, R. V., redaktör.

Suppleant: Täckholm, T. O., skötare.

Läkare (1,620 kr.).

Eneström, Hj. E.

Redogörare och protokollsförare
(1,140 kr.).

Josefsson, N. O., kontorsassistent.

Förestånderska (8).

Gustafsson, H. E. (Nora).

En *skötare* (7), en *e. o. skötare* (VII), fyra *sköterskor* (5), tre *e. o. sköterskor* (V). — En *första kokerska* (1 d), två *köksbiträden* (1 a).

Jacques och Galathée Lamms hem för behövande blinda.

Hornsgatan 52, Sö.; t. 41 04 11.

Hemmet har tillkommit på grund av en i testamente av änkefru Galathée Lamm år 1913 till staden gjord donation å ett belopp av 100,000 kr., var till sedermera ytterligare tillkommit donationer av fröknarna Agnes och Ida Lamm å sammanlagt 20,000 kr. Medlen skulle användas till ett hem för behövande blinda mot villkor bl. a. att staden upplåte för ändamålet lämpad lokal och omhändertog bestyrt med förvaltningen av såväl hemmet som penningmedlen. Det i anledning härav upprättade hemmet är numera inrymt i en staden tillhörig fastighet, Hornsgatan 52.

År 1937 har hemmet enligt testamente år 1934 av fabrikören Henrik Vilhelm Lyberg emottagit en ny donation å 10,000 kr., med avdrag av därå belöpande arvskatt 600 kr. Donationen benämnes »Henrik Lybergs donationsfond», och räknan å densamma skall användas till att bereda hemmets pensionärer fördelar, som icke kunna beredas genom Stockholms stads anslag.

Hemmets angelägenheter handhas av en styrelse, bestående av en ordförande och två andra ledamöter jämte tre suppleanter, årligen utsedda av fattigvårdsnämnden. Ansökan om inträde i hemmet inlämnas till anstaltens styrelse och skall vara åtföljd av läkarintyg, av vederbörande fattigvårdsdistriktsbyrå (se sid. 183) utfärdat intyg om medellöshet samt prästbetyg. Den å hemmet åtnjutna vården är ej att hänföra till fattigvårdsunderstöd.

Hemmet är t. v. avsett uteslutande för män och har f. n. 9 pensionärer.

Reglemente. Reglemente för Jacques och Galathée Lamms hem för behövande blinda, fastställt av fattigvårdsnämnden 20 juni 1916.

Stat år 1939. Utgifter: 15,580 kr.; inkomster: 8,912 kr. (därav 5,000 kr. ränta å donationsmedel).

Styrelse.

Lamm, C. J., docent; Ljungberg, I., e. o. vice värd; von Schultz, f. Wedin, Sigrid E., fru, ordf. och kassaförvaltare.

Suppleanter: Engzelius, f. Hansson, Ester K., fru, stadsfullm.; Ewerlöf, f. Löwenadler, Elsa H. E. J., fru.

Protokollsförare och redogörare
(480 kr.).

Löwgren, K. G., intendent.

E. o. föreståndarinna (V).

Johansson, Anna.

Ett *köksbiträde* (1 a).

Stockholms bespisningsförening.

Värmdögatan 16—18, Sö.; t. 40 58 33;
Apelbergsgatan 34, C.; t. 20 67 67.

Centralkök jämte utspisningslokaler för arbetslösa ungdomar hava genom fattigvårdsnämndens försorg anordnats i fastigheterna Värmdögatan 16—18 och Apelbergsgatan 34. För omhändertagande av denna verksamhet ha enskilda personer bildat en särskild förening Stockholms bespisningsförening, vilken har till ändamål att under samarbete med Stockholms stads fattigvårdsnämnd idka matserveringsrörelse.

Föreningens angelägenheter handhas av en styrelse på tre ledamöter, valda å föreningens ordinarie sammanträde för ett år. Jämte styrelsen utses årligen två suppleanter, vilka vid styrelseledamots avgång inträda i den ordning de äro valda.

Stadga. Stadgar för Stockholms bespisningsförening u. p. a., antagna av styrelsen den 2 april 1932.

Styrelse.

Elmgren, A. H., kanslist; **Folcker, J. F.**, direktör; **Karlsson, Wictor E.**, borgarråd, stadsfullm., ordf.

Suppleanter: **Ljungberg, I.**, e. o. vice vörd; **Twengström, A. J.**, förste aktuarie, stadsfullm.

Sekreterare.

Sjöwall, W., kapten.

Arbetshem.

Genom 1918 års fattigvårdslag (§ 33) hava landsting och städer, som ej deltaga i landsting, ålagts att upprätta särskilda arbetshem för omhändertagande av dels i någon mån arbetslösa, behövande, vilka äro i behov av anstaltsvård, men ej lämpligen kunna emottagas eller behållas å ålderdomshem, försörjningshem eller vårdhem, dels ock försörjningspliktiga, vilka jämlikt § 71 i fattigvårdslagen förelagts arbete. Män och kvinnor må ej intagas i samma arbetshem, såvida ej för dem finnas fullständigt skilda avdelningar. Personer under aderton år må ej intagas i arbetshem. Arbetshem skall stå under ledning av en styrelse, som har att besluta om intagning i hemmet, samt vara försett med av konungen fastställt reglemente.

Enligt särskilda kungörelser utgår statsbidrag såväl för uppförande eller inrättande av arbetshem som ock till driftskostnaderna. Det senare bidraget utgår halvårsvis med 250 kr. för var och en av det antal personer, som i medeltal för dag under nästföregående halvår varit intagna å arbetshemmet.

I anledning av omförmälda stadganden i fattigvårdslagen har fattigvårdsnämnden i enlighet med av stadsfullmäktige lämnat bemyn-

digande träffat avtal med Kristliga föreningen av unga kvinnor angående upplåtande till arbetshem för kvinnor av den föreningens tillhöriga småbrukskolonien Emaus vid Norrtälje. Enligt avtalet skall anstaltens drift fortfarande handhas av Kristliga föreningen av unga kvinnor, under det att staden för disponerandet av de tillgängliga platserna (12) skall betala dels ett årligt bidrag (för år 1939 4,000 kr.), dels ersättning för vårdkostnaderna för å hemmet intagna personer från Stockholm efter viss dagavgift (för år 1939 3,50 kr.). Statsbidraget till driftskostnaderna skall av arbetshemmet inlevereras till fattigvårdsnämnden. Reglemente för arbetshemmet Emaus för kvinnor fastställdes av k. m:t den 27 april 1923, med ändr. 29 juli 1938.

Efter bemyndigande av stadsfullmäktige har fattigvårdsnämnden vidare träffat avtal med Svenska diakonsällskapet om inrättande för Stockholms stads räkning av ett arbetshem för män å den av sällskapet för ändamålet inköpta Ösbyholms egendom inom Frötuna socken av Stockholms län. Arbetshemmet, som har plats för 47 personer, drives av diakonsällskapet, mot det att staden lämnar ersättning för driftskostnaderna med dels ett fast garantibelopp av 15,000 kr., dels en dagavgift av 3 kr. för varje å hemmet intagen person från Stockholm. Reglemente för arbetshemmet Ösbyholm för män fastställdes av k. m:t den 19 dec. 1924, med ändr. 8 juli 1938.

Sedan genom bestämmelser i 1924 års barnavårdslag barnavårdsnämnden erhållit befogenhet att meddela försumliga underhållsskyldiga arbetsförelägganden, får även denna nämnd disponera platser å de båda ovannämnda arbetshemmen mot ersättning av kostnaderna härför.

Med hänsyn till de av Stockholms stad i förvarande hänseende vidtagna åtgärderna har k. m:t den 15 okt. 1926 tills vidare befriat staden från skyldigheten att själv upprätta arbetshem jämlikt § 33 i fattigvårdslagen.

**Arbetarbostadsfonden till minne av
den 9 februari 1853.**

Denna fond bildades av bidrag, som nämnda år, i anledning av konung Oscar I:s återställande till hälsan efter en långvarig sjukdom samt födelens av kronprins Carls son Carl, subskriberades för att användas till uppförande av sunda och tjänliga bostäder åt arbetare. Fonden förvaltas av en styrelse bestående av sex personer, vilka utses för livstid av Stockholms stads fattigvårdsnämnd. Styrelsen väljer inom sig ordförande.

Styrelsen åligger att till förverkligande av det med fondens bildande avsedda ändamål använda de medel, som nu redan finnas och framdeles komma att till fonden inflyta samt i sådant avseende vidtagna alla erforderliga åtgärder. Fon-

FVN dens värdehandlingar och medel förvaras hos fattigvårdsnämnden.

Fondens kapital, som vid början av dess verksamhet var 16,668 rdr banko, hade vid 1937 års slut växt till 1,826,280: 14 kr.

Fonden äger sju fastigheter med ett sammanlagt taxeringsvärde av 5,400,000 kr. samt disponerar därjämte en mindre fastighet, så länge den ej erfordras för stadsplanändamål; dessutom har till fonden med tomträtt upplåtits en tomt, å vilken uppförts en byggnad för beredande av bostad åt mindre bemedlade barnrika familjer enligt k. kung. den 4 sept. 1935.

För uppgifter i övrigt angående fondens fastigheter hänvisas till kommunalkalendern 1933.

Reglemente. Fattigvårdsnämndens reglemente för styrelsen för arbetarbostadsfonden till minne av den 9 februari 1853, fastställt 7 mars 1904, med ändr. 21 mars 1933.

Styrelse.

Eklund, J. M., fabrikör; **Engberg, J. A. A.**, murare; **Hallström, K. L. F.**, tjänsteman, vice ordf.; **Ljunberg, I.**, e. o. vice värd; **Ringholm, K. E.**, konsul; **Svensson, G. A.**, byggmästare, stadsfullm., ordf.

Protokollsförare.

Berg, L. H., kamrerare.

Stockholms stads nykterhetsnämnd och i samband därmed stående institutioner.

Nykterhetsnämnden.

Scheelegatan 5, 1 tr., K.; t. 23 12 25.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Stadsfullmäktige beslöte den 19 juni 1916 att tillsätta *Stockholms stads nykterhetsnämnd*. Den trädde i verksamhet den 1 nov. s. å.

Lagen den 12 juni 1931 om behandling av alkoholister (alkoholistlag) stadgar, att om någon är hemfallen åt alkoholmissbruk och han i följd därav finnes vara farlig för annans personliga säkerhet eller eget liv, eller utsätta någon, som han jämlikt stadgande i lag är skyldig att försörja, för nöd eller uppenbar värdvård eller eljest grovt brista i sina plikter mot sådan person, eller ligga det allmänna, sin familj eller annan till last, eller vara ur stånd att taga vård om sig själv, eller föra ett för närboende eller andra grovt störande levnadssätt, skola åtgärder vidtagas för hans återförande till ett nyktert och ordentligt liv. Detta gäller även, där person, som är hemfallen åt alkoholmissbruk, blivit under de två senaste förflutna åren tre eller flera gånger dömd till ansvar för fylleri eller för ett kringflackande liv. (Polis- och åklagarmyndighet samt läkare äro skyldiga anmäla till nämnd alkoholmissbruk, varom de i sin verksamhet erhållit kännedom.) Länsstyrelse (överståthållarämbetet) kan, i den ordning lagen föreskriver, förordna om sådan persons intagning å allmän alkoholistanstalt. Allmän alkoholistanstalt är antingen anstalt, som av staten inrättats för sådant ändamål, eller av landsting, kommun, förening eller stiftelse eller annan anordnad anstalt, som av konungen erkänts såsom allmän alkoholistanstalt. — Hithörande frågor handläggas av kommunens nykterhetsnämnd. Ansökan om internering göres i regel av nykterhetsnämnden men kan även i vissa fall göras av polismyndighet.

Stadens behov av anstaltsplatser är tillgodosett genom disponerandet av platser dels å enskilda anstalter: Härnön (adr. Taxinge-Näsby) och Kurön (adr. postfack 570, Stockholm 1), dels å erkända enskilda alkoholisthem vid Mälargården (adr. Ekerö), Björkhus (adr. Järåså), Älvgården (adr. Hedemora), Åsbro (adr. Åsbro) och Hagbyhemmet (adr. Almunge), dels å statens

anstalter för vård av alkoholister vid Venngarn (adr. Sigtuna), Svart-jö (adr. Svartsjö) och Landskrona (adr. Landskrona). (Beträffande nykterhetsnämndens inackorderingshem vid Älvsjö, se nedan.)

Förutom alkoholistvården har Stockholm stads nykterhetsnämnd till uppgift att handlägga frågor rörande nykterhetstillståndet inom Stockholm ävensom att förvalta de medel, som av stadsfullmäktige anslås till nykterhetens befrämjande inom staden eller eljest ställas till nämndens förfogande.

Genom k. förordningen den 18 juni 1937 angående försäljning av rusdrycker, ävensom förordningen s. d. med vissa föreskrifter i avseende å nykterhetsnämnd hava vissa särskilda uppdrag ålagts nykterhetsnämnden. Sålunda äger nämnden förordna, att rusdrycker icke må utminuterats under viss tid, högst ett år i sänder, till den, som brukar alkoholhaltiga drycker till uppenbar skada för sig eller andra. Vidare skall nykterhetsnämnden genom ett ombud deltaga i besiktning av lokaler, vilka skola användas för detaljhandel med spritdrycker, vin, pilsnerdricka samt alkoholfria drycker (jfr sid. 51). Jämlikt k. förordningen den 8 maj 1925 angående försäljning av vissa alkoholfria och därmed jämförliga drycker har överståthållarämbetet, bl. a. i syfte att erhålla bättre möjligheter till kontroll över s. k. nykterhetskaféer, på hemställen av stadsfullmäktige förordnat, att utskänkning av alkoholfria drycker i Stockholm icke må bedrivas utan av ämbetet meddelat tillstånd. Över ansökan härom skall yttrande inhämtas från nykterhetsnämnden. (Yttranden över framställningar om tillstånd till utskänkning och utminuterar av pilsnerdricka avgivas däremot ej av nykterhetsnämnden utan av stadsfullmäktige efter beredning hos fullmäktiges utskänkningskommitté; se sid. 76.)

Enligt k. motorfordonsförordningen den 23 okt. 1936 skall vidare polismyndigheten före utfärdande av i förordningen omnämnt intyg rörande körkortssökandes nykterhet m. m. höra vederbörande nykterhetsnämnd angående sökandens nykterhetsförhållanden.

Slutligen har nykterhetsnämnden att övervaka nykterhetstillståndet inom kommunen och att för sådant ändamål söka förebygga och motverka onykterhet och dryckenskap, genom upplysningar, råd och anvisningar till systembolag och andra försäljare av alkoholhaltiga drycker eller ersättningsmedel därför samt genom åtgär-

NN

der mot olaglig försäljning av sådana drycker eller ersättningsmedel; att verka för nykterhetsfrämjande åtgärder genom framställningar och yttranden till vederbörande myndigheter; samt att tillhandagå enskilda personer med de råd och upplysningar, som äga samband med nämndens uppgifter. Nämnden skall årligen avgiva berättelse över nykterhetstillståndet inom kommunen.

Nykterhetsnämnden består av sju ledamöter och tre suppleanter, utsedda av stadsfullmäktige för två kalenderår. Av ledamöterna bör minst en vara läkare samt en representant för den kommunala fattigvården, en för den frivilliga alkoholistvården och en för den organiserade nykterhetsverksamheten inom Stockholm. Nämnden utser inom sig ordförande och vice ordförande. Det borgarråd, under vars föredragningskyldighet nämndens arbetsområde faller (borgarrådet för socialroteln), äger närvara vid dess sammanträden samt deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet. Nämnden utser inom sig delegationer, som handlägga frågor om tvångsinternering av alkoholisterna m. m.

Författningar. Lag 12 juni 1931 ang. behandling av alkoholist, med ändr. K. kung. 27 maj 1932 med vissa närmare bestämmelser rörande alkoholistvården. K. kung. 27 maj 1932 om understöd av statsmedel till nykterhetsnämndernas verksamhet. K. kung. 27 maj 1932 om gottgörelse av statsmedel för vissa kostnader för vård av alkoholist, med ändr. K. kung. 3 juni 1938 ang. länsnykterhetsnämnder, med ändr. K. förordn. 18 juni 1937 ang. försäljning av rusdrycker. K. förordn. 18 juni 1937 med vissa föreskrifter i avseende å nykterhetsnämnd. K. förordn. 11 juli 1919 ang. försäljning av pilsnerdricka, med ändr. K. förordn. 8 maj 1925 ang. försäljning av vissa alkoholfria och därmed jämförliga drycker, med ändr. K. motorfordonsförordn. 23 okt. 1936 (20, 21 §§). Instruktion för Stockholms stads nykterhetsnämnd, fastställd av k. m:t 19 mars 1920, med ändr. 1 aug. 1930. Instruktioner för vissa befattningshavare hos Stockholms stads nykterhetsnämnd, fastställda av nämnden 19 dec. 1929.

Stat år 1939. Utgifter: 228,650 kr.; inkomster: 20,040 kr.

Nykterhetsnämndens ledamöter.

Ordförande.

Lövgren, J. B., lektor, stadsfullm.

Vice ordförande.

*Hedelius, A. Hj., lärare vid stadens tekniska mellanskola, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

*Andersson, J. Eric, spårvägsman.

*Axi, S. G. E., fängelsedirektör.

Englund, E. W., aktuarie.

*Eriksson, J. E. Martin, ombudsman.

Tillgren, J., professor, överläkare.

Suppleanter.

*Herlitz, Ingeborg, försäkrings tjänsteman, stadsfullm.

Johansson, f. Myhrström, Elin M. K., sättrarinn, stadsfullm.

*Öhman, H. G., prakt. läkare.

Nykterhetsnämndens delegerade.

Delegerade för handläggning av alkoholistvårdsärenden.

Lövgren, J. B., ordf.; Hedelius, A. Hj.; Tillgren, J.

Suppleanter: Andersson, J. Eric; Axi, S. G. E.; Englund, E. W.; Eriksson, J. E. Martin; Herlitz, Ingeborg; Johansson, f. Myhrström, Elin M. K.; Öhman, H. G.

Delegerade för avgivande av yttranden över sökta tillstånd till utskänkning av tillagade alkoholfria och därmed jämförliga drycker.

Andersson, J. Eric; Hedelius, A. Hj.

Suppleanter: Axi, S. G. E.; Herlitz, Ingeborg.

Delegerade för körkortsärenden.

Eriksson, J. E. Martin; Hedelius, A. Hj.

Suppleant: Andersson, J. Eric.

Sekreterare (1,380 kr.).

Anderberg, G. H. A., tjänstesekreterare (se sid. 103); träffas efter överenskommelse.

Revisorer.

Gemensamma för barnavårdsnämnden och nykterhetsnämnden (se sid. 244).

Nykterhetsnämndens expedition.

Scheelegatan 5, 1 tr., K.; t. 23 12 25; expeditionstid: alla vardagar 10—12 samt dessutom torsdagar 18—19.

Expeditionen fungerar som nämndens beredande och verkställande organ och förestås av en av nämndens inspektörer.

Instruktioner. Instruktioner för vissa befattningshavare hos Stockholms stads nykterhetsnämnd, fastställda av nämnden 19 dec. 1929.

Stat år 1939. Utgifter: 205,840 kr.; inkomster: 8,800 kr.

Inspektör (1 kl.) (19).

Sällqvist, A. A.

Inspektörer (3 kl.) (17).

Ölander, A. F.; Göransson, G. G.

E. o. inspektörer (3 kl.) (XVII).

Ahlborg, G. E.; Sundberg, N. E. L.

Extra inspektör (4,800 kr.).

Lundström, S. G. E. (se nedan).

Inspekttris (1 kl.) (12).

Löfwall, f. Sundberg, Astrid M. M.

E. o. assistenter (1 kl.) (XII).

Lundström, S. G. E., tjf. (se ovan), tf. Mallmén,
G. H.; Wiklund, S. A. D.

Läkare (3,420 kr.).

Petrén, D. A.

Vaktmästare (1 kl.) (8).

Bjelkerud, G. F.

Ett första kontorsbiträde (7), ett kontorsbiträde (5), ett e. o. kontorsbiträde (V), ett e. o. skrivbiträde (IV), tre assistenter för övervakningsarbete (3,480 kr.), två extra skrivbiträden (2,160—1,950 kr.), ett extra vaktmästarbiträde (1,110 kr.).

Nykterhetsnämndens inackorderingshem.

Solberga, Älvsjö 1; t. Örby 68.

Nykterhetsnämndens inackorderingshem är avsett för personer, vilka vid utskrivning från

alkoholistanstalt eller eljest sakna lämplig bostad. Vid hemmet, som sålunda är avsett för vård av mindre ingripande natur än internering å alkoholistanstalt, mottagas förutom från alkoholistanstalt utskrivna även andra under nykterhetsnämndens övervakning stående personer, vilka kunna anses i behov av det stöd, som hemmet kan skänka dem. Inackorderad person skall i allmänhet ej kvarbo å hemmet längre tid än sex månader i följd.

Nykterhetsnämnden har för inackorderingshemmet förhyrt en fastighetsnämnden tillhörig byggnad i Älvsjö. Plats kan där beredas för 15 personer.

Förvaltningen av hemmet har uppdragits åt en särskild av nykterhetsnämnden utsedd styrelse, bestående av tre personer.

Reglemente. Reglemente för Stockholms stads nykterhetsnämnds inackorderingshem, fastställt av nämnden 28 maj 1931.

Stat år 1939. Utgifter: 22,810 kr.; inkomster: 11,240 kr.

Styrelse.

Englund, E. W., aktuarie; Eriksson, J. E. Martin, ombudsman, ordf.; Kjellberg, Gerda E., prakt. läkare.

Suppleanter: Andersson, J. Eric, spårvägsman; Lundh-Eriksson, J. A. (Nanna), fru, folkskollärarinna, stadsfullm.

Föreståndare (900 kr.).

Ahlborg, G. E. (se ovan).

En e. o. husmoder (IV), två biträden (2,124 kr.).

Övriga till socialroteln hörande institutioner.

Pensionsnämndernas upplysnings- och registerbyrå.

Lilla Nygatan 5, 1 tr., St.; telefoner och expeditionstider: se nedan (expeditionen).

Betr. pensionsnämnderna se under överståthållarämbetet för skatteärenden, sid. 41.

Pensionsnämndernas upplysnings- och registerbyrå har till uppgift att biträda pensionsnämnderna (se sid. 41) i deras verksamhet. Till byrån har sammanförts det upplysnings- och expeditionarbete, som ankommer å pensionsnämnderna och som utan olägenhet för dessas verksamhet kan handläggas centralt. Pensionsärendenas sakliga prövning handhaves fortfarande av de olika pensionsnämnderna.

Å den centrala byrån finnes tillgängligt ett kortregister över alla de personer, som i Stockholm sökt eller erhållit pension, barnbidrag eller blindhetsersättning, varjämte därstädes sammanförts och ordnats de olika pensionsnämndernas arkiv.

Allmänheten erhåller å upplysnings- och registerbyrån kostnadsfritt råd och upplysningar såväl rörande barnbidrag och blindhetsersättning som den allmänna folkpensioneringen, ävensom beträffande den därmed förenade, av pensionsstyrelsen anordnade sjukvårdande verksamheten. I fråga om sistnämnda verksamhet, som huvudsakligen omfattar kurortsvård och yrkesutbildning, ombesörjer byrån, enligt överenskommelse med fattigvårdsnämnden, erforderlig utredning och skriftväxling ävensom utbetalning av beviljade yrkesutbildningsbidrag, stadgad övervakning under utbildningstiden m. m. Byråns tjänstemän biträda i övrigt med upprättande av ansökningar av olika slag, varjämte där tillhandahållas alla erforderliga blanketter och formulär.

Ansökningar om folkpension, barnbidrag och blindhetsersättning kunna inlämnas å byrån, som vidarebefordrar dem till de olika pensionsnämnderna. Byrån biträder även pensionsnämndernas ordförande med vissa expeditionella och meka-

niska göromål samt med vissa undersökningar rörande pensionssökande och pensionstagare.

Pensionsnämndernas upplysnings- och registerbyrå, som intar en fristående ställning, men som i sin verksamhet skall uppehålla nödigt samarbete med övriga organ för stadens understödsverksamhet, står under ledning av en styrelse, bestående av fem av stadsfullmäktige för ett år i sänder valda ledamöter, av vilka två samtidigt skola vara ordförande i pensionsnämnd, en ledamot av drätselnämnden samt en ledamot av fattigvårdsnämnden. Styrelsen har uppdragit åt tre delegerade att handhava det löpande arbetet och förbereda de ärenden, som skola föredragas inför styrelsen, ävensom att träffa avgörande i ärenden av brådskanande natur, i vilket fall anmälan härom skall göras vid styrelsens nästkommande sammanträde.

Stat år 1939. Utgifter: 75,785 kr.

Styrelse.

Eriksson, E. G. E., förste kontorist, riksgäldsfullm., ordf. och kassaförvaltare; **Hallström, K. L. F.**, tjänsteman, vice kassaförvaltare; **Lindquist, C. G. A.**, aktuarie; **Löfgren, A.**, förbundsordförande; **Twengström, A. J.**, förste aktuarie, stadsfullm., vice ordf.

Sekreterare.

Thulin, Y. T. (se nedan).

Styrelsens delegerade.

Löfgren, A.; Twengström, A. J.; Thulin, Y. T.

Suppleant: Eriksson, E. G. E.

Revisorer.

Gemensamma för fattigvårdsnämnden och styrelsen för pensionsnämndernas upplysnings- och registerbyrå (se sid. 179).

Expedition.

Lilla Nygatan 5, 1 tr., St.; t. 20 22 89, 20 45 29, 20 62 03; expeditionstid: vardagar 10—14; dessutom tisdagar 19—20 och fredagar (utom juni—aug.) 19—20.

E. o. inspektör (1 kl.) (XIX).

Thulin, Y. T.; mottagningstid: 12—14.

E. o. förste assistent (XIV)

(kurortsvårds- och yrkesutbildningsärenden).

Sandberg, C. M. G.

E. o. assistenter (1 kl.) (XII).

Molinder, T. L.; Edling, B. Hj. M.

Ett *e. o. första kontorsbiträde* (VII), ett *e. o. kontorsbiträde* (V), en *e. o. expeditions-vakt* (VI), fem *extra skrivbiträden* (2,400—2,040 kr.).

Stockholms arbetslöshets-kommitté.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Den med statsbidrag anordnade hjälpverksamheten för arbetslösa avser endast personer, som prövas vara oförvällat arbetslösa. Verksamheten regleras genom en k. kungörelse den 30 juni 1934 angående statlig och statsunderstödd hjälpverksamhet vid arbetslöshet, med ändr. Den centrala ledningen utövas av statens arbetslöshetskommission. De lokala åtgärderna för verksamheten omhänderväras i Stockholm av en särskild arbetslöshetskommitté, vilken består av en av överståthållarämbetet för viss tid utsedd ordförande jämte suppleant för denne samt minst fyra och högst tio (f. n. åtta) av stadsfullmäktige för viss tid valda ledamöter med minst hälften så många suppleanter.

Arbetslöshetskommitténs verksamhet omfattar i huvudsak anordnande av statskommunala reservarbeten samt understödsverksamhet.

Arbetslöshetskommitténs uppgift är i övrigt att anvisa arbetslösa till statliga reservarbeten, att verkställa de undersökningar och utredningar och göra de framställningar till stadens myndigheter eller andra, som på grund av arbetsmarknadens läge vid olika tillfällen kunna anses påkallade. Därjämte har kommittén vid olika tillfällen anordnat upplysnings- och yrkeskurser för arbetslösa samt upprättat arbetsläger för s. k. frivillig arbetstjänst.

Statsbidrag till hjälpverksamheten utgår enligt ovannämnda författning.

För arbetslöshetskommitténs verksamhet under år 1939 hava stadsfullmäktige den 19 dec. 1938 beviljat ett förslagsanslag å 1,600,000 kr. samt medgivit, att uppkommande överskott å 1938 års verksamhet och be hållningen av influtna reserverade statsbidrag, sammanlagt 200,000 kr., finge tagas i anspråk.

Stadsfullmäktiges val av ledamöter och suppleanter i arbetslöshetskommittén för år 1939 ägde rum den 5 dec. 1938, kompletteringsval den 20 mars 1939. Stadsfullmäktiges senaste val av revisorer ägde rum 5 dec. 1938. Ordförande och suppleant för ordföranden hava för år 1939 utsetts av överståthållarämbetet den 14 dec. 1938.

Författningar m. m. K. kung. ang. statlig och statsunderstödd hjälpverksamhet vid arbetslöshet 30 juni 1934, med ändr. Av statens arbetslöshetskommission meddelade råd och anvisningar rörande hjälpverksamheten för arbetslösa.

Arbetslöshetskommitténs ledamöter.

Ordförande

(utsedd av överståthållarämbetet).

Karlsson, Wictor E., borgarråd, stadsfullm.

Suppleant för ordföranden

(utsedd av överståthållarämbetet).

Wretling, E. P., civilingenjör, stadsfullm.

Ledamöter

(utsedda av stadsfullmäktige).

Breding, G. E., förste stationsskrivare.

Ljung, A. J. H., metallarbetare, stadsfullm.

Lyden, F. L., typograf.

Lövgren, f. Eriksson, Hulda T., fru, stadsfullm.

Olsson, A. E., redaktör, stadsfullm.

Qvarfordt, S. B., förmän.

Styrman, G. A., direktör, stadsfullm.

Wikander, R., f. d. jägmästare.

Suppleanter

(utsedda av stadsfullmäktige).

Colliander, M., tjänsteman.

Stenqvist, N. P., avdelningschef.

Wide, E. E., folkskollärare, stadsfullm.

Åkerman, O. M. J., civilingenjör, stadsfullm.

Av kommittén antagen sekreterare (1,800 kr.).

Berglund, H. J., tf. förste aktuarie; t. 21 29 71.

Kassaförvaltare.

Helin, M. S., direktör; Ljung, A. J. H., metallarbetare, stadsfullm. (ställföreträdare); Breding, G. E., förste stationsskrivare (ställföreträdare).

Arb- Arbetslöshetskommitténs delegerade.

Arbetsdelegerade. Karlsson, Victor E.; Qvarfordt, S. B.; Styrman, G. A.
Suppleanter: Breeding, G. E.; Ljung, A. J. H.; Olsson, A. E.

Kursdelegerade. Olsson, A. E.; Styrman, G. A.; Wide, E. E.

Suppleanter: Colliander, M.; Stenqvist, N. P.

Tjänstedelegerade. Breeding, G. E.; Lydén, F. L.; Lövgren, f. Eriksson, Hulda T.

Suppleanter: Colliander, M.; Styrman, G. A.

Understödsdelegerade. Ljung, A. J. H.; Lydén, F. L.; Wikander, R.

Suppleanter: Breeding, G. E.; Lövgren, f. Eriksson, Hulda T.; Wide, E. E.

Arbetslöshetskommitténs revisorer.

Arbetslöshetskommitténs verksamhet granskas av tre revisorer, vilka årligen utses, en av överståthållarämbetet och två jämte två suppleanter av stadsfullmäktige.

Oliv, L. J., kanslist (utsedd av överståthållarämbetet); **Carlsson, C. W.**, direktör; **Sundin, T. W.**, tullpackhusarbetare, stadsfullm. (utsedda av stadsfullmäktige).

Suppleanter: Stjernström, G. V., frisörmästare, **Tunhammar, E. W.**, direktörsassistent (utsedda av stadsfullmäktige).

Expedition.

Munkbrogatan 2, St. (postadress: Stockholm 2); postgirokontonr 54832; t. 23 42 60 (växel); expeditionstid 9—15.

E. o. direktör (XXVI).

Helin, M. S.; mottagningstid: 9,30—10,30.

Direktörens kansli.

E. o. kammarsskrivare (XV).

Dahlén, S. G.

En *extra arkivvårdare* (timavlöning), en *e. o. kontorsskrivare* (IX), ett *e. o. kontorsbiträde* (V), en *e. o. telefonist* (IV), en *e. o. förste expeditionsvakt* (VIII), ett *extra vaktmästarbiträde* (1,740 kr.).

Tekniska avdelningen.

E. o. arbetschef (XXIII).

Berger, E. J.

E. o. ingenjör (XX).

Nilsson, G. S.

E. o. kontorsassistent (XIII).

Janrik, G. H.

En *extra kontorsskrivare* (3,576 kr.), ett *e. o. kontorsbiträde* (V), två *extra utsättare* (timavlöning), en *e. o. förrådsjägmästare* (IX), en *extra förrådsjägmästare* (3,120 kr.), tre *e. o. verkjägmästare* (2 kl.) (XIV).

Kamerala avdelningen.

E. o. kamrerare (3 kl.) (XIX).

Brunander, R. U. A.; mottagningstid: 14—15 (lördagar 13—14).

E. o. kammarsskrivare (XV).

Nilsson, T. W. R.; **Östlund, O. V.**, tjl. (se sid. 313).

E. o. kontorsassistent och kassör (XIII).

Bolin, S. J.

E. o. kontorsassistent (XIII).

Rosenblad, O. F., tf.

En *e. o. kontorsskrivare* (IX), en *extra vaktmästare* (2,340 kr.), ett *e. o. kontorsbiträde* (V).

Understödsavdelningen.

(Se även fattigvårdsnämndens och arbetslöshetskommitténs gemensamma hjälporganisation för arbetslösa.)

E. o. kontorsassistent (XIII).

Söderman, K. E.; mottagningstid: 9—11.

✓ Ett *e. o. kontorsbiträde* (V).

Register- och utredningsavdelningen.

(Se även fattigvårdsnämndens och arbetslöshetskommitténs gemensamma hjälporganisation för arbetslösa.)

E. o. kontorsassistent (XIII).

Lindgren, A.

Ett *e. o. första kontorsbiträde* (VII), tre *e. o. kontorsbiträden* (V), en *extra vaktmästare* (2,688 kr.).

Verkstadsskolan.

Fatbursgatan 12, Sö.; t. 40 07 78 (expeditionen); 40 84 77 (lärvärna).

Extra förste lärare och kursledare (6,120 kr.).

Olsson, S. A.

Två *extra lärare* (4,800 kr.), en *extra kontorsskrivare* (3,384 kr.) samt *tillfällig lärvärpersonal*.

Fattigvårdsnämndens och arbetslöshetskommitténs gemensamma hjälporganisation för arbetslösa.

Beträffande den gemensamma hjälporganisationens tillkomst och för densamma gällande författningar m. m. hänvisas till sid. 190.

Expedition.

Munkbrogatan 2, St.; t. 23 42 60 (växel); expeditionstid 9—15.

Direktör.

Helin, M. S. (se ovan).

Arbetslöshetsbyråernas centralexpedition.

E. o. föreståndare (XVII).

Essén, E. R.; mottagningstid 9—11.

E. o. kontorsassistenter (XIII).

Jungmarker, B. E.; Östmark, K. E.

Ett *e. o. första kontorsbiträde* (VII),
fem *e. o. kontorsbiträden* (V).

Understödsavdelningen.

(Se även arbetslöshetskommittén.)

E. o. inspektör (1 kl.) (XIX).

Hallberg, E. G.; mottagningstid 9—11.

E. o. kammarskrivare (XV).

Ljungquist, K. H.; Nilsson, N. I. P., tjl. (se sid. 182).

E. o. kontorsassistent (XIII).

Svensson, T. A.

Två *e. o. kontorsskrivare* (IX).

Register- och utredningsavdelningen.

(Se även arbetslöshetskommittén.)

E. o. föreståndare (XVII).

Grünberger, H.; mottagningstid: 9—11.

E. o. kontorsassistenter (XIII).

Hemper, S. E. O.; Larsson, N. O. V.; Lundin, B. H.; Åkerstam, O. G.

E. o. assistenter (1 kl.) (XII).

Anagrius, B. F.; Anderson, C. W.; Andersson, S. V.; Blomstrand, C. E.; Eidem, S. A. R., tjl. (se sid. 181); Eriksson, N. E., tjl. (se sid. 181); Forsten, S. M.; Jämtin, B. H.; Lund-

gren, A. V.; Nordell, Anna K. H.; Ringström, P. A. V.; Rosenlund, T. L.; Skoglund, E. K., tf.; Svensson, O. H. S. E., tjl. (se sid. 246); Weidenhielm, C. A. H.

Två *e. o. kontorsbiträden* (V).

Arbetslöshetsbyråer.

Expeditionstid: vardagar 9—11 samt för utbetalningar måndagar och tisdagar 13—15.

Arbetslöshetsbyrå A och E

(för Storkyrkoförsamlingen samt Klara, Adolf Fredriks, Jakobs, Johannes, Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars församlingar).

Döbelnsgatan 38, Va.; t. 32 48 27.

E. o. föreståndare (XIV).

Holm, N. O.

Ett *e. o. första kontorsbiträde* (VII).

Arbetslöshetsbyrå B

(för Katarina, Sofia, Maria och Enske församlingar samt den del av Högalids församling, som ligger öster om linjen Årstaviken—Jägargatan—Sköldgatan—Ringvägen norr ut—Yttersta Tvärgränd—Mälaren).

Ringvägen 83, Sö.; t. 40 44 50.

E. o. föreståndare (XIV).

Hedman, E. T.

Ett *e. o. första kontorsbiträde* (VII).

Arbetslöshetsbyrå C

(för Brännkyrka församling samt den återstående delen av Högalids församling).

Liljeholmens folkskola, Liljeholmen, Stockholm 9; t. 45 12 35.

E. o. föreståndare (XIV).

Husberg, K.

Ett *e. o. första kontorsbiträde* (VII).

Arbetslöshetsbyrå D

(för Kungsholms, S:t Görans, Gustav Vasa, Matteus och Bromma församlingar).

Baltzar von Platens Gata 12, K.; t. 50 14 67.

E. o. föreståndare (XIV).

Larenius, K. N. H.

Ett *e. o. första kontorsbiträde* (VII).